Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.112

1
7
112

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.112

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.112

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.112

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 1.7.112

VIIII
SCHOT

1.7.112

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

AND. SCHOTTI S.I.

OBSERVATIO-NVM HVMANA-RVM LIB. V.

Quibus Græci Latiniq; Scriptores, Philologi, Poetæ, Historici, Oratores, & Philosophi emendantur, supplentur, & illustrantur.

Ejusdem

NODI CICERON. VARIORVMQVE LIB. IV.

ITEM

CAROLI LANGI IN CICERON. ANNOTAT.

Ejusdemq;

CARMINA LECTIORA.

SEORSIM VERO EDITA PROCLI CHRESTOMATHIA Poetica, cum Scholiis And. Schotti, & Petr. Ioan. Nunnesii.

HANOVIÆ,

Typis Wechelianis, apud hæredes IOHANNIS AUBRII.

M. DC. XV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

CLAR. VV.

IACOBO ROELANTS J.C.

REIP. ANTVERP. SYNDICO,

PETRO ET CORNELIO P.F.C.N.

SCHOTTIS FRATRIBVS

Propius mihi sobrinis

AND. SCHOTTVS SOC. IESV

Sal. in Dom. Dico.

ROGARUNT me pridem complures eruditi viri, etiam per epistolam, & quotidiano pænè convicio efflagitarunt, ut quæ juuenis ipse in diuturna illa ἀποδημίᾳ, viginti annorum Vlysſis exemplo, peregrinatione per Galliam, Hiſpaniam atque Italiam, partim legendi, partim docendi uſu obſervaſſem, ea in opertam lucem tandem aliquando proferrem, nec ea perpetuò premerem, aut procraſtinando nimis intercidere paterer; quo abſentiæ à patria, multorumque in Græcis Latinisque ſcriptoribus vigiliarum fructus aliquis exiſteret, ad posterosque ea irent, quæ vt ipſi quidem

* amicè

amicè nimis, hoc est, cœcis oculis præsagirent, ætatem ferre possent. Restiti equidem ad hanc diem, nec precibus votisq; cessi, quin pressi potiùs mea, neve vento, veluti Sibyllæ folia, dissiparentur, arcis clausi, ad graviora me studia superiorum jussu conferens, quæ & ætatem hanc, & seculum depravatis opinionibus inquinatum, vitæ denique hoc institutum decere magis, aptioraq; esse rectè existimarent, ne in his interioribus litteris (quæ juventutem alunt quidem, sed alunt tantùm, alioq; respectum habent) planè consenuisse viderer: quæ studia pedisequæ tantùm sunt, dominæ ac Reginæ scientiarum Theologiæ, cui me totum Societati adscriptus consecrâram. Nunc demum majorum imperio, in matura hac ætate ac penè fessa, excidere mihi æquo animo patior Iuveniles hasce *Observationes*. Cur verò *humanas* inscribendas duxerim, si forte tanti est ut quæratis, brevi respondeo: quòd *Divinas etiam sacrasque Observationes* brevi subjiciam, si longior vitæ usura, schedis chartisq; excutiendis, Dei benignitate dabitur: edolatis nuper Stephani Vinandi Pighii integris *Annalibus Rom. Magistratuumq; Fastis*: quibus auctor immoriens, spiritumq; Deo reddens testamenti tabulis hoc mihi oneris honoris mei gratiâ absens (singulari amoris elogio, ut justa sito persolverem) commendârat. Neq; hęc, ut grandia tenues, sine exemplo tandem extrudimus. Suspendimus nimirum de salicibus nablia ac lyram, ut olim Israelitæ in Babylonem per Euphratem captivi ducti, Psal. CXXXVI. vel, ut artem aliquam desinentes solent; & gladiator ille rude donatus,

———— Veianius armis
Herculis ad postem fixis latet abditus agro.

Sed & domestica suppetunt exempla. Societatis nostræ Patres discendo docendoq; diu multumq; exercitati, etiam in senio *Critica* indies edunt: in Italia Lælius Bisciola *Subsecivas Lectiones*, in Bœtica verò Hispaniæ Martinus Roa Singularium Sacræ Scripturæ, & externorum auctorum *libros VI.* nobis *Observationum* modesta quoq; placuit ἐπιγραφὴ: quando alii in hoc genere prodigiosos olim titulos

los indiderunt: ut Agellius, qui Latinos inter veluti primus exſtitit, *Noctes Atticas*, ejuſque ſimius Macrobius *Saturnalia* inſcribunt: quidam Ἀμαλθείας κέρας, alii *Pandectas*. Σύμμικτα, πάρεργα, μνημήκια, alii aliis nominibus ſuas olim vigilias venditarunt. Poſteriores verò noſtrâ avorumq́ue memoriâ nominant, *Miſcellanea*, *Adverſaria*, *Animadverſa*, *Subſeciva*, *Antiquas*, *Novas*, *Varias*, *Controverſasq́; Lectiones*. Sed *Criticum* id omne ſcribendi genus hodie contemni audio. Scio, & doleo. Temporum id omne, mihi credite, vitium eſt, non hominum, niſi imperitorum, qui has ipſas litteras vix à limine ſalutarunt, ſed ad ſordidas tempeſtivè nimis artes converſi, nuntium iis remiſerunt, quibus à vulgo ſegregari, humoq́ue tolli potuiſſent: quique verè an falsò quid in auctoribus legatur vel edatur, cicum, ut Plautino utar verbo, non interduint. His quoque breviter reſpondeo: Aliâ nos inſiſtere viâ, neque mea invitis obtrudere velle, qui hæc cum C. Lucilio apud Ciceronem *doctiſſimum Perſium legere nolo, Læliū Decimum volo*. Optamus enim hîc Lectorem medium, neq; indoctiſſimum, neque rurſus doctiſſimum: quod nihil ille intelligat; hic plus fortaſſe intelligat, quàm de ſe auctor ipſe, ac ne his quidem indigeat, quæ juventutis noſtræ fidei commiſſæ ſcholis menſisque apparamus. Sed quid hîc quæſo non dictum ab aliis aut lectum? Erunt fortaſſe non pauca. Cavi enim ſedulò & mihi imperavi ex lege Laurentium, ne alienum quid in armum tollerem. Igitur quantum licuit, alieno abſtinuimus, ne corniculæ Æſopicæ in morem alienis me plumis oſtentans riſum aliis commoverem. Percurri olim omnes, qui magno cum fructu, laudandarumq́ue artium incremento *Critica* parentum memoriâ dedere: Politianos, Cœlios, Victorios, Turnebos, Muretos, Alciatos, Cujacios, Mercuriales: & de Belgis, Nannios, Iunios, Canteros, Leopardos, Carriones, Ræwardos, Modios, ceteros. In his ſi quid antea à me obſervatum offendiſſem, quod ut ſæpè fit, in mentem nobis veniſſet, mea expunxi, alia ſubjeci: & tantum abeſt ut è muſtaceo laureolam præreptam doluerim, ut etiam ſeriò ſim gaviſus,

hoc me onere ſublevatum. Si quid verò cenſuiſſem *addendum, demendum, mutandum ve.* (In his enim potiſſimùm res hæc omnis verſatur) chartis libenter mandavi, ut ſuum cuiq;, quod juſtitiæ eſt proprium, tribuerem, agnoſcerem q; ingenuè per quem profeciſſem. Quamobrē ut nec gloriæ cujuſquam detrahere, ſic nec acerbo convicio perſtringere volui aut debui. Maledicendi enim & calumniandi vitium odimus; imò, dicam ingenuè, alienis erratis veñiam libentiùs, conatus cujusq; laudando damus, quò faciliùs ab æquis lectoribus noſtris impetremus. Multum fortaſſe videatur poſt tot tantosq; Criticos adferre quid non pœnitendum potuiſſe, & majus, quàm ſi Herculi clavam extorqueas, aut è quercu quid exſculpas. Nec culpamus modò corrupta Scriptorum veterum loca, aut obſcura illuſtramus (pręſtant id alii quoq; non infeliciter) ſed & hiatus non paucos explevimus, quò planior deinceps eſſet legentibus via. Quod ut olim in Seneca Rhetore pro virili ſtuduimus, ſic nunc etiam in *Archimede, Anacreonte, Pindaro, Arriano, Plutarcho, Ioanne Stobæo*, aliisq; præſtitimus, voluimus quidem certè: utq; quantum ſequi voluimus conſequi non licuit, laudanda tamen, etſi facultas deſit, bene de aliis merendi voluntas eſt. Legem itaque ſemel edico: Diſſentire à nobis ſalva amicitiæ lege, jus fasq; eſto. Quare Eveni Parii illud libens uſurpem:

Σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ' ἐστὶν, ἐμοὶ δὲ τάδε.
Illa tibi placeant; hæc mihi certa placent.

Sic ſe res habet, ait Tullius Tuſcul. V. *Te tua; me delectant mea.* Quorū igitur in manus hi libri venient, Perſarum velim legem humanitatis plenam ſervent: ut ſi quando collineando à ſcopo aberravi (homo enim ſum & dormitat quandoq; Homerus:) ne ſtatim rejiciant aut condemnent cetera; ſed ſi erratis rectè inventa, dicta & cogitata præponderant, liber ipſe conviciis abſolvar. Paratus enim accedo, B. Auguſtini exemplo, τὰ σφάλματα retractare, meliora ſine convicio edoctus. Sic enim Caſſii Parmenſis Orpheus ſuadet:

Pro-

Proiiciet ſapiens quod mox laudaverat in ſe,
Qui cupit æternæ donari frondis honore.

Hos igitur *Humanarum obſervationum* libros (quibus & *Nodos Ciceronianos* adcudimus, quæque olim in *Procli Chreſtomathiam Poeticam* commentabar) Sociorum meorum commodo apparere nunc volui, ſi quis forte his veluti calcaribus ad ſtudia humanitatis, & utile, tametſi laborioſum docendi munus magis magisque exſtimularetur. Hinc enim Romani rerum domini, gensq; togata, cereas Majorum ſuorum Imagines in atriis ſtatuebant, geſtabantque in funere rati, quod Criſpus ait Salluſtius: *Non ceram illam neq; figuram tantam in ſeſe vim habere, ſed memoria rerum geſtarum eam flammam egregiis viris in pectore creſcere: neq; prius ſedari, quàm virtus eorum famam atque gloriam adæquarit.*

Agite, in majorum noſtrorum exempla mecum ſpectantes, Feliciter hoſce juveniles meos labores à vulgo imperitorum contemni ac faſtidiri ne patiamini. Te, te enim Roelanti juris ſacerdos appello; qui laudandarum artium & civilis Jurisprudentiæ à patre, avo, Mudæo, hauſta cognitione familiam ducens, inſignem in Repub. perpetuumq; Magiſtratum, & *Schottorum* nuptias adeptus doctrinâ clares: fratremq; habuiſti Gabrielem, mei in ſtudiis æqualem, & ad ſumma quæq; illuſtrandasque litteras natum, niſi ſi mors, ut ſolet, immatura in medio eum curſu nobis eripuiſſet. Vos verò egregium in Repub. par fratrum, SCHOTTII, concordes in amore, majorumque Religione, & duarum ſororum Donckeræ familiæ conjuges, Petro parente, (qui Reipubl. ab Eleemoſynis vixit) Liberis veſtris, quibus hæc adornavimus votis ſecundis, ubi maturuerit ætas, hæc noſtra veluti domeſtica exempla in manus tradite, ut non incertis fluxisque confiſi divitiis, ad animum potiùs ingeniumque excolendum ſeſe convertant.

Habetis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Habetis consilii mei rationem, cur vobis potissimum inscribere placuit. Vestræ erit humanitatis ea vicissim complecti, & æqui boni facere, nosq; ope etiam allata à maleuolorum tueri calumniis. Valete Antuerpiæ prid. Kal. Sextil. CIↃ. IↃC. XIV.

INDEX

INDEX LIBRI I.

OBSERVATIONVM PHILOLOGIÆ.

ARchimedis de Sphæra libris principium datum. *Cap.* I

Sitne Lex Satura? Per Saturam sententiam ferre, exquirere. Historiæ per Saturam. *Iustinianus & Sallustius illustrati.* II.

Recepta in Athenæo aliisq́, retenta lectio. III

Nonius Marcellus pluribus locis de vetere libro castigatus. IV.

L. Appuleij Metamorphosis, & Florida percurruntur. V.

Athenæi loca è vetere codice supplentur. Monocommaton. *Terentiani Mauri hiatus expletur.* VI.

E Fulgentii Mythologicis menda plurima sublata. VII.

Ἐν πλάτει λεγόμενα *ICtorum scriptis illustratum. Strabonis interpres notatus.* VIII.

In-pulvis, perditum-ire, captum-iri, *aliaq́ per* ὑφὲν *scribenda. Correctus Agellius, Propertius, Tibullus, aliiq́ illustrati.* IX.

Dirce *à tauro raptata. Appuleij unus, item & alter è coniectura locus restitutus.* X.

Magmentum. *Aræ dedicandæ formula. Varronis lectio contra Turnebum defensa.* XI.

Mos aves nocturnas, spolia, exuvias arboribus & postibus affigendi. Statius correctus. XII.

Valerij Harpocrationis Lexicon X. Græciæ Oratorum sæpius emendatum. XIII.

Carisii Sosipatri ingens Græcis vocibus expleta lacuna. XIV.

Census Senatorum *sub Augusto.* Denarii *æstimatio sub Tiberio.* Potus vini, *& aquæ modus.* XV.

Apollonius Alexand. libro Syntaxeos I. eiusq́ interpres correcti. XVI.

Breuis, Breuia, Breuiariæ rationes. Nursini, Bursæ, Gurgustion. *Suetonius de Grammaticis illustribus sæpius castigatus.* XVII.

Idem Sueton. denuo correctus. Super Sallustii loco de Cn. Pompeio disputatum. De eius stylo, vitaq́. XVIII.

OBSERVATIONVM POETICARVM LIBRI II.

POemata Cyclica. Παιδεία. *Horatius in Arte Poëtica è Procli* χρηστομαθεία *illustratur.* *Cap.* I.

Virgilius quà illustratus, quà emendatus. II.

Pleias Tragicorum Græciæ. *Statius in Silvis contra aliorum sententiam explicatus.* III.

Theognidis Gnomæ à Latinis auctoribus lucem accipiunt. IV.

** Turpem

Turpem mortem fugere. *Accius è Græcis illustratus scriptoribus.* V.
Iuuenalis contra aliorum sententiam de Iside *explicatus.* VI.
Propertio ex aliis Poëtis lux data. Plautus Amphitruone castigatus. VII.
Ouidius V. & VII. Metamorph. expositus, & emendatus. Theognis è Megara *Attica, non Siciliæ.* VIII.
Statii locus in Thebaide de coniectura emendatus, & alter Achilleïde illustratus. IX.
Horatii locus insignis explicatus. X.
Locus Tibulli ex Sophocle, item alter ex Callimacho expressus. XI.
Viuus vidensque, *Proverbium. Liuor à morte quiescit. Locus Martialis ex Philosophia depromtus.* XII.
Tibullus è Græcis scriptoribus lucem accipit. XIII.
In Natalitiis epulis Laridum *appositum. Plautus & Iuuenalis explicati.* XIV.
Diomedes Danaûm fortissimus. *Seruii error. Creusa à Matre Deûm liberata. Virgilius locis duobus illustratus.* XV.
Opera, & meritum, *pro culpa. D. antiquè interposita. Catullus aliiq; illustrantur.* XVI.
Versus Homeri, Epicharmi, & Euripidis in Fulgentio repositi. XVII.
D. Virgilii IV. Æneidos loco disputatum. XVIII.
Iulia Domna, *Seueri August. vxor. Oppiani Cynegeticon explicatur. Spartianus emendatur.* XIX.
Argo an vocem humanam habuerit quæsitum. Claudiani versus restitutus, & Orphei correctus. XX.
C Lucilii Satyræ castigantur. De T. Lucretii nothis versibus contra Gifanium. XXI.
Virgilii in Pollione locus, & alter in Daphnide examinatus. XXII.
Debere, *Græcis* ὀφλισκάνειν. *Terentius contra aliorum sententiam expositus.* XXIII.
Ennii locus vnus & item alter à Varrone expressus. Auspicium. *De Satyræ Varronianæ inscriptione.* XXIV.
Ouidii Metamorph. illustrata. XXV.
Propertio ab Euphorione lux. Fuit tanti, *Prouerbiale. Alter eiusdem expositus castigatusq; locus.* XXVI.
De Circensibus *P. Maronis locus examinatus.* XXVII.
Theognidis auctæ, & illustratæ Gnomæ. XXVIII.
Thebaidos Statianæ libri sæpius emaculati. XXIX.
Vitalia putare. *Horatii expensus locus.* XXX.
Euripidis locus ex Hecuba, cum eo qui est in Medea, & alter cum Enniano & Horatiano collatus, itemq; correctus. XXXI.
Ouidius in Ibin illustratur & emendatur. XXXII.
Ausonius in Ternarii Gripho explicatus & emendatus. XXXIII.
Diaria & Chœnix. Producere vitam, diuitias, liberos. *Lucilius & Terentius illustrati.* XXXIV.
Plautus Curculione & Plotino, item Glossarium vetus emendatum. XXXV.
Catulli Poëma saltem percurritur. Sperare *pro* metuere. XXXVI.
Fabula Neurorum explicata. Valer. Flaccus de coniectura emendatus. XXXVII.
Virgilius & Iuuenalis à calumnia liberati. XXXVIII.
Valerii Flacci liber I. & IV. illustrantur, & emendantur. XXXIX.
Ouidius in epistolis Heroidum emendatur ac defenditur. XL.
Oppianus in Cynegeticis aliquot versibus suppletus. XLI.
Hyphen obseruatum lucem obscuris locis adferre. Virgilius enodatus. XLII.
Rhesus Euripidis aut alterius aliquot locis corrigitur. XLIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Hic & ille *promiſcue interdum capi. Vulcanus è cœlo deiectus. Virgilius Bucolicis tum illuſtratus, tum emendatus.* XLIV.
Trium locorum Statii Papinii correctio. XLV.
Theocriti Idyllia percurrimus. XLVI.
Tragicorum Æſchyli & Sophoclis loca quà emendata, quà illuſtrata. Drama Æſchyli Γλαῦκος ποτνιεὺς ἢ Πόντιος. XLVII.
Moſchi Idyllion explanatum. XLVIII.
In Theocrito variæ iterum ſcripturæ de veteri codice. XLIX.
Theocrito de vetere lib. adiecta non pauca. L.
De vocibus animalium *variè diſputatum. Gloſſarium bis caſtigatum. Ouidii Idyllion ſæpius correctum.* LI.
Mimnermi apud Stobæum correcta Elegia, & Lat. carmine reddita. LII.
In Heroidum Naſonis Epiſtolis: item in poematio de Nuce; deniq; in Claudiano illuſtrata. LIII.
Valerii Flacci Argonauticôn liber I. percurritur. LIV.
In Claudiano poëta variantes ſcripturæ è membranis. Mediolanum. Hamare. *Correctus & Paulinus.* LV.
Valerius Flaccus lib. I. denuo emendatus & illuſtratus. LVI.
Pignora. & Pectora. *Funerum ritus. Val. Flaccus emendatus, & Propertii defenſa lectio.* LVII.
Patrare, Impetritum. Bene-parta. Anademata. Mitræ. *Lucretii locus lib. IV. caſtigatus. Piſonis Frugi & Næuii de adoleſcentium atq; amantium vitiis querimonia.* LVIII.
P. Virgilius quinies de nota meliore emendatus. LIX.
C. Mæcenatis verſus in Horatii funere variè elucidati. LX.

OBSERVATIONVM HISTORICARVM LIB. III.

Res ſecundæ vitiis obtentui. *Locus è Thucydide & Demoſthene à Salluſtio expreſſus.* I.
Corn. Nepos in Eumenis, & in T. Attici vita reſtitutus. II.
Liberum, Herculem, Apollinem, Dianam, *quinam potiſſimum imitati.* III.
Salluſtiana ab aliis non allata. Cicero illuſtratus. Saguntum. IV.
Muria *quid. Elegans in Scriptore de Viris illuſtribus emendatio.* Turdus *in delitiis.* Incendere annonam. V.
T. Liuii loca plurima lib. XXII. ab V. C. è membranis reſtituta. Eiuſdemq; Epitomæ defenſa vulgaris contra Sigonii ſententiam lectio. VI.
Garum. Garum Sociorum, *an* Soſiorum *appellandum. Seneca, Martialis, Auſonius, aliiq; illuſtrati.* VII.
Sex. Iulius Frontinus de Aquæductibus è coniectura inſtauratur. VIII.
Anci Marcii regia *ubi, è Solino & Varrone oſtenſum.* IX.
Salluſtius Catilinario correctus. Fœdus ſanguine ſancire. X.
Domo Syracuſis, Roma, Carthagine. *In Solino & Corn. Nepote vita T. Attici vetus lectio repoſita.* XI.
Tria Demoſthenis loca, quæ Herodianus expreſſit. XII.
Cauſſa & dicunt *ſæpius inculcata. In Salluſtio gloſſemata ſublata.* XIII.
Litteratus & Litterator *Suetonius interpunctione ſanatus.* XIV.
In C. Cæſaris *nomine* ἀμφιβολία. *Suetonius in Auguſto emendatus.* XV.
Valerii Maximi circa Ariſtomenem Meſſenium hallucinatio. XVI.
Vlyſſes à Telegono occiſus. Τρυγὼν *piſcis. T. Liuius, & Dionyſ. Halicarnaſſeus illuſtrati.* XVII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Loca Salustii è Demosthene expressa. *XVIII.*
Qui se Alexandro Magno *similes dixerunt.* *XIX.*
Additamentum. Nomen inane. *Sallustius iterum illustratus.* *XX.*
Lumina Nympharum *pro geminis.* Conchæ. Vmbilici. *Aurelio Victori lux bifariam allata.* *XXI.*
Solinus in Polyistore ope membranarum sæpius restitutus. *XXII.*
Missio, *seu* Exauctoratio ignominiosa *militiæ. Sallustius illustratus.* *XXIII.*
Alimenta carceris. *Elegans à Crispo Sallustio locus expressus è Demosthene, & castigatus.* Diaria. Libra Semis. Speres *Ennio, & Varroni.* *XXIV.*
Solinus Polyistore denuo correctus. Venus Erycina. Struices. *XXV.*
Detrectare. Ne, *pro nedum. Sallustii locus Catilinaria è M. Catonis Originibus depromtus.* Fatatum, *pro Fatum.* *XXVI.*
Italia, Hispania, *quæq; provincia cui rei olim comparata.* *XXVII.*
Similitudines locorum à corpore humano sumtæ: linguæ, dorsa, cornua, supercilia, latus, sinus, caput, pectus, umbilicus, compedes. *Solini lectio defensa.* *XXVIII.*
Julii Cæsaris loca in Commentario belli Gallici illustrata. *XXIX.*
Valerius Maximus sæpius emendatus. *XXX.*
Cæsaris Commentarii rursus correcti. *XXXI.*
Solitaurilia. Linguis fauere. *Valer. Max. iterum castigatus.* *XXXII.*
Æliani variæ variè emendatæ. *XXXIII.*
Julii Cæsares & Pompeii Clari *duplices. Error detectus multorum. Inscriptio vetus, & Ciceronis in Officiis locus, ac L. Flori quædam cum explicata, tum emendata.* *XXXIV.*
Strabo bis è coniectura emendatus. *XXXV.*
M. Curius Dentatus Cos. *Scriptor de viris illustr. urbis Romæ sæpius castigatus. Seneca contra aliorum sententiam explicatus.* *XXXVI.*
Fatatum, *prisca Sallustio asserta vox.* Magii Chilones. Cilones *qui. In Catilinario coniectura allata, & recepta Ciceronis lectio contra Muretum defensa.* *XXXVII.*
T. Livius *libro III. ab V. C. sæpe correctus.* *XXXVIII.*
Per Liberos, Propinquos, Cineres iurare, orare, obtestari. Militiam tolerare. *Sallustius in Catilinario variè expositus.* *XXXIX.*
Bonum, optimum factum. Fieri amat, Gignentia & Nascentia παθητικῶς. *C. Sall. in Historiis emendatus,* Furta, & acuta Belli, *quæ.* *XL.*

OBSERVATIONVM ORATORIARVM
Libri IV.

Αειλογία καὶ ἰυρεσιλογία *in Strabone emendata vox, & in Terentiano Mauro. Demosthenes illustratus.* *Cap. I.*
M. Seneca Rhetoris suasoriis principium datum. Duæ lacunæ Græcæ in controversiis expletæ. Julius Pollux ex Aristotele emendatus. *II.*
Πειθεῖν, flagitare. Manibus post terga. *Animadversa quædam in Apologia Lysiæ pro cæde Eratosthenis.* *III.*
Res tuas tibi habe, *Lepidus in Seneca suasoriis iocus constitutus. Hiatus Græcis expletus.* *IV.*
In Lysia loca aliquot constituta. *V.*
Flos Liberi & vini Plauti in Casina defensa lectio. Cicero in Tusculanis illustratus. *VI.*
In Suetonii claris Rhetoribus emendatio comprobata. *VII.*

Eume-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Eumenii Panegyricus auctus. VIII.
In Lysiæ funebri laudatione, & alibi correcta nonnulla. IX.
Emendatus denuo Lysias, item in Criticis Dionysius Halicarn. X.
In Senecæ Rhetoris suasoriis expleta Græcis dicteriis lacuna. XI.
Item Controversiæ XXXIV. eiusdem Græcis sententiis à nobis è membranis antiquissimis adornata. XII.
Deformata ciuitas *Ciceronis lib. V. ad Atticum varie agitatus locus.* XIII.
Quæ ad M. TULL. CICERONEM, *Oratorum Romæ principem illustrandum emendandumq́; pertinent, ea in* NODOS *Ciceronianos coniecimus: Quo consilio eosdem auctiores his* Obseruationum libris, *ut Criticos pariter adiecimus.*

OBSERVATIONUM PHILOSOPHICARUM. LIBRI V.

PHreatte & Puteal *Athenis.* Barathrum. *Demosthenes contra Aristocratem, & Aristot. in Politicis illustrati.* Cap. I.
Historia de Catone explicata. L. Appuleius correctus. II.
Plutarchi loca quatuor castigantur. Manuum pedumq́; digiti. III.
L. Senecæ Philosophi epistolæ XIV. & XV. è poëtis illustratæ. Ornamenta gladiatorum arma. IV.
In C. Plinio mendis sublatis germana reposita lectio. V.
In Plutarchi Sympos iacis lacuna expleta. ὡς ἔπος εἰπεῖν. *Euripidis locus, duo item Themisti illustrati.* VI.
Asphodelus. *Galenus emendatus: Nicander expositus.* VII.
Immensum & immane quantum. *Plinii locus à duorum Criticorum correctione vindicatus* VIII.
Αναγυμνοστροφεῖν *quid. Gladiatorum sagina, Athletarum abstinentia.* Euphrates *Philosophus disertus. Epicteti Enchiridion & emendatum & illustratum.* IX.
Morus & mori. *In Plinii locum lib. VII. Natur. Hist. variè anquisitum.* X.
De Plinii loco in Præfat. ad Vespasianum quæsitum. XI.
L. Appuleius quà auctior, quà melior. XII.
Cleanthis *versus in Epicteto à Seneca Latinè redditi.* XIII.
Areus *Philosophus. In Seneca unus & item alter locus Græcis additis illustratus.* XIV.
L. Appuleii Apologia locis pluribus emendata. XV.
Latini Græcorum ritu geminata negatione interdum negant. In Plinii Præfatione coniectura. XVI.
De Agamemnonis dolentis pictura reiecta Plinii sententia. XVII.
Cynici Philosophi unde dicti, contra vulgi sententiam. XVIII.
Plinii Natur. Historiæ illustrantur, emendanturq́; loca. Ausonii hiatus expletur. XIX.
Aqua Indorum & spelunca reos explorans, ex Porphyrio de Styge. XX.
Plutarchi in X. Græciæ Oratoribus locus constitutus. XXI.
Ariani Libr. III. in Epictetum locus sede convulsus, pristino ordini restitutus. XXII.
M. Vitruvii Architectura sæpius emendata. XXIII.
Palma *unde. M. Varronis emendatus locus de re rustica.* XXIV.
Vitruvius emendatus. De Euripidis loco disputatum. XXV.
In Athenæo de Machinis & in Vitruvio emendata. Orseis *Nympha.* Τείγλυφα. Cochlea, Elepolis. XXVI.
Oppiani de Piscatu libri expurgati. XXVII.
De calida potione variæ doctorum hominum sententiæ. Thermopolium *Planti.* XXVIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

INDEX CAPITVM.

Orestis ob paricidium silentium. χοή, χοηφόρος. *Plutarchus in Symposiacis correctus, Macrobius notatus. Anagnostæ in mensa.* XXIX.

Q. Claudius Venuleius Saturninus, & Sempronius Proculus Iureconsulti: Ἐκβράζειν, *eiicere ut mare ad littus solet. Ponticis à Cn. Pompeio datæ leges. Duo Pandect. loci emendati, unus expositus.* XXX.

Ante diem, *&* Ex ante diem, *ac* Post diem, *nihil addere, demere. Iurisconsulti, Historici, ac Plutar. illustrati.* Vota *anni initio pro Principis incolumitate, & anni felici auspicio suscepta.* Votis, Ludis, Gladiatoribus, *&c.* XXXI.

Semisses usuræ, & Centesimæ *quæ: Barcinonensi inscriptione comprobatum & explanatum.* XXXII.

Dicis gratia, causa: ὁσίας χάριν. *Loca Pandectarum Iuris in Ant. Augustini V. C. Emendationum libris aucta & illustrata.* XXXIII.

Potius, Magis & Tam *sæpius in iure quoque exaudiri* κατ' ἔλλειψιν, *Græcis etiam atque Hebræis usitatam, Latinorum aliquot exemplis ostensum.* XXXIV.

In quæstionibus naturalibus L. Annæi Senecæ Philosophi multa observata. Millies sestertium. Speculi usus formoso ac deformi. Redimere quid. XXXV.

In libro III. & IV. Natural. Quæstionum Senecæ animadversa non pauca. XXXVI.

In ceteros Senecæ Philosophi libros Quæstionum Natural. VI. & VII. Cap. XXXVII.

CASPE-

CASPERII GEVARTII BRABANTI, in *Obseruat.* libros *Ant. Schotti Antverpiani.*

Romanæ columen, decusq; linguæ
Varro, Res Hominum, Devmq;, quondam
Doctis condiderat, sacrisq; libris.
Sed heu, Tempus edax, diu vigere
Quod nil egregium sinit, profanis
Heu nefas! opus obruit tenebris.
Et nihil nisi semifracta verba
Ætas inuida posteris reliquit.
Donec tu Pater elegantiarum
Disertissime Schotte, posterorum
Iacturam miseratus & Iuuentæ,
Nobis restituis diu petitas
DIVORVMQVE HOMINVMQVE LECTIONES.
Quas præsens tibi gratias Iuuentus,
Quin & Posteritas reponet olim?
Hunc certè tituli dabunt honorem:
VARRO, Schotte, TVI DISERTE SÆCLI.

IN ANDREÆ SCHOTTI HVMANARVM OBSERVATIONVM LIBROS V.

Ἔθος τὸ τῶν μελισσῶν
Ἐκ δενδρέων κομώντων
Καὶ ἀνθέων εὐωδῶν
Θέρους καλῇ ἐν ὥρᾳ
Δροσώδεις σταλαγμοὺς
Ἐπὶ πτέρυξιν αὐτῶν
Φέρειν καὶ ἐκπιέζειν,
Ὅθεν δ' ἅπασιν εὐθὺς
Μελισταγὲς τὸ νᾶμα
Προχέουσιν αἱ μέλισσαι.
Τί δ' ἐν πίναξι τούτοις
Τί δ' ὦ σοφοὶ ὁρῶμεν;
Τὸν οὐ σχολεῦντα κόπον
Σοφῶν δίκην μελισσῶν
Ἐκ βιβλίων παλαιῶν
Ἐκ τῶν λογογραφούντων
Καὶ τῶν φιλιστορούντων
Καὶ ἔκ τινων ποιητῶν
Καὶ ἔκ τινων Τραγῳδῶν
Τῶν λέξεων τὸ νᾶμα
Λαβεῖν, τε καὶ ἀθροῖσαι,
Καὶ πᾶσι μὲν προπίνειν.
Οὐ πλέον δ' ἀγάζῃ
Ὅπου πάρος χολὴ ἦν
Ἐκεῖ μέλι 'στιν ἤδη.

G. GR. S. I.

ANDR.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

ANDR. SCHOTTI

OBSERVATIONVM PHILOLOGIÆ

LIBER I.

Archimedis de Sphæra libris principium datum.

CAPVT I.

VT olim Archimedes, Geometriæ Princeps, teste *Vitruuio lib. IX. & Q. Rhemnio Fannio Palæmone, poemate de Ponderibus & Mensuris,* dum in balneo lauaret, ex affusæ aquæ modulo auri mensura in corona reperta, & modo exsiliens exclamauit, ἕυρηκα: ita mihi gaudere fas sit, reperto primum, iamque edito capite libri mutili *Archimedis de Sphæra.* Qui dum in erudito illo puluere Geometrico lineas ducens summa animi intentione occuparetur, captis Syracusis, quas machinis egregie defenderat, ab imprudente milite, contra Imperatoris M. Marcelli, qui eum Briarco centimano cõparabat, imperium est interfectus, *Plin. lib. VII. c. XXXVII. Plutarch. in Marcello.* Cuius etiam sepulcrum, sæptum vndique vepribus, ignaris incolis ostendisse se M. Tullius *Tuscul. V.* gloriatur. Qui quidem tumulus, propter immaturæ mortis calamitatem, nomen etiam pressisset, absque Germanis Mathematicis fuisset, qui primi *Archimedem* Græcè in lucem parentum memoria reuocarunt. Belli tamen cladem integer effugere non potuit. Capite enim truncatus, fuga dilapsus est, turpius quam ῥιψασπίς apud Spartanos. Illud nos ab erudito Medico Cæsar-augustano acceptum Hermæ nunc reddemus, latinitate vtcunque & Quiritium iure à nobis donatum.

ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ ΔΩΣΙΘΕΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Πρότερον μὲν ἀπέσταλκά σοι τῶν ἡμῖν τεθεωρημένων γράψας μετ' ἀποδείξεως, ὅτι πᾶν τμῆμα τὸ περιεχόμενον ὑπὸ τῆς εὐθείας, καὶ ὀρθογωνίου κώνου τομῆς ἐπίτριτόν ἐστι τοῦ τριγώνου τοῦ τὴν αὐτὴν βάσιν ἔχοντος τῷ τμήματι, καὶ τὸ ὕψος ἴσον. ὕστερον δὲ ὑπὸ πεσόντων θεωρημάτων ἀξίων λόγου, πεπραγματεύκαμεν περὶ τὰς ἀποδείξεις αὐτῶν. ἔστι δὲ αὐτὰ τάδε ὅτι πάσης τῆς σφαίρας ἡ ἐπι-

ἡ ἐπιφάνεια τετραπλάσιος ἐστὶ τοῦ μεγάλου κύκλου τῶν ἐν τῇ σφαίρᾳ. ἔπειτα δὲ ὅτι παντὸς τμήματος σφαίρας τῇ ἐπιφανείᾳ ἴσος ἐστὶ κύκλος. οὗ ἡ ἐκ τοῦ κέντρου ἴση τῇ εὐθείᾳ τῇ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ τμήματος ἀγομένῃ ἐπὶ τὴν περιφέρειαν τοῦ κύκλου, ὅς ἐστι βάσις τοῦ τμήματος. πρὸς δὲ τούτοις ὅτι πάσης σφαίρας ὁ κύλινδρος, βάσιν ἔχων τῷ μεγίστῳ κύκλῳ τῶν ἐν τῇ σφαίρᾳ, ὕψος δὲ ἴσον τῇ διαμέτρῳ τῆς σφαίρας. αὐτός τε ἡμιόλιός ἐστι τῆς σφαίρας. καὶ ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ τῆς ἐπιφανείας τῆς σφαίρας. ταῦτα γὰρ τὰ συμπτώματα αὐτῇ φύσει προϋπῆρχον περὶ τὰ εἰρημένα σχήματα. ἠγνοεῖτο δὲ ὑπὸ τῶν πρὸ ἡμῶν περὶ γεωμετρίαν ἀνεστραμμένων. οὐδενὸς γὰρ αὐτῶν ἐννενοηκότος ὅτι τούτων τῶν σχημάτων ἐστὶ συμμετρία. διὸ οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι ἀντιπαραβάλλων αὐτὰ πρός τε τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων γεωμετρῶν τεθεωρημένα, καὶ τὰ δόξαντα πολὺ ὑπὲρ τῶν σχημάτων τῶν ὑπὸ Εὐδόξου περὶ τὰ στερεὰ θεωρηθέντων. ὅτι πᾶσα πυραμὶς τρίτον ἐστὶ μέρος πρίσματος τὴν βάσιν ἔχοντος τὴν αὐτὴν τῇ πυραμίδι, καὶ ὕψος ἴσον. καὶ γὰρ τούτων προϋπαρχόντων φυσικῶς περὶ ταῦτα σχήματα, πολλῶν πρὸ Εὐδόξου γεγενημένων ἀξίων λόγου γεωμετρῶν. συνέβαινεν ὑπὸ πάντων ἀγνοεῖσθαι, μηδ' ὕψος κατανοηθῆναι. ἔξεσται δὲ περὶ τούτων ἐπισκέψασθαι τοῖς δυνησομένοις. ὀφείλομεν οὖν κώνονος ἔτι ζῶντος ἐκδίδοσθαι ταῦτα. τῇ νῦν γ' ὑπολαμβάνομέν που μάλιστα δυνάσθαι κατανοῆσαι ταῦτα, καὶ τὴν ἁρμόζουσαν ὑπὲρ αὐτῶν ἀπόφασιν ποιήσασθαι δοκιμάζοντες γὰρ καλῶς ἔχειν μεταδιδόναι τοῖς [οἰκείοις τῶν τοῖς] οἰκείου μαθημάτων, ἀποστέλλομέν σοι ἀποδείξεις, ἀναγράψαντες ὑπὲρ ὧν ἔξεσται τοῖ αὐτὰ μαθήματα ἀναστρεφομένοις ἐπισκέψασθαι ἐρρωμένως [ἴσ. ἔξεσται τοῖς περὶ τὰ μαθήματα. ἔρρωσο]

Archimedes Dositheo Sal.

PRius quidem ad te misi ex theorematis à nobis excogitatis, cum demonstratione scripta, omnem videlicet portionem à recta linea & coni restinguendi sectione contentam, sesquitertiam esse triangulo eandem basim habenti cum portione, & æqualem altitudinem. Deinde occurrentibus theorematis animaduersione dignis operam gnauiter dedimus, ut eorum demonstrationes consequeremur. Sunt autem ferè huiusmodi. Omnis sphæræ superficies quadrupla est circulo, eorum qui in sphæra describuntur maximo. Præterea omnis sphæricæ portionis æqualis est circulus, ex cuius centro linea recta ducta, æqualis est rectæ lineæ, quæ à vertice segmenti sit producta ad ambitum circuli, qui est segmenti basis. Adhæc, omnis sphæræ basim habens, maximo, in sphæra contentorum, circulo æqualem; altitudinem verò diametro sphæræ æqualem illi sesquialter est ipsi sphæræ; atque eius superficies sphæræ superficiei. Hæc autem accidentia natura ipsa dictis figuris conueniebant, verum ignota superioribus, qui ante nos de Geometria scripserunt. Esse enim harum figurarum proportionem seu commensum quendam, (συμμετρίαν Græci vocant) *nemini eorum in mentem venerat. Quare non piguerit conferre hæc, & committere cum aliorum Geometrarum speculationibus, iisque valdè in vulgus probatis figuris solidorum corporum ab Eudoxo excogitatis: puta omnem pyramidem tertiam esse partem serramenti* (πρίσμα Græci dicunt) *habentis eandem basim cum pyramide, & altitudinem æ-*

qualem

qualem. Et omnem conum tertiam esse partem Cylindri eandem basim cum cono habentis, & æqualem altitudinem. Etenim his ita figuris ipsis natura conuenientibus, multisque ante Eudoxum ingenti gloria florentibus Geometris, accidit tamen ab omnibus ignorari, nec à quoquam intelligi. Licebit igitur hæc contemplari eos, qui ad hæc discenda apti erunt. Oportuit autem Conone adhuc superstite hæc edi, quem vnum arbitramur optimè hæc intelligere, verumque de his iudicium ferre posse. Rati adhæc operæ pretium, hæccum Mathematicarum artium studiosis communicare, has ad te mitto conscriptas, vt habeant & his disciplinis dediti, in quo ingenium exerceant. Vale.

Sitne Lex Satura? per Saturam sententiam ferre, exquirere. Historiæ per Saturam. *Iustinianus & Sallustius illustrati.*

CAPVT II.

LEx Satura Romanis erat, quæ multa & diuersa capita continebat. Festus Pompeius. *Lex Satura multis aliis conferta legibus.* Et Diomedes lib. III. Gramm. In veteri quoque Glossario *Satura*, *νόμος πολλὰ περιέχων*. Ducta similitudine, siue à *Satura* lance, quæ variis frugum primitiis referta in sacra Cereris inferebatur, & à copia atque Saturitate *res Satura* vocabatur. Cuius generis lancium & Virgil. in sacris meminit, II. Georg.

Lancibus & pandis fumantia reddimus exta.
Pòst. —— *Lancesque & liba feremus.*

Et VIII. Æneid. de Herculis sacerdotibus:

Instaurant epulas, & mensæ grata secundæ
Dona ferunt, cumulantque oneratis lancibus aras.

Siue à quodam farciminis genere, variis rebus conditi, quod *Saturam* M. Varro vocat, lib. II. Plautinarum Quæstionum: *Satura est*, inquit, *vbi passa & polenta & nuclei pinei ex mulso conspersi. Adhæc alii addunt & de malo punico grana.*

Hinc & *Satura* vel *Satyra* dictum (etsi in Poetica repugnet Iul. Cæs. Scaliger) maledicum carmen, & ad carpenda hominum vitia veteris comœdiæ charactere compositum: quale Lucilii, Horatii, Persii, & Iuuenalis: quod in-tio variis poematis, prorsaque oratione constabat; qualia Varronis, teste Fabio lib. X. cap. I. Pacuuii, & Petronii Arbitri Saturarum *ἀποσπασμάτια* circumferuntur. Quale forte & aureolum illud Boethii *de Consolatione Philosophiæ* carmen prosamque alternans. Alii à *Satyris* lasciuis & impudicis deriuari malunt.

Qui nostra, maiorumque memoria Legum, quæ in Pandectis non extant,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

ſtant, capita ſtudioſè collegerunt, quo maior cumulus eſſet, *Saturam legem* in hoc album retulerunt, Feſti credo & Diomedis auctoritatem cum Iſidoro *lib. V. Etymolog. c. XVI.* ſecuti. Qui cum incorruptum & gloſſematis contaminatum Salluſtii exemplar inciderint, quid mirum, ſi, vt ſolet, fefellerint? Sic enim Criſpus Iugurthino bello: *Dein poſtero die quaſi per Saturam* (legem) *ſententiis exquiſitis, in deditionem accipitur*, quæ verba Feſtus C. *Lælio* tribuit. In antiquis calamo exaratis libris, quos videre contigit, & Alciatus lib. VI. de verbor. ſignificat. aliique inſpexerunt, *τὸ legem* recte abfuit. Sed *per Saturam ſententias exquirere* Conſulem interpretor, cum nullo habito delectu, vel ordine ſeruato, ſententias rogaret, quo temporis compendium quæreret. Romani itaque, quas leges perpetuò valere & æternas eſſe volebant, in earum ſanctionibus, id eſt, extrema parte, qua iis, qui in eas committerent, multa irrogabatur & ſanciebatur pœna, adiicere ſolebant: NEVE PER SATVRAM ABROGATO AVT DEROGATO. Hoc eſt, ne ſimul quis cum aliis alicuius legis capitibus de iis abrogandis ad populum ferret, ſed ſeparatim de ea re tantum ageret. Cum enim turbulenti aut factioſi magiſtratus legem aliquam abrogatam vellent, legum quædam capita æquiſſima, & multitudini valdè grata proponere, interque ea de alia lege abroganda inſerere ſolebant. Qua fraude circumuentus populus, vtiles ſæpè leges imprudens abrogabat. Hinc apud Feſtum T. Annius Luſcus *in Oratione contra Tib. Gracchum*, imperium quod plebs dederat, id ſibi *per Saturam* abrogatum eſſe conqueritur, & Iuſtinianus quoque Latinam libertatem quaſi *per Saturam inductam* refert, *cap. 1. Cod. de Latinorum libertate toll.* & in veteri tabula ænea legitur:

EXTRA QVAM SEI QVID IN SATVRAM FERETVR.

Huic vitio tollendo concepta lex eſt *Cæcilia Didia*, à Q. Cæcilio Metello, T. Didio Coſſ. Anno IↃCLV. poſt R. C. lata & appellata: cuius duo capita; vnum, ne diuerſis de rebus lex vlla ferretur; alterum, vt leges trinundino promulgarentur, vt auctor eſt Cicero *pro Seſtio, pro Domo, Philipp. V. & lib. II. ad Attic. Epiſt. IX.*

Variæ autem hinc tralationes fluxerunt. Nam quidquid coniunctim, confuſè, non ſeruato aut temporis aut rerum ordine fiebat, id *per Saturam* fieri dicebatur. Imp. Iuſtinianus de Inſtitut. agens: *Primo quidem anno hoc opus tradebatur legentibus, non ſecundum edicti perpetui ordinationem, ſed paſſim & quaſi per ſaturam collectum, & vtile cum inutilibus miſtum, maxima parte inutilibus deputatis.* Auctor Panegyrici Flauienſium, qui Conſtantino Imp. dictus eſt: *Separatim*, ait, *vtique dicam, neque quaſi per ſaturam confundenda ſunt beneficia tua.* Lactantius lib. I. Diuinar. Inſtitut. cap. XXI. *Peſcennius Feſtus in libris Hiſtoriarum per Saturam refert, Carthaginenſes Saturno humanas hoſtias ſolitos immolare.* Et Ammianus Marcell. lib. XVI. *Cum res in inquiſitionem veniret, & obiectorum probatio*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

batio speraretur, tanquam per Saturam & subito suffragantibus cubiculariis, vinculis sunt soluti.

Interdum etiam variam abundantiam, & quasi saturitatem significat, vt Fl. Carisio Sosipatro lib. II. Grammat. *Maxime*, inquit, *cum Aduerbium Stoici* πανδέκτην *vocent. Nam omnia in se capit, quasi collecta per Saturam, concessa sibi rerum varia potestate.* Hinc & Tullium Tironem Ciceronis libertum, de variis & promiscuis Quæstionibus πανδέκτας inscripsisse, tanquam omne genus rerum ac doctrinarum continentes, auctor Agellius lib. XIII. cap. XI. *Satyra* itaq; *Lex*, non certa vna, sed quæcunq; plura continet capita.

Accepta in Athenæo, aliisq; retenta lectio.

CAPVT III.

FAcio libenter, vt aliorum erratis ignoscam, quo nostris facilius veniam impetrem. Homeri locum Iliad. α vers. 290. Gul. Canterus, homo eruditissimus, lib. I. Nouarum lect. Cap. II. explanat contra Eustathii opinionem:

οἱ δὲ μὶν αἰχμητὴν ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
τοὔνεκα οἱ προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι.

Accipit hæc Eustathius, quasi sic dixerit Agamemnon: *An quia fortis est, ideo maledicta sermonem eius præcurrunt?* Vnde coniicimus, προρέουσιν legisse, planius longe quam προθέουσιν.

Idem *lib. III. Nouarum. cap. XXIII.* versum ex *lib. 1. Antholog.*

ἀλλήλοις μερίζοι τέλλυπες εἰς ἔλεον:

non video cur correxerit reponendo τέλεον, cum ἔλεον magis ad sensum faciat, pro *commiseratione.*

Venio ad Athenæum, in quo receptam lectionem libro X. retineo contra Canterum libro IV. Nouarum cap. V. Alexidis Comici versus, Vlysse textore: ταῦτα γὰρ

κατὰ φύσιν πέφυκεν οὕτως καὶ ἱμαντέως ἔδει.

Repono ἱμᾶν πῶς ἔδει.

Item & in Anaxandride, Amphide, & Theophilo nihil mutandum censeo.

Lib. V. cap. VII. hunc versum Anacreontis: ἴ γὰρ βαλώμεθα, explicat pro περιβαλώμεθα. Equidem nihil muto, & expono, *Quo ferimur?* vel, vt aliis placet, *Quid obiicimus?*

Lib. VII. cap. XVI. Hesiodi quoq; versum, initio ἔργων, quem Canterus emendat, ῥέα μὲν retineo ῥεῖα μὲν βριάει: quod α & ι sæpe in initio elidantur.

Nonius Marcellus compluribus locis de vetere libro castigatus.

CAPVT IV.

ADferamus, si quam possimus, opem Nonio, prodigiosè adhuc deprauato: qui, quod liberis suis in exsulio Themistocles dixisse fertur: *Perieramus, nisi periissemus*; hic iure vsurpet, nisi boni pleriq; meliorisq; notæ scriptores temporum iniuriâ intercidissent, funditus periissem.

I. Hic igitur in voce *Pueritia*, id est, *puritas*. Lego *puritia*, quatuor non amplius syllabis; itemq; in M. Varronis loco allato lib. I. Rerum diuinarum, vt & T. Lucretius Carus *Puris* pro *pueris* lib. IV. dixit: *Puri sæpe locum propter*, vt Gifanius ac Turnebus legunt, non, vt Lambinus, *Pusi*. Pronus autem error librariis obiectus, addita, vt fit, vnica littera: verum oculatos illos emendatores huiusmodi fugisse valde equidem miror. Ne igitur error in edendo iteretur, libenter admoneo. Hinc *puriter facere* in sacrificiis vsurpatum est, vt Næuius in Virgine prægnante:

Sequere me, puriter volo facias: igni atq; aqua volo hunc accipere.

Pomponius in aruspice: *Fac puriter bucco vel pectore rustico vti tractes.* &c. Varronem vero *puerilitatem* potius quam *pueritiam* dixisse, didici libro, de liberis educandis: *Velim me Hercules*, inquit, *ipse tamen vsu magno puerilitatis formulam audire*. Idem Varro lib. V. de L. Lat. *purum facere*, pro *purgare*. Vnde *purum putum*. Item Eudæmonibus dixit *Iuuenilitatem*, vt Catullus in Hymenæo, *Anilitatem*. Seneca tamen *pueritiam* à *puerilitate* distinguit, Epist. V. *Adhuc non pueritia in nobis, sed quod est grauius, puerilitas remanet. Et hoc quidem peius est, quod auctoritatem habemus senum, vitia puerorum, nec puerorum tantum, sed infantum.* Valerium Max. lib. V. cap. IV. eadem voce usum video: *vix dum annos puerilitatis egressus*. Et in Eudæmonib. M. Varro *Iuuenilitas* dixit: & Catullus in Hymenæo *Anilitas*.

II. Idem Marcellus in *Quæsti* & *Quæstuis*. Varro de liberis educandis: *Non in suarum manuum opificio, quibus almo lino quid faciunt aut palma. Nam lib. II. quæstus causa deridebant suas res pueris.* Locus corruptus, & exempla duo commixta. In vtroq; scripto Complutensi & Toletano, pro *Nam* legi *M. Cato. libro II.* Lego igitur: *quibus albo lino quæsti faciunt, aut palma* (fort. *lana.*) *M. Cato lib. II. Quæstuis causa decidebant res suas pueris*: (vel *diuidebant.*) Vir doctus legendum censuit: *Nam liberi quæstus causa diribebant r. s. p.* Sed *diribere* pro *distribuere* forense verbum. Vnde *diribitores* in iudiciis, qui suffragiis sententiisq; colligendis vacabant. Me autem coniecturæ nondum pœnitet.

III. In *Bubulcitare*: post Varronis locum de Vinitio, in vett. amplius est.
Plautus Mostell. *Decet me amare, & te bubulcitare.*
quod indignum esset monere, nisi vulgati Plauti *bubulcitarier* legerent.

IV. Idem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

IV. Idem in *Luxuria*. Varro in Manio. Satyra. *Hæc sumptibus finem lepidus statues finemq; modumq;.* Subolet esse versum; sed glossemate fœdatum, purgemus, numeros & lectionem audaci coniectura constituendo:

Sumptibu' luxurii statues finemq; modumq;. *Luxuries luxurii* dixisse veteres, vt *pernities pernitii*, & *dies dii*, auctor est Agellius lib. IX. cap. XIV. auctoritate C. Gracchi, oratione *de legibus promulgatis.* Malo tamen, ne quid dissimulem,

Sumptibus & luxu statues f. q. modumq;.

ex Nonii sententia, pro *luxui*: vt Statius Papinius lib. II. Thebaidos:

——*Anne feres luxu consueta paterno*
Hunc Regina larem?

V. Idem in *supplicium*. Afranius Fratriis: *Nullam profecto accessi ad aram, cum Deos suppliciis, sumptu, votis, donis, precibus, ploratu obtestans nequidquam defatigarem.* Iac. Bongarsius *sumptu, votis*, legi posse ad Iustinum docuit. Equidem malim* *simpulis, vasis.* Instrumenta enim sacrificulorum sunt.

VI. Idem in *aplum*. Pacuuius Hermiona: *Quod ego in acie celebro obiectans vitam, bellando aptus sum.* Tentarunt alii *cerebro*, ego dulcius legam *crebro.*

VII. Idem *ducere*. Lucill. libro XXX.

Non datur, admittit nemo, non viuere ducunt.
Orco spondent septimum.

Hæc postrema à mala manu esse, quis non videt? adscripta puto explanandi causa, ex libro eiusdem XXVI. *Qui sex menses vitam ducunt, Orco spondent septumum.* Prouerbii speciem videtur præferre. Cæcilius apud Ciceronem lib. II. de finibus:

Sex menses mihi satis sunt vitæ:
Septimum Orco spondeo.

VIII. Idem in *iuxta*. Varro περὶ ἐγκωμίων: *Qui potest laus videri versa, cum motus sæpe furaces essemus, atq; nequissimus ibus iuxta ac P. Africanus.* Locus propemodum depositus. Mederi tamen tentabo: *Qui potest laus videri vera? Cum motu sæpe fores accessissemus, atque nequissemus viribus iuxta ac P. Africanus.* Vel potius inuerso sensu: *commoti sæpe furia accessimus, atque nequissimus quisque iuxta ac P. Africanus.* Audax fateor coniectura: sed optio, eligendiq; lectori liberum ius esto.

Appuleii Metamorphosis, & Florida percurruntur.

CAPVT V.

APpuleius lib. I. Milesiarum: *Imo de pectore cruciabile suspirium ducens, dextera sæuiente frontem replaudens*: Lego, *dextra feriente.* Frontem enim in dolore & indignatione percuti solere, clarum ex Ciceronis Epistolis ad At-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

ad Atticum, Bruto de claris Oratoribus, Homero Iliad. χ. Plutarcho in Pompeio, & Heliodoro lib. X. Æthiopicῶν, dissentiente licet Quinctil. lib. II. cap. III.

Lib. IV. *Scenam deniq; quam sponte sumpserat, cum anima retinens, nunc fugiens, nunc resistens variis corporis sui scenis ac motibus, tandem domo prolapsus est.* *Scenam* pro persona vel habitu scenico non memini legere, & haud scio an idoneus auctor in eam rẽ dari queat. Lego itaq; *schemam deniq;*: & mox, *schematis ac motibus*, vt luxuriet in copia: quod à Plauto ille mutuatus est, vt alia plurima. *Schema, æ*, autem sequiori genere vsurpasse Plautum in Persa, auctor Priscianus, lib. VI. sic legens in M. S. *Theatrum lepidum lepida condecorat schema.* Cæcilius apud eundem Priscianum, lib. VI. *Filius in me incedit satis hilari schema*, & idem ἁρπαζομένῃ: *Vtinam te sine schema, sine veste videam*, apud Sosipatrum.

Lib. III. Floridorum, de Philemone mediæ Comædiæ scriptore, qui cum Menandro in scena de palma contendit; quam non raro etiam abstulit: *Reperias*, inquit, *apud ipsum multos sales, argumenta lepide inflexa, agnatos lepide explicatos, personas rebus competentes, sententias vitæ congruentes, loca* (*ioca* lego) *non infra soccum, seria non vsq; ad cothurnum.* Qui illi *agnati explicati?* suspicor *expiscatos* scripsisse, quod fere hoc argumentum Comœdiarum sit vt ὑποβολιμαῖοι, vt expositi, parentes reperiant, ingenuosq; se esse. Hinc fere nuptiæ exsistunt: ut in Terentii Hecyra, & Plautinis. Putaui aliquando *gnatos explicatos*, pro ostensos. vt *a* ex priore voce adhęserit.

Infra: *Profecto vt gladius vsu splendescit, situ rubiguat; ita vox in vagina silentii condita diutino tempore habebatur.* Lego *hebetatur*. Subiicit enim: *Dissuetudo omnibus pigritiam, pigritia veternum parit. Tragœdi adeo, ni quotidie proclament, claritudo arteriæ obsolescit.* Sic & libro *de dæmonio Socratis de Nestore: cui omnes sciebant corpus annis hebére; animum prudentia vigere.* Vt recte reposuit Pet. Pythœus optime de omni Antiquitate meritus, lib. II. cap. X. Subseciuor. Aduersarior.

Athenæi loca è veteri codice supplentur. Monocommaton.
Terentiani Mauri hiatus expletur.

CAPVT VI.

HAud contemnendam iam pridem operam Athenæo doctissimi viri impenderunt, loca mutila supplerunt, deprauata instaurarunt, vt nouus per eos quodammodo in lucem prodisse Athenæus videatur. Si post tantos viros spicas legere ius fasq; est, hoc capite quædam dabo, quæ in antiquis codicibus amplius leguntur: vtrum recte & πρὸς Διόνυσον, eruditus lector existimabit.

I. Itaq; lib. I. non procul ab initio post versus Antiphanis, hæc, in vetere codice Ger. Corselii I. C. & antecessoris Louaniensis Academiæ, subiecta

sunt:

sunt: ὅτι Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος καὶ Σπεύσιππος ὁ ἀκαδημαϊκὸς, καὶ Ἀριστοτέλης βασιλικοὺς νόμους ἔγραψαν.

II. Paulo post, de saltationibus cum pila, post illa, Δικαίαρχος δὲ σικυωνίοις, additur: ὅτι τὸ φουάλικλον καλούμενον (ἦν δὲ, ὡς ἔοικε, σφαιρικόν τι) εὗρεν ἀττικὸς νεαπολίτης παιδοτρίβης γυμνασίας ἕνεκα Πομπηίου Μάγνου.

III. Iterum post versus Antiphanis κλαγγαῖσι φωναῖς: ἔξω μακρὰν παρ' αὐτὸν, κάτω, ἄνω βραχεῖαν ἀπόδοσιν ἐγκαταστρέφει. Vbi ταχεῖαν suspicor legendum.

IV. Post Telestæ mimi argutias hæc adiungit idem codex: Φίλλις ὁ Δήλιος μουσικὸς τοὺς ἀρχαίους φησὶ κιθαρῳδοὺς κινήσεις ἀπὸ μὲν τοῦ προσώπου μικρὰς φέρεσθαι, ἀπὸ ποδῶν δὲ πλείους ἐμβατηρίους καὶ χορευτικάς. Phillidis Delii περὶ αὐλητῶν scripti meminit auctor lib. XIV. vbi Φίλλις ὁ Δήλιος legitur.

V. Mox de nomine διαίτης subnectitur: ὅτι Καρύστιος ὁ περγαμηνὸς ἱστορεῖ τὰς κερκυραίας γυναῖκας ἔτι καὶ νῦν σφαιριζούσας ᾄδειν.

VI. Post verba Epilyci de vino Lesbio hæc adde è margine: καὶ ἀντίδοτον καὶ ἔγχει Θάσιον, ὁ γὰρ λαβών μου κατεφαγεῖν τὴν καρδίαν. ὅταν πίω τοῦτ' εὐθὺς ὑγιὴς γίνομαι Ἀσκληπιὸς κατέβρεξε.

VII. Lib. IV. paulò antequam de Laconicis conuiuiis agat, post illa verba, διάγοντες τὸν βίον, hæc subnectuntur, ἐν εἰρήνῃ μετὰ ὑγείας, ὡς εἰκὸς, γηραιοὶ τελευτῶντες ἄλλον τοιοῦτον βίον.

VIII. Lib. V. ante conuiuium Alcinoi apud Homerum, hæc adduntur: καὶ ὁ Ἑρμῆς οἰνοχοεῖ τοῖς θεοῖς. ταῦτα δὲ παρασκεύαζον τοῖς δειπνοῦσιν ἐλεύθεροι καὶ οἱ.

IX. Ibidem de pompa & ludis Antiochi Epiphanis, post illa, γαλάται πεντακισχίλιοι, additur: τούτοις ἐπέβαλλον Μακέδονες δισμύριοι καὶ χαλκάσπιδες, οἷς. Et ad finem eiusdem pompæ post ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπίλεκτοι χίλιοι, subiungitur, οἷς ἐπηκολούθει τὸ καλούμενον ἄγημα κράτιστον εἶναι δοκῶν σύστημα τῶν ἱππέων περὶ χιλίους.

X. Eodem libro de Callixeno post, ὁ Καλλίξενος εἴρηκε, adde: λέγων εἶτα λέβητες ἐπ' ἐγγυθήκαις ἐν τῇ διηγήσει τῆς Διονυσιακῆς.

IX. Mox, post illa, ὑποκρητηρίδιον αὐτὸ καλῶν, additur: δύνανται γὰρ ἐπιτίθεσθαι ἐπ' αὐτὸ καὶ κρητῆρες καὶ ἄλλα σκεύη.

XII. Sub finem libri VI. post illa verba, πολιορκητικὰ μαθόντες, τούτοις: addi potest, αὐτῶν περιεγένοντο. Φοινίκων ἢ τὰ ναυτικὰ εὑρόντων, τούτοις.

XIII. Lib. VII. de anguillis, post verba, ἐν τῇ ἰλύϊ ἀκινητίζουσι, addit liber vetus: ζῶσί τε τὸ ἐπὶ πολὺ, ὀκτὼ ἔτη. ἐν ἄλλοις δὲ πάλιν ἱστορεῖ Ἀριστοτέλης γίνεσθαι αὐτὰς οὔτε ὠοτοκούσας, οὔτε ζωοτοκούσας, ἀλλ' οὐδὲ ἐξ ὀχείας, ἀλλ' ἐν τῷ βορβόρῳ καὶ ἰλύϊ σήψεως.

XIV. Lib. IX. de Phassa, post verba, ἐλάττων δὲ φαβός, addit: χρῶμα δ' ἔχει οἰνωπόν. ἡ δὲ φὰψ μέση περιστερᾶς καὶ οἰνάδος.

XV. Lib. X. post versus Menandri in Heroë inseritur: ὅτι Ἡσίοδος παραινεῖ τρὶς ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέταρτον ἱέμεν οἴνου. Sed legendum, τρεῖς.

XVI. Ibidem de ebrietate ex Aristotelis sententia, Post, περὶ αὐτοὺς, additur: φύσει θερμοῦ, καὶ οἱ παντελῶς δὲ νέοι τάχιον μεθύσκονται διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐνυπάρχοντος θερμοῦ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

XVII. Eod. li. 10. ante versus Seleuci: ὁ δὲ Ἀνακρέων ἔτι ζωρότερον κιρνῶν, φησί· καθαρπῖναι δ' ἐν κελέβῃ πέντε καὶ τρεῖς ἀναχείσθω. Φιλαίτερος δὲ δύο ὕδατος πρὸς τρεῖς ἀκράτου λέγων.

XVIII. Sub finem post versum Achæi Eretriensis: γραπτὸν κύρκιν, τὸν γὰρ λευκὸν ἱμάντα ἐξ οὗ ἡ ἀργυρᾶ λήκυθος ἐξήρτητο Σπαρτιάτην γραπτὸν ἔφη κύρκιν ἤτοι σπαρτιάτην.

XIX. Lib. XII. post verba Democriti Ephesii interserunt membranæ ἐν δὲ τῷ σχολίῳ τοῦ, καὶ ὅθεν αἱ περεκβολαὶ τάδε ἦσαν περὶ τοῦ ἄνω γεγραμμένου ῥόμβου. ῥόμβος ἐστὶ τροχίσκος, ὃν τύπτοντες ἱμᾶσι καὶ στρέφοντες ποιοῦσι περιδινεῖσθαι, καὶ ψόφον ἀποτελῆναι· ῥύμβον δὲ αὐτὸν Εὔπολις εἶπε, καλεῖται δὲ καὶ βρυτήρ.

XX. Transeo ad Latinum litteratorem Terentianum Maurum. Is de Ithyphallico carmine agens, hæc ait:

Namq; vnus modus est versu non apta seuero
*Tertius & quartus non hunc * imus ergo.*

M. Ant. Muretus in Catullum de Colonia legit, *incolumem ergo*. Asterisco tamen notat, mendum adhuc latere declarans. Equidem legerim:

Tertius & quartus non hunc monocommaton ergo. Similem in eodem auctore lacunam à me expletam memini, cum de Ἀειλογίᾳ in Oratoria dissererem.

E Fulgentii Mythologicis menda plurima sublata.

CAPVT VII.

FVlgentius lib. I. Mythologic. *Eia*, inquit, *Fabiana Creonticis iam dudum nouus initiatus es mystes sacris.* Sic in omnibus, quas quidem videre contigit, editionibus, etiam Parisiensi, quæ nescio quam emendationem pollicebatur. Lego. *Eia Fabi, Anacreonticis.* Aperta veritas, *Anacreonticis* poëmatis nuper à doctis viris magnam partem inuentis, cuius ingens in lyricis nomen. Ioan. Bapt. Pius Fulgentii illius insulsus interpres: *Creonticis*, pro *Thebanis*, inquit, & consequenter; *Musicis & Heliconiis*. Sed de his scholiis, an scoriis, nihil dicam grauius, quòd auctori suo, vt & in Sidonium Commentarii, ita viuo displicuerint, vt fœtus illos abiiciendos exponendosq; curarit, & pro suis non agnouerit. Franc. verò Modius, Belga in Nouantiquis, felicius, vt audio, hoc opus Fulgentii emendauit.

Lib. II. in Hercule: *Mater illic catenata constringitur: vnde & epiniphtidia eodem loco firmandis fœtibus opponuntur.* Lego de vetere codice, & locus ipse clamat: *Epomphalia.*

Et lib. III. de Peleo & Thetide: *Aliqua venæ vsque ad pollicem tendunt: quod tractantes inde Physici, & mulieres ad obtinendos partus, & ischiacos eodem phlebotomant loco, & emplastromentaticum, quem stisidem Africanus in Astrosophistes vocauit, pollici & talo imponendum præcepit. Ita & Orpheus illum esse principalem libidinis indicat locum.* Lego: *& ischiadicos eodem phlebot. loco, & emplastrum entaticum, quem* συσίδην (παρὰ τὸ σύφιν) *Africanus Iatrosophistes vocauit.* Quomodo emendandum etiam videri censuit ingeniosus adolescens Medicæ artis perstudiosus,

Gaspar

Gaspar Geuartius Belga. Ἐντατικὸν enim emplastri genus, quasi dicas *intensorium*: quod describit Paulus Æginetalib. VII. cap. XVII. monuitq; per Epistolam postea Had. Iunium Medicum, sic fere locum explanasse lib. IV. Animaduersorum cap. XIII. Subiicit: *Nam deniq; in entherociticis & iisdem locis cauteria ponenda præcipiunt.* Emendo: *Nam deniq; & enterocœlicis in iisdem locis cauteria apponenda præcipiunt.* Libro eodem de Vulcano. *Thales Milesius ait:* ὦ χθῶν δόξης κοσμικῆς ἡγερυσις. Sic vulgati. In quibus quot voces, tot menda. In Vaticana bibliotheca legi è veteri codice: ὦ φθόνε, δόξης κοσμικῆς φθαρσίς.

De Ixione: *Beatinius augur dicere solitus erat, diuersarum urbium honores somnialiter peragi vrbicario mimologo: & quamuis vtraq; nihil agere dixerit, tamen hoc Romæ præstare visus est, quod ex parte quidem veros honores, sed risorios, sed ritus fugitiuos. Credo enim quod de Theophili Philosophi sententia legerat, dicentis:* μῖμος ὁ βίος. Nomina corrupta. In scripto codice erat *Batinius*, vnde forte *Vatinius* quis coniiciat, & *solemnialiter* pro *somnialiter*, aut *solemniter*, vel *similiter*. Videoq; aut vocem defecisse, aut *visus est* hic redundare. Pro *Theophili* liber vetus *Cleobuli*, vnius è septem Græciæ sapientibus, nomen præfert.

Pòst non longè: *Mnaseus l. I. de Europa:* Coniicio *de Cecrope*. Sic n. idem citat li. *de Vocum antiquarum interpretatione*, in Vespillones, aut hic vice versa legendum.

Ἐν πλάτει λεγόμενα, I. C.tor. scriptis illustratum. Strabonis interpres notatus.

CAPVT VIII.

STrabo doctissimus Geographus, artis, quam profitetur, vtilitatem mirificè commendauit li. I. Altero verò aduersus Eratosthenis & Hipparchi dicta acutè eruditèq; disputat, de terræ diuisione, Indiarum situ, περὶ μήκους καὶ πλάτους regionem, lineisq; parallelis latitudinum & longitudinum: quarum hæ ab ortu occasum versus spectantur: latitudines vero à Septemtrione in Austrum protenduntur. Eorum ita sententias discutit, vt sæpe pro Eratosthene contra Hipparchum, & retro disserat. Cum igitur aliquando ea formula ἐν πλάτει Geometrarum more: Interdum verò diuersa & translatitia notione occurret, pro indefinito rotundoq; numero, quod prouerbii specie *plus minus* vsurpamus. *i. plenius & latius*, non momentis omnibus ad viuum resecatis: Imposuit ea res Germano eruditissimo interpreti. Exemplis fidem faciam. οὐ τοῦτο ἴσως λεκτέον πρὸς τὸν Ἐρατοσθένη, ἀλλ᾽ ὅτι τῶν ἐν πλάτει λεγομένων, καὶ μεγεθῶν καὶ σχημάτων εἶναί τι δεῖ μέτρον, καὶ ὅπου μὲν μᾶλλον, ὅπου δὲ ἔλαττον συγχωρητέον. Interpres sic reddidit: *At non hoc fuit obiiciendum Eratostheni, sed id quod magnitudinem & figurarum, (quibus latitudo tribuitur) oporteat esse aliquam mensuram, & alicubi magis, alicubi minus concedendum.* Emendo: *sed quod eorum quæ rotundè sunt, simpliciter, minimeq; accuratè dicta, nec ad viuum resecata, & magnitudinem & figurarum mensuram esse oporteat.* Subiicit enim non longè: τοιοῦτον δή τι λέγω τὸ μέτρον τῶν ἐν πλάτει λεγομένων. Reddit idem ambiguè & obscurè: *Tale quippiam dico mensuram eorum, quæ in latitudine dicuntur.* Malim vertisset: *talem dico mensuram eorum quæ amplè rotundeq; dicta sunt.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Nodum vero omnem ſoluit pedatu tertio locus, qui poſt paullo: ἐρῶμεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ Ἐρατοσθένης ἐν πλάτει λαμβάνοντος εὐθείας ὅπερ οἰκεῖόν ἐστι γεωγραφίας· ἐν πλάτει ἢ καὶ τὰς μεσημβρινάς, καὶ τὰς ἐπὶ μεσημβρινὴν ἀνατολήν, ἐκεῖνος γεωμετρικῶς αὐτὸν εὐθύνει, καὶ ὡς ἂν δι' ὀργάνων λάβοι τις τούτων ἕκαστον. Rectius idem interpres: *Cui* (Hipparcho) *nos reſpondemus, Eratoſthenem, qui more Geographico rectas lineas, meridianas, & quæ ad ortum æquinoctialem ducuntur, recta lineas, rudi Minerua ſumpſerit, ab ipſa Geometrica ſubtilitate examinari, ac veluti ſi Mathematicis inſtrumentis eas lineas exploratas poſuiſſet.* ἐν πλάτει λαμβάνειν *rudi Minerua ſumere* reddidit, cui opponitur γεωμετρικῶς, vt ſupra non longe: οὔτε γὰρ τῇ ἐν τοσούτῳ πλάτει γεωμετρική τις δύναιτ' ἂν ἀπόδειξις οὔτε ἐν οἷς ἐπιχειρεῖ γεωμετρεῖν, ὁμολογουμένοις χρῆται λήμμασιν, ἀλλ' ἑαυτοῦ πλάσας. *Neq; enim in huiuſmodi infinita latitudine, Geometrica poteſt demonſtratio dari, neq; vbi Geometricè agere vult ſumptionibus vtitur in confeſſo poſitis, ſed ipſe ſibi eas fingit.* Et: ἔστι δὲ τὸ πρὸς αἴσθησιν οὐχ ἁπλοῦν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν πλάτει μείζονι, τὸ δ' ἐλάττονι. *Eſt autem, quod ad ſenſum attinet, non ſimplex, ſed alia latior, alia minor ratio, rudi quadam Minerua.* Huius quoq; formulæ apud doctiſſimos Iuriſconſultos vſus. Celſus enim Iuuentius apud Vlpianum L. In hac actione 3. de condict. Tritic. lib. XXVII. ad edictum, ſic ἐν πλάτει dixit. Paullus L. Si arbiter. 25. D. de probationibus in Epitome libri VII. Pithanῶn Labeonis: *& hoc ita quod Græci dicere ſolent* ἐν πλάτει. *Non enim poteſt hoc memoria non teneri intra annum puta factum, cum interim nemo ſit, qui meminerit, quibus Coſſ. id fieri viderit.* Sic enim interpungit Iac. Ræuardus Brugenſis, egregius I. C. lib. I. Variarum Cap. XIV. contrà atque Pandectæ Florentini. quod in re ſimili pluribus verbis ita enuntiat idem Paullus ex Labeone L. 2. §. idem Labeo D. de aqua & aq. pl. atc. *Non ad liquidum exquirere.* libro XIIX. ad edictum: *Cum quæritur,* inquit, *an memoria exſtet facto opere, non diem & Coſ. ad liquidum exquirendum, ſed ſufficere ſi quid ſciat factum.* Denique libro ſingulari ad L. falcidiam, L. quod dicimus. 105. D. De ſolutionibus, & liberat. exponit, *cum temperamento temporis.* Et Neratius lib. I. Membranarum L. Tempus 4. D. de vacat. & excuſat. mune. *cum quodam laxamento.* Iulianus verò lib. LIV. Digeſt. L. Ratum autem. 13. D. de ſolut. Et ex Iuliano Vlpianus lib. LXXX. ad edictum, L. XII. §. Iulianus ait. D. ratam rem haberi, explicat *cum quodam ſpatio temporis.* Itemq; Iac. Curtius Brugenſis, & ipſe εἰκαστῶν lib. I. Cap. XVIII. & And. Alciatus. lib. II. Diſpunct. cap. XI.

In-puluis, Perditum-ire, Captum-iri, *aliaq; per* ὑφὲν *ſcribenda.*
Correctus Agellius, Propertius, Tibullus, aliiq; illuſtrati.

CAPVT IX.

QVod Græcis ἀκονιτὶ dictũ, eleganter dicitur res ſine ſudore parata, id veteres vna dictione *in-puluerẽ* dixiſſe per ὑφὲν, eq dem obſeruo, ut *in-plumis*, &

in-glo-

in-glorius. Sic in noctium Atticarum auctore rescribo lib. V. c. VI. *Ouandi, & non triũphandi causa est, quum aut bella non ritè indicta, aut deditione repente facta in-puluere, vt dici solet, incruentaq; victoria obuenit.* Factum a. *Prouerbium* à puluere, quo & athletæ exercebantur, & aspergebantur, tametsi Desiderius Adagiorum Chiliastes *sine puluere* & *citra puluerem* legisse videtur. Eadem forma notanda & illa, quæ sunt prope innumerabilia: *perditum-ire*, pro perdere, *captum-iri*, pro capiendum. In poëtis vtilis hæc sanè obseruatio, vt de Marone, & Cicerone in Nodis Tullianis admonui. Propertio quoque magna hinc lux, vt lib. III. Eleg. XV.

——— *bene-olenti flumine Naxum.*

Et Lib. IV. Eleg. II.

Pastorem ad-baculum possum curare ———

Tibullus lib. IV. ad Messallam:

Fertilis hinc inter-posita est interq; rigentes.

Et lib. I. *Quam citò non-segnis it remeatq; dies.*

Et: *Quam citò formosas populus ante-comas.*

Catullus in Phaselo: *Vbi ille post-faselus antea fuit.*

In Epithalamio: *Funera Cecropiæ nec-funera portarentur.*

Vt *fur nec-manusertus, res nec-mancupi, nec-opinanti.* Sic *post-illa* pro *postea* Terentio. *Clarus post-genitis* Horatio, pro posteris, *post-futuris* Sallustio, quos *minores* nominat Lucretius, Maro *nepotes*. Et id genus alia alii scriptores, quos commemoraui in *Nodis Ciceronianis* nuper euulgatis post *Tullianas Quæstiones*: & in hoc ipso *Obseruationum* lib. II. cap. XLII.

Dirce à tauro raptata. *Appuleii vnus & item alter è coniectura locus restitutus.*

CAPVT X.

INter cætera Antiquitatis monumenta, quæ Romæ spectantur, in area ampliss. Card. Farnesii *Dirce* est, quæ Lyci Thebarum regis vxor, repudiata Antiopa fuit. Huius Liberi, Dircen raptandam tauro alligarunt, quæ raptatio in pictura elegantissimè spectantium oculos detinet. Spectanti porro mihi exhibuit inibi Fuluius Vrsinus, homo vt doctissimus ita & humanissimus, nummum Appuleii facie venusta, promissis capillis; qua forma se accusatum ait Apologia I. Viso nummo & pictura, codicem Appuleii domi arripui, & attentius legenti visum est eandem Dircen in eo repertam tauro alligatam. Locum excussi, nec me spes fefellit. Hactenus quidem verba deprauata leguntur, neque dum à doctis hominibus, qui hic operam plurimi posuerunt, instaurata. Sic enim lib. VI. Milesiarum: *Quippe cum nullus adforet, qui suppetias ei*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

ferre posset, nisi sola illa virgo captiua, quæ vocis excitu procurrens, videt, Hercules, memorandi spectaculi scenam, non tauro, sed asino, dependentem directè aniculam. Emendaram iuuenis legendo ab ingenio: *dependentem Dircen aniculam*: quomodo & veterem codicem editionis Florentinæ præferre pòst vidimus. Itaque doctiss. Sciopius Augustæ edendum curauit. Vellicat mihi aurem locus hic, vt alterius simili errore deprauati vulnus tentem verius quàm sanem: *Consuetudo ad Psychen tandem ancilla nequissima dominam te habere scire cœpisti: an pro cætera morum tuorum temeritate istud quoque nescire te fingis, quantos labores circa tuas inquisitiones sustinueris, sed bene quod meas potissimum manus incidisti, & inter orci cancros iam ipsos adhæsisti.* Quid si & hic *Dirce tauros* legamus? Rectus erit sensus, etsi idem Sciopius *intus Orci cancros*, tuetur. *Dircen* autem à tauro raptam fuisse ex Apollodoro lib. III. Bibliothecæ Deorum, & Hygino Fab. VII. & VIII. de *Dircæo fonte* notum. Plautus Pseudolo, Scena, *Exite:* Act. I. Sc. II.

Cras quasi Dircam olim (vt memorant) duo
Gnati Iouis deuinxere ad taurum: idem hodie stringam ad carnarium.
Id tibi profecto taurus fiet.

Propertius lib. III. Eleg. XV. multis versibus:

Tu reddis pueris matrem, puerique trahendam
Vinxerunt Dircen sub trucis ora bouis, &c.

Plinius lib. XXXVI. cap. V. *Zetus & Amphion ac Dirce & taurus, vinculumque ex eodem lapide Rhodo aduecta, opera Apollonii & Taurisci: quæ tempore Augusti fuere Asinii Pollionis.* Item Euripides apud Dionysium Longinum περὶ ὕψους, ἐπὶ δὲ τῆς συρομένης ὑπὸ τοῦ ταύρου Δίρκης.

——— εἰ δέ που
τύχοι πέριξ ἑλίξας εἷλκε ὁμοῦ λαβὼν
γυναῖκα πέτραν δρῦν μεταλλάσσων ἀεί.
——— *Siquidem*
Esset rotans circum trahit raptans simul
Petram mulierem, quercum reuocata vice semper.

Et Seneca Tragicus Latinorum in Thebaide, ver. XX.

Vel qua cucurrit corpus innisum trahens
Zethi iuuencus; qua per horrentes rubos
Tauri ferocis sanguis ostentat fugas.

Et in Ibin Ouidius:

Perque feros montes tauro rapiente traharis,
Vt tracta est coniux imperiosa Lyci.

Magmen-

Magmentum. Aræ dedicandæ *formula. Varronis lectio contra Turnebum defensa.*

CAPVT XI.

INscriptio Patauium ex ruinis Salonæ aduecta, & ad D. Benedicti pontem in fornice locata hæc legitur:

L. ÆLIO CÆSARE ET P. CÆLIO P. F. BALBINO
VIBVLLIO PROCOSS. VII. IDVS OCTOBRES.
CN. DOMITIVS VALENS II. VIR I. D. PRÆTEREVNTE
C. IVLIO PONTIF. LEGEM DIXIT
IN EA VERBA QVÆ INFRA SCRIPTA SVNT.
IVPITER OPTIME MAXIME
QVANDO TIBI HODIE HANC ARAM
DABO DEDICABOQVE OLLIS LEGIBVS
OLLIS REGIONIBVS DABO DEDICABOQVE
QVAS HIC HODIE PALAM DIXERO:
VTI INFIMVM SOLVM HVIVS ARÆ EST:
SI QVIS HIC HOSTIA SACRVM FAXIT
QVOD MAGMENTVM NEC PROTOLLAT
IDCIRCO TAMEN PROBE FACTVM EST.
CÆTERÆ LEGES HVIVS ARÆ
EÆDEM SVNTO QVÆ ARÆ DIANÆ SVNT
IN AVENTINO MONTE DICTÆ.
HISCE LEGIBVS HISCE REGIONIBVS SICVTI DIXI
TIBI ARAM IVPITER OPTIME MAXIME DICO DEDICOQ.
VTI SIS VOLENS PROPITIVS MIHI COLLEGISQVE MEIS
DECVRIONIBVS, INCOLIS COLONIÆ MARTIÆ
IVLIÆ SALONÆ CONIVGIBVS LIBERISQVE NOSTRIS.

Quid hac lege *magmentum* sit, M. Varro lib. IV. de lingua Latina indicabit; *Magmentum*, inquit, *à magis, quod ad religionem magis pertinet. Itaque propter hoc montana fana instituta certis locis, quo id imponeretur.* Et in Glossario vetere *Magmentarium* ἐφ' οἷς τὰ σπλάγχνα ἀνατιθέμενοι τοῖς βωμοῖς προσφέρονται. Hadr. Turnebus partem huius inscriptionis attulit lib. XXII. Aduersariorum, cap. VI. & *Magnentum* legit per N. Apud Varronem verò mutari vult *montana* in *magnentaria.* Malo tamen antiquam lectionem *montana*, quia in monte: ideo etiam Scaliger rectè *regionem* reposuit pro *religionem*. Festus: *Magmentum, quasi magis augmentatum*, forte *magis augmentum*, vel *maius augmentum*, vt Scaliger, & Carrio lib. II. Emend. cap. III. Varro enim proximè *augmentum, quod ex immolata hostia defectum in iecore imponendo agendi causa.*

Mos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Mos aues nocturnas, spolia, exuuias arboribus & postibus affigendi. Statius Papinius correctus.

CAPVT XII.

VEtus ea nobilium multis retro sæculis religiosè seruata consuetudo, vt qui venatione delectabantur, ferarum capita, exuuias, pelles, militaris virtutis in pace & otio insignia foribus affigerent, glorioseque ostentarent. Quin etiam belli parta spolia, quæ, quod domus essent ornamenta, emptori refigere nefas erat, vt auctor est Plinius lib. XXXV. cap. II. Cicero Philip. II. *Age tu illa in vestibulo hostium spolia cum aspexisti, domum tuam te introire putas?* Tibullus ad Messallam:

Te bellare decet terra, Messalla, mariq;,
Vt domus hostiles præferat exuuias.

Manilius lib. IV. Astron.

Hoc habet, hoc studium postes ornare superbis
Pellibus, & captas domibus præfigere prædas.

Iuuenal. Sat. VI. *Ornentur postes & grandi ianua lauro.*

Et ——— *necte coronam*
Postibus, & densos per limina tende corymbos.

Et Sat. IX.

O parui nostriq; lares, quos ture minuto,
Aut farre, aut tenui soleo exornare corona.

Antiquorum scriptorum, de hac affigendi consuetudine venatoribus perfamiliari, testimonio fidem faciam. Symmachus lib. V. Epist. LXVI. *Vt honori numinum datur cornua sacrare ceruorum, & aprinos dentes liminibus affigere: ita amicorum cultui dedicantur libamenta syluarum.* Ennodius Ticinensis in Epigrammatis:

Venator portis apportat missile ferrum;
Vestibulum galea comitur armigeri.

Ipsi quoque venatores ante venationem Dianam inuocabant, & prædæ partem vouebant: finita verò venatione, prædæ caput, vel pedes, vel exuuias arbori in lucis, vnde ea profecta erant, suspendebant. Appul. VI. Miles. *Videt dona speciosa, & lacinias auro litteratas, ramis arborum postibusq; suffixas; quæ cum gratia nomen Deæ, cui fuerant dicata, testabantur.* Et Floridorum initio: *Neq; iustius religiosam moram viatori obiecerit, vt ara floribus redimita, aut spelunca frondibus inumbrata, aut quercus cornibus onerata, aut fagus pellibus coronata.* Vbi pro *onerata* legi posset *honorata*.

Propert. lib. II. Eleg. XIX.

Incipiam captare feras, & reddere pinu
Cornua, & audaces ipse mouebo feras.

Papi-

Papinius Neapolitanus in eam rem corruptus testis, nisi veterum ope librorum testificandi ius reciperet. Sic enim Theb. IX.

Nota per Arcadias felici robore siluas
Quercus erat Triuiæ, quam desacrauerat ipsa,
Eiectam turba nemorum, numenq; colendum
Fecerat. ——— *Electam* enim reponendum mecum censet doctiss. Lindebruchius, vt *desacrauerat*, sit, pro *consecrauerat*. Particula enim *de* significationem auget nonnunquam, vt apud eundem Statium lib. I. initio:

Decertata odiis. ———

Apud Ciceronem epist. ad Atticum, *fuga de fæda*, & plura apud alios.

Verum de hoc more copiosè ad Senecæ Tragici Hippolytum Mart. Delrius noster, Aristophanis Scholiastes, & Brodæus ad lib. II. Antholog. De arboribus autem lucernis ornatis, Lipsius noster lib. I. Electorum cap. IV.

Durat hodie & mos haud multum absimilis priori, vt infaustæ nocturnæq; aues, vespertiliones, & ferales bubones, foribus domus expiandæ affigantur: quod & à veteribus factitatum, Appuleio teste III. Metam. *Quid? quod istas nocturnas aues, cum penetrauerint larem quempiam, sollicite prehensas foribus videmus affigi, vt quod infaustis volatibus familiæ minantur exitium, suis luant cruciatibus.* Colligent plura alii è rei rusticæ scriptoribus, Columella, Palladio, & Plinio lib. X. Natur. hist. cap. XII.

Valerii Harpocrationis Lexicon X. Græciæ Oratorum sæpius emendatum.

CAPVT XIII.

RArum nimis & à paucis ad hanc diem lectum eruditum Harpocrationis Lexicon, à Suida & laudatum, & magnam partem descriptum, vt è variis sua ille, tacendo interim bonos scriptores, concinnauit. Hæc comparando inuicem notabamus.

In voce Ἀγασικλῆς pro καὶ Δημάρχῳ, non dubito Δεινάρχῳ reponere, qui est vnus in X. Græciæ Oratoribus.

In Ἀγυιᾶς repono ἐπ' ἐσχάραις, & statim ἐν τῷ Λαοκόωντι, & mox, σταλαγμοῖς pro illis quæ deprauata circumferuntur.

In Ἀδράστειαν. ὡς Ἀντίμαχος ἐν τούτοις δηλοῖ: Hæc è Strabone & Suida sic constituebam, vt versus:

Ἔστι δέ τις Νέμεσις μεγάλη θεὸς, ἣ τάδε πάντα
Πρὸς μακάρων ἔλαχε. βωμὸν δέ οἱ εἵσατο πρῶτος
Ἄδραστος ποταμοῖο παρὰ ῥόον Αἰσήποιο
Ἔνθα τετίμηταί τε καὶ Ἀδράστεια καλεῖται.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Vide Prouerbium Ἀδράστεια νέμεσις in Zenobio, Diogeniano, & Suida, nuper à nobis Antuerpiæ Plantinianis typis euulgatis, &, si placet, Chiliasten Batauum.

In dictione Ἀλόννησος, τῶν Εὐβοϊκῶν reponendum pro εὐοφκῶν. Et statim Εὐελπίδης ἐν τῷ Οἰνομάῳ. Sic & hiatum explendo corrigo illud ὁμω...

In verbo Ἀναίνεσθαι interpungo: Πλάτων Φάωνι, Μένανδρος Σικυωνίῳ. Quam Menandri Comœdiam laudat Suidas in Ἀγδαροι, & in Κακὴ μὲν ὄψις, κόμμα Παροιμίας, item Ioan. Stobæus Serm. LI.

Pag. seq. in Ἀπηλωημένος, Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον lege non Φαίνιππον: vt & in voce Σημεῖα deprauatum vidi.

Pag. 97. Aldinæ edit. anni M.D.XXVII. in Διαψήφισις versu 5. lacunam sic expleo: Πρὸ γὰρ εἰσαχθῆναι τὴν δίκην εἰς τὸ δικαστήριον, adde è Suida: ἐξῆν τῷ βουλομένῳ διαμαρτυρῆσαι, ὡς εἰσαγώγιμός ἐστιν ἡ δίκη, ἢ οὐκ εἰσαγώγιμος. Eiusdem autem repetitio vocabuli librariis, vt fieri amat, errandi præbuit ansam.

Dict. Ἐν Φρεάτου, Suidas alibi, Ἐν Φρεάττοι, apud Demosthenem legitur ἐν Φρεαττοῖ. Et statim pro ἡ διεσμένων αἰτίαν, ἡ δεσμένων, & pro οἴονται Demosth. habet οἷόν τε ἦν. Statimque pro φόνον, φόνας. Denique τὴν δὲ ἐπὶ προτέρῳ, (non ἑτέρῳ) φόνῳ φυγὴν ὑπέχει.

In Ἐξούλης, quæ actio Romanis *Vnde vi* dicta, deriuat hic Lexicographus, ἀπὸ τοῦ ἐξέλλειν, Tu repone, quod verum est, ἐξίλλειν.

Pag. 103. in Θυργωνίδαι. -Νίκανδρος ὁ θυαστειρηνός. Ex Athenæo libro III. Δειπνοσοφ. vbi ter laudat, & lib. XI. θυατειρηνὸς legendum videtur: & mox ἐξ αἰαντίδος.

Pag. seq. v. 6. pro καὶ Ἀθηναίοις, malim, quod rectum, Θηβαίοις.

In Ματρυλεῖον- Μένανδρος ἐπιτρέπουσιν, sic interpungo, vt sit Comœdiæ nomen laudatum crebrò ab aliis. Io. Stobæo Sermone LXXXVII. al. XXX. Athenæo lib. III. Δειπνοσοφ. (& inibi Casaubon. cap. XXXIII.) & lib. XVI. Priscian. lib. XIIX. Gramm. & Euripidis Scholiastes pag. 376. Et ipso adeo Harpocratione in ἐπιτροπῆ. ὅθεν καὶ Μενάνδρου δράμα Ἐπιτρέποντες.

Pag. 109. in Ναύκληρος, citatur Δίφιλος ἐν πόρρω, emendo ἐμπόρῳ, etsi alibi Ἐμπόριον legi. Ex hac comœdia bene multa aduocat Athenæus lib. VI. Δειπνοσ. & lib. VII.

Infra in ξενικὸν ἐν Κορίνθῳ, pro Ἰφικράτους καὶ Καλλίου, in Suida Καλλικλέους reperias.

Et statim: Σοφοκλῆς σκηλεῖ, pro quo vitiose πῆλε editum animaduertas.

Post in Ὀργάς. περὶ ἧς ἐπολέμησεν Ἀθηναῖ Μεγαρεῦσιν. Suidas, seu, vt aliis placet nominare, Sudas, ἐπολέμησαν Ἀθηναῖοι Μεγαρεῦσιν. Statim: Αἴσχυλος ἐν μύσταις lege ἐν Μύσοις, quam Tragœdiam alibi citatam memini. Et rursum hac ipsa pag. παρὰ τῷ Αἰσχύλῳ ἐν κεραυνῷ. Malim ἐν Κερκύονι.

Pag. 111. in Πάναλος- Εὐελπίδης ἐν αἰγίδι, repone Αἰγεῖ.

Et sta-

Et statim in παραγγελία, adde: ὅση σπουδὴ καὶ παραγγελία.

Pag. 112. in Παρεράσιος-Ιόκας, scribe Ιόβας, qui *Iuba* est scriptor à C. Plinio etiam citatus.

Infra pag. 114. in Πυανεψίαι, pro quo vitiose diphthongus οι subiicitur, legitur, Απολλώνιος ἄγεσθαί φησι. Suidas f. Απόλλωνι ἄγεσθαί φασι, & statim πλέκεται pro ἄγεται.

Pag. 118. in Φιμοὶ. Δίφιλος συνωρίδι. Ἕλκ' εἰς μέσον τὸν φιμὸν, ὡς ἂν ἐμβάλῃ. Sic hiatum expleo, è Suidæ Collectaneis. Aliis in libris: Ἕλκεις με φιμὸν. Athenæus lib. VI. hinc lepida de Euripide citat, & libro rursum XIV. Item ex διασκευῆς τοῦ αὐτοῦ δράματος, de qua ἐπιγραφῇ disserit doctè Casaub. Animaduers. lib. I. cap. XXIII. & lib. III. c. XXVI. In χρυσοχοεῖν, Dinarchi in verbis pro αὐτὸ πράττειν, etsi Suidas αὐτῶν, αὐτῷ tamen multo malim. In Platonis autem verbis lib. V. Politic. rectius ibi & in Suida legas: Τί δὲ ἤδη ὅς ὁ Θρασύμαχος χρυσοχοήσοντας οἴει νῦν ἐνθάδε ἀφῖχθαι, &c. Nam Parœmiæ explanatio proxima à Suida hinc deprompta, allata à nobis in Prouerbiorum Græcorum volumine cent. XIV. Adagio 79.

Fl. Carisii Sosipatri ingens Græcis vocibus expleta lacuna.

CAPVT XIV.

MVlti Sosipatro non pœnitendam nauarunt operam, vt Græcis etiam litteris probe instructo litteratori perantiquo, G. Fabricius, I. Parrhasius, & nuper etiam Elias Putsius Latinis vno fasce colligatis veteribus Grammaticis. In Carisio tamen meliores nactus copiosioresque membranas Græcis passim adiectis (quæ rudes Græcarum litterarum librarii apud sæculum prius dedita opera omittebant) iacturæ quæ in iis facta sit specimen nunc è libro I. damus, è cap. XVII. *De obseruationibus nominum, quibus genera & numeri discernuntur.*

Masculina semper singularia: Hic clauus, ἐν πορφυρᾷ ἐσθῆς, καὶ ὁ ἧλος. Hic cruor, τὸ λύθρον, cruoris. Hic fumus, ὁ καπνὸς, hic fimus, ὁ ὄνθος, ἡ κόπρος, hic genius, ἡ τύχη ἑκάστου, hic limus, ἡ ἰλὺς, hic puluis, ὁ κονιορτος, hic muscus, herba quæ in parietibus vel corticibus arborum nascitur, vel hæret.

Item fœminina semper singularia:

Hæc barba, ὁ πώγων.
hæc culpa, αἰτία, ψόγος.
hæc eloquentia, ἡ λογιότης.
hæc elegantia ἡ ἀστειότης.
hæc fames ὁ λιμὸς.
hæc Græcia ἡ ἕλλας.
hæc galla ἡ κηκὶς.
hæc Sara ὁ συφεὸς.

hæc malitia ἡ κακότης.
hæc pax ἡ εἰρήνη.
hæc prosapia ἡ προγονία.
hæc labes ὄλιθος.
hæc supellex ἡ ἐνδομενεία.
hæc sanies ὁ λύθρος.
hæc socordia ἡ ἀδράνεια.
hæc sitis ἡ δίψα.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

hæc rabies ἡ λύσσα.
hæc lux τὸ φῶς.
hæc memoria ἡ μνήμη.
hæc tabes ἡ τηκεδών.
hæc vecordia ἡ ἄνοια.
hæc vis, ἡ βία.

Item neutralia semper singularia:

hoc callum ὁ τύλος.
hoc barathrum τὸ βάραθρον.
cœnum ὁ βόρβορος.
hoc gelu ὁ ψύχος.
hoc allex ὁ ἄλλεξ, ἰχθὺς ταριχευόμενος.
hoc iustitium, quando ius stat, hoc ius ὁ ζωμὸς τὸ δίκαιον, & *Iura iuribus* legimus.
hoc lethum ὁ θάνατος.
hoc murmur ὁ γογγυσμός.
hoc pelagus τὸ πέλαγος.
hoc rudus γῆς σωρὸς τὸ ἐρείπιον.
hoc rus ὁ ἀγρός, sed Virgilius pluraliter dixit, *Per florea rura.*
sulfur τὸ θειάφιον.
hoc scrupulum ὁ σκίνδαλμος.
hoc sinapi τὸ σίνηπι.
hoc silen τὸ κύπειρον, εἶδος αὐθηρος.
hoc siser, ἄγριον σέλινον.
vulgus, ὁ ὄχλος.
hoc virus ἰὸς, ἡ ἐχίδνης δηγμὸς.
hoc viscum, ὁ ἰξός. Sed Plautus *viscus* dixit.

Item masculina semper pluralia:

Hi antes οἱ στίχοι τοῦ ἀμπελῶνος ἡ διάταξις ἀμπέλων.
hi carceres τὰ εἱρκτήρια à coercendo sed & *carcer.* Virgilius; *Ruuntque effusi carcere currus.*
hi cœlites οὐρανίωνες.
hi cani αἱ πολιαί Virgil. *Cana Fides;* sed ibi Deam dixit.
hi casses, τὰ δίκτυα, ἢ ὑφάσματα τῶν ἀγρευτικῶν.
hi cancelli οἱ κάγκελλοι.
hi fori, loca spectaculorum. Item *Fori* sunt in nauibus, in quibus nautæ sedentes remigant, ἑδώλια.
hi fræni, οἱ χαλινοὶ παρὰ φύσεως, sed & *frænum & fræna* inuenimus.
hi inferi καταχθόνιοι.
hi grumi οἱ τῶν ὅρων λίθοι.
hi lendes, κόνιδες.
hi liberi, τὰ τέκνα.
hi lares, θε..., κατοικίδιοι: sed legimus & *lar lar..*, sicuti *mas maris.*
hi ludi αἱ θεωρίαι.
hi loci muliebres, ἡ μήτρα. legimus & *loculos* γλωσσόκομον.
hi lemures νυκτερινοὶ δαίμονες.
hi mores, ἔθος, τρόποι sed & *Mos* legimus.
hi maiores οἱ πρόγονοι.
hi inferi ἐπίγειοι.
hi minores, μεταγενέστεροι.
hi manes, οἱ δαίμονες.
hi natales ἡ εὐγένεια.
hi nostrates ἡμέτεροι. Sed huic quidam singulare dant, vt *nostras nostratis*, vt *potestas potestatis.*
hi magistratus οἱ ἄρχοντες, & *magistratum, magistrates* inuenimus.
hi optimates, οἱ κράτιστοι, πρωτάρχοντες, sed inuenimus *optimat & infimates* legimus.
hi pupillares πινακίδια.
hi primores προτεύοντες.
hi proceres ἔξαρχοι, πρωτάρχοντες.

hi po-

hi posteri μεταγενέστεροι.
hi plures πλείονες.
hi pleriq;, οἱ πλεῖστοι.
hi penates πάτριοι θεοὶ.
hi Quirites οἱ πολῖται ῥωμαῖοι.
hi Quinquatrus, παναθηναῖα.
hi sentes ἄκανθαι, βάτος.
hi singuli ἕκαστοι.
hi sales οἱ σίλλοι.
hi superi ὕψιστοι.
hi vepres αἱ ἄκανθαι, εἶδος βοτάνης.

Item fœminina semper pluralia:

hæ argutiæ φλυαρίαι & facit verbum *Arguto argutas*.
hæ angustiæ στενοχωρίαι.
hæ aræ, pro penatibus dicimus, namq; *Ara* singulariter.
hæ Alpes τὰ ὄρη γαλλίας.
hæ ædes, domus, οἰκία. nam si *ædis* dixeris, *templum* significas.
antennæ κέρας πλοίου.
hæ antiæ, κόμαι διάπονοι τῶν κροτάφων.
hæ blanditiæ. κολακίαι.
hæ bigæ δίφρος, συνωρίς.
hæ trigæ, τρίππος.
Quadrigæ, τέτριππος.
hæ caulæ μάνδραι.
hæ ceremoniæ, θυσίαι, θρησκεία.
hæ compedes, πέδαι, βασανιστήριον.
hæ cunæ τὸ λύκνον.
hæ crates πλέγμα ἐκ ῥάβδων & *cratem* dixerunt.
hæ copiæ, hæ diuitiæ, πλοῦτος.
hæ deliciæ ἡ σπατάλη.
hæ dapes, θοίναι, & *hæc daps* dixerunt.
hæ diræ, κατάραι.
hæ exuuiæ λάφυρα, σκῦλα.
hæ Æsquiliæ τόπος ἐν ῥώμῃ.
hæ excubiæ παραφυλακὴ.
hæ exequiæ ἐκκομιδὴ.
hæ fauces φάρυγγες.
hæ fruges καρποὶ.
hæ fores θύραι.
hæ fasces ῥάβδοι τῶν ὑπάτων. sed Cicero dicit *fascem vnum si nactus esses* per quod intelligimus, & masculino genere dici, & non esse tantùm plurale.
facetiæ εὐομιλία, εὐστομία.
hæ fortunæ ὑπάρχοντα οὐσία.
hæ feriæ ἀργίαι.
hæ faleræ ἱπποκόσμια.
hæ genę παρειαὶ.
hę grates & gratię χάριτες.
hę gingiuæ, τὰ οὖλα τῶν ὀδόντων.
hę gerrę, πλεκτά τινα προσφερόμενα τείχεσιν.
hę inducię ἀνακωχὴ.
hę inferię χοαὶ.
hę insidiæ ἐνέδραι.
hę inimicitię ἔχθραι.
hę ineptię μωρίαι.
hę Idus εἰδοὶ.
hę illecebrę δελεασμοὶ.
hę Kalendæ καλάνδαι.
hę litterę τὰ γράμματα.
hę latebræ μυχοὶ.
hæ lutinæ πήλωμα.
hæ minæ ἀπειλαὶ.
hæ manubiæ τὰ ἐκ ζώντων σκῦλα.
hæ nuptiæ γάμος.
hæ nares ῥίν.
hæ nundinæ ἡ κατ᾽ ἐννάτην ἡμέραν πανήγυρις.
hæ Nonæ αἱ νόνναι.
hæ næniæ ἐπιτάφια.

hæ nugæ ὀρεζαλογία
hæ opes περιουσίαι. sed Virgilius lib. I.
Non opis est nostræ, Dido.
hæc plaga, ζῶναι δικτύων.
hæ preces ἱκεσίαι.
hæ primitiæ ἀπαρχαὶ
hæ præstigiæ ψηφοπαιγνία
hæ quisquiliæ φρύγανον, χαῖται, σκύβαλα
hæ reliquiæ λείψανα
hæ retes δίκτυα. Nam & in consuetudine dicimus: *In retes meas incidisti. Retia* enim si dixeris, pluralem facis à nominatiuo qui est *Rete* neutrius generis.
hæ sarcinæ ἀποσκευὴ
hæ sortes χρησμόι
hæ suppetiæ βοήθεια
hæ sordes ῥυπαρὰ
hæ scopæ σάρος. Dicimus tamen & *scopa*
hæ scalæ κλίμαξ
hæ salinæ ἁλικαὶ
hæ tenebræ μύχος, σκοτία
hæ tricæ τριχώματα
hæ vires δύναμις
hæ vindiciæ καρπίστια, ἐκδικία, ἐλευθερίαι

Item neutra semper pluralia:

hæc arma ὅπλα
hæc auia ἄνοδα
hæc arbitria μεσεγγύωσις
hæc batualia γυμνασία μονομάχων
hæc bona ὑπάρχοντα
hæc breuia βραχῆ
hæc Bacchanalia διονύσια
hæc castra παρεμβολὴ
hæc crepundia ἀναγνωρισμὸς
hæc cete κήτη.
hæc compitalia, duos quibus iis, qui peregre moriuntur, solet parentari
hæc carmentalia, matri Euandri sacrificia instituta *Carmentalia* appellata à nomine ipsius.
Cerealia δημήτρια
hæc cunabula σπάργανα
hæc cibaria σιτομέτριον
hæc comitia ἀρχαιρέσια
hæc donaria ἀναθήματα
hæc diaria διάρια
hæc exta σπλάγχνα, τὰ κατεπιτιθέμενα βωμοῖς.
hæc gæsa, εἶδος ἀκοντίου, γαῖσα.
hæc genialia, τυχαῖα
hæc iuga ἀκρώρεια: quamuis *iugum* ζύγον ὑποζεδσιν & singulariter .. locutus sit.
hæc iusta ἔθιμα
hæc intestina ἔντερα
hæc iugera πλέθρα sed & *iugerum* dicimus.
Lautia ἐνδομενεῖα
hæc Liberalia ἐλευθέρια, ἑορτὴ Διονύσια
hæc lumina ὀφθαλμοὶ. apud Virgilium *lumen* legimus
hæc mœnia τείχη, περίβολος
hæc Magalia & Mapalia: καλύβαι ἀφρῶν
hæc Neptunalia ποσειδόνια
hæc orgia Διονύσου μυστήρια
hæc palaria, cum milites ad palos exercentur.
hæc parentalia νεκύσια
hæc præcordia, ὑποχόνδρια
hæc rostra, locus in vrbe, vbi concionantur.
hæc spectacula θεωρίαι
hæc spolia λάφυρα

hæc ſponſalia *μνῆϛρα*
hæc Saturnalia *κρόνια*
hæc ſerta, *ϛέφανοι, ϛεφανώματα*
hæc Terminalia *ὥρῳ διακελσίῳ θύϐσι ῥωμαῖοι ἑορτάζοντες, καὶ ὁροθέσια*
hæc tempora *κρόταφοι* : ſed Virgilius Æneid. IX. verſ. 418.
--- *& haſta Tago per tempus vtrumq;*
hæc verbera *μαϛίγες*
hæc viſcera *σπλάγχνα*
hæc vada *βραχέα*. ſed & *vadum* dixerunt, vt Salluſtius: *Vnum haud facilem pugnantibus vadum*
hæc Vulcanalia *ἡφαίϛια*.

Quæ ſemper pluralia ſunt, ſi plus quam vnum ſignificare velimus, ſiquidem maſculina ſint, vtputa *hi loculi*, ita dicemus *binos, trinosq; loculos*. Si vero fœminina, vt puta hæ *ſcalæ*, ita dicemus *binas, ternasq; ſcalas*. Et neutralia similiter, vtputa *hæc ſpectacula*. ita dicemus *bina, ternaq; ſpectacula*.

Elementa ſemper ſingularia ſunt, vt *cælum οὐρανὸς*, *æther αἰθὴρ*, aer *ἀὴρ*, *ſol ἥλιος*, *iubar*, *σέλας τοῦ ἡλίου*. *terra γῆ*, *mare θάλασσα*, *autumnus & autumnum φθινόπωρον*, *μετόπωρον*. *Maria* tamen quamuis dicantur pluraliter, attamen nec *marium* nec *maribus* dicemus, & *terras* pro terræ regionibus accipimus.

Item metalla ſemper ſingularia ſunt, vtputa *aurum*, *ſtagnum*, *argentum*, *ferrum*, *orichalcum*, *æs*, *auricalcum*, *plumbum*. *Aera* quamuis dicantur, tamen cæteris caſibus non vtimur.

Item quæ menſurâ conſtant, arida duntaxat, quæ numerari non poſſunt, ſemper ſingularia ſunt, vt *triticum*, quod & *frumentum* dicimus : *hoc far ἡ ζεία*, *hoc ador*, *adoris* frumenti ſpecies, *hæc oryza ὀρύζα*, hæc *faba* Virgilius ; *Vere fabis ſatio*. inuſitata declinatio. hæc *lens ἡ φακή*, hoc *cicer ἐρέβινθος*, hoc *milium κέγχρος*. hoc *minium κιννάβαρις*, hoc *panicum ἔλυμον*, *νόμος κέγχρος*. hoc monoptotum, *μελάνθιον* hoc *ordium*.

Item hæc ſemper ſingularia ſunt, *mel μέλι*, quamuis Virgilius *mella* dixerit, *oleum ἔλαιον*, *vinum οἶνος*, quamuis Virgilius *vina* dixerit. *mulſum οἰνόμελι*, *defrutum ἕψημα*, *acetum ὄξος*, *lac γάλα*, *garum*, *muria*, *liquamen*, & ſi qua horum nominatiuo pluraliter efferuntur, cæteris tamen caſibus ceſſabunt. *Fel* ſic declinatur quomodo *mel*. Et ſi pluraliter declinata fuerint, non ad quantitatem ſed ad genus referuntur, vt *mella* : vt ſint multæ ſpecies, quaſi locale. Vt *Atticum*, *Rhodium*. Similiter & *lana* & *lanæ* : vt ſint variæ ſpecies lanæ, quaſi *Mileſia & Hiſpana*.

Item nomina fluminum, & montium, & ciuitatum ſemper ſingularia ſunt, niſi quæ natura pluraliter enunciantur. Vt *Athenæ*, *Thebæ*, *Mycenæ*, *Baiæ*, *Cumæ*, *Puteoli*, *Oſtia*, *Argi*.

Item ſingularia ſemper ſunt, quæ nec videri nec tangi poſſunt. Verum ab his in alterutram partem doloris aut gaudii afficimur, vt *gaudium χαρὰ*, quamuis Virgilius *& gaudia* dixerit :

Latonæ tacitum pertentant gaudia pectus.

Vigor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Vigor σθένος
metus δέος
letum θάνατος
timor φόβος
fuga φυγή
pallor ὠχρίασις
luxuria ἀσωτία
terror πτόησις
insania μανία
sopor κάρωσις
ius δίκαιον & pluraliter *iura* tantùm
iustitia δικαιοσύνη
mæstitia λύπη
stultitia μωρία

senium μήρυμα φύσεος & *senilis morbus.*
scrupulum σκάνδαλον
sapientia φρόνησις
salus σωτηρία, ὑγίεια
fides πίστις
perfidia ἀπιστία
macies λεπτότης
misericordia ἔλεος
inertia ἀδράνεια
segnitia νωθεία
pigritia ὄκνος
velocitas ταχύτης.

Sed auctores non vsquequaq; hæc obseruauerunt.

De Monoptotis.

CAPVT XVIII.

SVnt quædam nomina tota in declinatione, & singulari & plurali μονόπτωτα. In quibus & communia trium generum sunt. *nequam* ἄχρειος, *frugi* χρήσιμος, *nihili* οὐδαμινὸς, *nugas*; *pondo* σταθμὸς. Quamquam *vnum pondo*, non dici sciamus, sed in libram referamus, vtputa *vnam libram*, *duas libras pondo*, & deinceps obseruamus. Id quoq; obseruabimus, vt quoties de neutro loquamur correpta o littera dicamus, *duo millia*, in accentu autem longo, *duo homines*, *ambo homines*, *& ambæ mulieres* dicimus. Sunt quædam nomina singularia tantùm monoptota, quæ pluralia non habent, & sunt neutralia.

fas θέμις
hir θέναρ
tabo τηκεδὼν
git μελάνθιον
nefas ἀθέμιτον
instar ὅμοιον, ἀντίτυπον

sinapi σίνηπι
pus πύος
virus ἰὸς, ἡ ἐχίδνης, δυγμὸς, vnde *vir* appellatur.
cæpe κρόμμυον, & *hæc cæpa*, *huius cæpæ.*

Sunt quædam nomina singularia tantùm monoptôta, quæ pluralibus casibus naturalem declinationem admittunt, & appellantur *hæteroclita:* vt *gelu* πήγνη, *genu*, γόνυ, *testu* ὄστρακον, sed Virgilius *hæc testa* in Georgicis, & *veru* ὀβελίσκος, *seru* ὀῤῥὸς, ἀπόστάθμη τοῦ γάλακτος, *tonitru* βροντὴ, *cornu* κέρας *ossu*, ὄστεον & *os ossis*, vt infra apparebit inter monosyllaba. *Pecu* θρέμμα & *pecus pecoris*, sicut apud Salustium & apud Virgilium:

Et succus pecori, & lac subducitur agnis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Et alibi—— *pecoris quàm lactis abundans*, & *pecorisq; magistro*. Hoc *algu*, τὸ κρύος, & *algor algoris*, vt Cicero. Sunt quædam nomina, plurali tantum monoptota communia, in numeris posita, veluti, *quot*, *tot*, *aliquot*, *quotquot*. Hæc alii posuere inter aduerbia. Sunt quædam quæ singulariter non in omnibus casibus cadunt. Verùm pluralem declinationem solemnem admittunt. Veluti *frondem* φύλλιδα, & *fronde*, apud Virgilium. *Fronde super viridi. Frugem & fruge. Potestates. Vicis & vicem & vice*, ἐπὶ τῇ ἀμοιβῇ.

Sunt quædam quæ declinationem non admittunt; in quibusdam tamen casibus inueniuntur, & dicuntur μονόπτωτα, ut *dicis caussa*. Hic tantum genitiuus est.

Septimi casus est sponte, & hinc declinatio nulla præter ablatiuum. Opis &c. pag. 31. Basil. editionis G. Fabr.

Census Senatorum sub Augusto. Denarii æstimatio sub Tiberio. Potus vini & aquæ modus.

CAPVT XV.

RES nummaria, vt ignorare φιλόμουσος potest nemo, valde impeditum negotium, maxima quæq; nostri æui ingenia exercuit. Iure consultos quidem, quibus Metianus & Fannius quædam scripserant, Budæum, Portum, Alciatum, Ant. Augustinum, Hotomanum aliosq; iuris politioris Antecessores: & de Theologis Rob. Cenalem, Gall. Episc. ac Stanislaum Grepsium Polonum, nostræq; adeo Societatis III. Viros Hiberos Io. Marianam, Bap. Villalpaldum, & Lud. Alcazar; qui singulos hac de re Commentarios *de ponderibus sacris* foras nuper dederunt. De census prisci Senatorum Rom. summa ad nostram monetam reuocata, quærebat ex me forsan Franciscus frater Iurisconsultus, & Senator. Respondi equidem quod res est, variatum esse temporibus. Nam sub Augusto Senatorius census erat *duodecies sestertium*, hoc est, duodecies centena millia HS. vel sestertia mille ducenta: quantum triginta millia valent aureorum, teste Suetonio in Augusto, cap. 41. Tametsi Dion Cassius lib. LIV. fuisse tum dicat Censum Senatorium quinq; myriadas, certe decies sestertium, hoc est, aureorum viginti quinq; millia. Sic enim Dionem accipio ex Plutarcho in M. Antonii vita, his verbis: πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδας οἱ Ῥωμαῖοι Δέκιες καλοῦσι. Græci ergo sæpenumero *Myriada* pro *mille aureis* dixere; & sane *vigintiquinq; myriades*, pro *decies sestertium* posuere, hoc est, aureis 25000: idemq; Plutarchus in Lucullo refert, cum in Apolline cenaret sumptum cenæ fuisse πέντε μυριάδων, id est, *quinquaginta millium*, subintellige assium. Quæ sane cena prodigii instar ac miraculi fuerit, efficitq; ea summa ducenta millia quadrantes & aureos quingentos. Iac. Amiotus, felix Gallicè è Græco Plutarchi interpres, vertit ibidem *quinquaginta millia drachmarum*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Posterioribus verò temporibus Census annuus senatorum longe amplior fuit *Quadragies sestertium*, hoc est quatuor millia HS. seu, centum millia aurorum.

Tenendum & illud, variatam quoq; monetam, vt hodie temporibus; ita & Latinè scribendi rationem, vt M. Fabius lib. I. affirmat. *Quinarius* enim, seu Victoriatus assium quinq; valore constabat. *Denarius* decem, vnde & nomina manarunt: qui primus fuit & legitimus denarii valor. Exhausto post ærario bellis cum Hannibale gestis, mutatus est aliquando cœpitq; *Denarius* sedecim assibus æstimari, auctore Plinio lib. XXXIII. cap. 3. Sic & Cornelium Tacitum cum Criticorum illo principe Lipsio μακαρίτῃ accipio lib. I. Annal. Tiberii enim Aug. milites, ait, initio imperii conqueri denis in diem assibus animam corpusq; eorum æstimari. Flagitare itaq;, vt Denarius sedecim iam assibus æstimatus diurnum esset militiæ stipendium.

Disputatum & olim de potus modo & aquæ miscendæ Conuiualibus, Criticorum Ciacconii, Vrsini, Lipsii & Stuckii Commentariis, ex M. Varrone, togatorum doctissimo, Apuleio, & aliis. En tibi Græcorum distichon:

χαίρει κιρνάμενος τρισὶ νύμφαις τέτρατος αὐτὸς
Τῆμος καὶ θαλάμοις ἐστὶν ἑτοιμότατος.

Gaudet permixtus quartus nymphis tribus ipse:
Tunc Veneri & thalamo promtior adueniet.

Alciatus vero sic in Emblematis reddit:

Quadrantem addat aquæ, calicem sumpsisse phalerni
Qui cupit; hoc sumi pocula more iuuat.

Calici, inquit seu cyatho vini iniice tres aquæ cyathos, siue tres vncias. id enim quadrans est. Mox addit:

Stes intra heminam —— Non vltra sextarii dimidium vini procedendum in potu sancit. Errant itaq;, qui hîc præcipi putant quartam aquæ partem vino miscendam, cùm tres præcipiat.

Apollonius Alex. libro Syntaxeos I. & interpres, correcti.

CAPVT XVI.

ALexandrinus fuit (è quo ludo tanquam ex equo Troiano ingenio præstantes, ac meri heroës prodierunt) etiam *Apollonius* Grammaticus, sed quia obscurus ac difficilis, hinc & Δύσκολος est cognominatus, teste Suida: vt σκοτεινὸς Heraclitus. Parens autem fuit *Herodiani*, qui & ipse, vt solet referre parentem filius, litterator fuit. Is nactus est, vt oportebat, doctum interpre-

tem Fr. Portum, qui diligenter cum Prisciano comparauit: Vt & Thomas Linacer Britannus post Theodorum Gazam libro IV. Grammat. Gr. multa hinc est mutuatus, vt conferre sit operæ pretium, itemq; Planudem, ac Gazam. Nos relegendo Apolloniũ pauca notabamus, aliis vt exemplum daremus potius, quam vt totam interpretationem Cretensis libeat vacetue castigare. Sic enim lib. I. Syntaxeos cap. 3. quo disputat acutè, vt omnia, *Partes Orationis non temere, sed certo ordine ac ratione esse dispositas*, pag. 15. Wechel. edit. vers. 2. *Cum scilicet applicamus* τὸ κάλλιστα *id est, optime*. Rectius Priscianus: *clamamus* aut certe *acclamamus*. Græcè enim Apollonius: ἐπιφθεγγόμεθα. Et vero in recitationibus Poëmatum solenne illud acclamare: *Euge, Optime*, Græcè σοφῶς, vt è Persii Satyris discas. Pagina 16. v. vlt. *quæ continet omnes pæne orationis partes*. Non frustra addit interpres *pæne*. Priscianus enim *pæne omnes* habet: tametsi in Græco desideretur. Planudes tamen integrè habet: οἷον περιεχούσης πάντα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ λόγου. Pag. 17. v. 4. ὀλισθήσας σήμερον κατέπεσεν, Planu. ἀπολισθήσας σήμερον ἔπεσεν. Statim pro περὶ τὸν σύνδεσμον, idem habet πλὴν τοῦ συνδέσμου. Pag. 18. v. 14. ὀνόματα] ῥήματα Planu. verius, & Priscian. *verba reddit*. Pag. 19. v. 22. ὡς αὖ δὴ τρίτων συνόντων. Multo rectius ex Plan. legendum δύο, pro δὴ, vt sit tertia persona verbi, & tertia nominis, & ex Prisciano δύο reponendum. P. 20. v. 27. *Constat itaq; pronomina recti casus ea de causa stetisse*. Gr. ὅτι ἐνέμειναν, id est, non facta esse enclitica. Apertius itaq; conuertisset: *non inclinata sunt*. Planudes: ἐν ἀυλῇ. διαστολῇ μάλιστα ἰσχύει προστιθεμένη τῷ ῥήματι. Pag. 21. v. 19. τινῶν δὲ μεθέξει ἡ μετοχὴ Interponendum videtur τὸ καὶ, sic τινῶν δὲ τὸ καὶ μεθ. ἡ μετοχὴ, ex sensu & P an. ac Prisciano.

Pag. 24. v. 25. καὶ τὸ ποιὸν, καὶ τὸ ποσὸν, καὶ τὸ πηλικὸν. Legendum potius καὶ πόσον. Nam τὸ ποσὸν commune est item τοῦ πηλίκου, vt docent Philosophi. Quid? quod sequitur infra in reddendis exemplis πόσος. Pag. 25. vers. 3. πότερος ἢ ποῖος ὁ γραμματικὸς, ἢ ὁ ῥήτωρ. Emendandus è Prisciano locus ita: *Qualis? sapiens vel doctus: Vter? Grammaticus an Orator*. Mox etiam leg. *quod potest accidere omnibus nominibus*, è Prisciani auctoritate: Et in omnibus quærendis, quæ possunt accidere per adiectiuam significationem eis quæ ad interrogationem *Quis* referuntur. Pag. 26. v. 30. *Itaque non quærit vnde venerit, aut an venerit*. Redderem potius, *aut quà venerit*, ob nomen ἔφοδον. Quasi *qua via*, licet εἰς τόπον legatur hic referri, & Grammatici interdum sic vsurpari obseruant. Pag. 27. v. 10. *De iis quæ loco aliarum partium sumuntur vel assumuntur*. Deesse videtur in tralatione, καὶ τοῦ ἀνθυπαγομένου, quasi sint partes quibus Nomini aut verbo respondetur. Cuiusmodi sunt epitheta & Aduerbia. Aut certe omissum παραλαμβανομένου, quod conuenit Articulis, quos assumit syntaxis Nominis & Verbi, vt liquet ex initio capitis sequentis. Locũ tamen ex Plan. sic rectius exponas: Ceteras partes p̃ter nomina & verba, aut illis adiũgi solũ vt Aduerbia Verbis; aut

D 2 non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

non ſolum eis adiungi, ſed etiam pro eis vſurpari: vt Pronomina & Participia. Priſc. etiam hoc modo hunc locum eſt interpretatus.

Breuis, breuia, Breuiariæ rationes. Nurſini. Burſæ. Gurguſtium. *Suetonius de Grammaticis illuſtribus ſæpius caſtigatus.*

CAPVT XVII.

SVETONIVS, ſiue alius auctor eſt, (ambigunt enim Critici) de Grammaticis ſcripſit illuſtrib. ac de claris item Rhetoribus. Nos ex vtroq; libello ſuo quæq; loco nonnulla è membranis, quas Lutetiæ olim Pet. Pithœi I. C. optime de multis ſcriptoribus meriti indulgentia ac beneficio inſpexi, appendam; prætermiſſa ab Elia Vineto, & Achille Statio, Luſitano.

I. De artis huius apud Rom. ortu diſſerens: *Hactenus tamen imitati, ut carmina parum adhuc diuulgata, vel defunctorum amicorum, vel ſi quorum aliorum amicorum probaſſent, diligentius retractarent.* Locum ſi legas attentius deprauatum videas. Vetus codex verius: *Hactenus tantum ſunt imitati carmina, parum adhuc diuulgata vel defunctorum amicorum, vel ſi quorum aliorum probaſſent, diligentius retractant, vt legendo commentandoq́ etiam cæteris nota facerent.*

II. Inf. *Me quidem adoleſcentulo recte quendam Principem nomine alternis diebus declamare.* Quod hoc *Principis* nomen? Lego è M. S. *quendam principem Romæ*: Ciceronem ſignificat, quem in Prætura etiam declamitaſſe mox in Gniphone refert. Natum è compendiis notisq; vt fit, mendum, *Rom. & nom.* Et mox τὸ *remoto* afuit à membranis, & *declarare* pro *declamare* ſcriptum vt è pluteis docuerint. Vnde Perſius: --- *pluteumq́ cecidit.*

III. In Nicanore: -- *negabit Sæuius Poſthumius*] vetus liber, *negabat* pendente inſcriptione, vt in titulis artifices ſolent: *Apelles pingebat.* auctor in Proœmio C. Plinius, & Baſilius M. orat. ad iuuenes De vtilitate è Gentium ſcriptis. Statim: *ob infantiam eum in Sardiniam ſeceſſiſſe.* Editur enim, *ob infamiam.*

IV. In Atteio Philologo: *Alterum breuiario rerum omnium Romanarum inſtruxit:* Codex ſcriptus *Breui rerum Romanarum*, rectius fortaſſe, vt Lampridius in Alexandro: *Milites ſuos ſic vbiq́ ſciuit, vt in cubiculo haberet breues & numerum vt tempora militantium.* Vt & Iureconſulti frequenter pro libello, in quo quid deſcriptum: Quibus & *Breuiariæ rationes*, vt Scæuula L. vlt. D. de pecul. legat. quod Suetonio in Caligula *breuiarium* eſt *rationum.* βρέβιον ſeu βρέυιον eſt in B. Chryſoſtomi vita à Georgio Alexandr. Patriarcha conſcripta pag. 238. Tomo VIII. Operum Gr. Britann. edit.

V. In Valerio Catone Gramm. ſtatim in limine *Burſeni* occurrit nomen auribus Romanis, ni fallor, inauditum. Quid ſi *Nurſini* legas: quod & in claris Rhetoribus inf. deformatum vidi in *Nuncioni*, vbi etiam *Muretus doctiſſ. Epidio Nurſino* leg. cenſuit. Vel ſi placet *Burſæ* repone. Nam & *Plancum Burſam* docuiſſe *Curtium Niciam* (de quo inf.) colligo ex epit. Cic. X. lib. IX. ad Fam. Mox. ---- *tegula ſub vna.* *Ad-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Ad summam prope nutriat senectam. Sic sup. de Orbilio: *Iam persenex, pauperem se, & habitare sub tegulis quodam scripto fatetur.* VI. Et hic paulo ante: *Vixit ad extremam senectam, sed in summa pauperie, & pænè inopia, abditus modico gurgustio.* Festus Pompeius *Gurgustium* humilem interpretatur habitationem, οἰκίδιον, à gurgulione verme, qui talia loca incolit: quemque antisticho sic dictum pro *Curgulione*, auctor est M. Varro apud Seruium in I. Georg. quoniam pænè nihil est nisi guttur, idemque *Gurgustium* ait obscuram esse & latentem tabernam. Sic M. Tullius lib. 1. de Natura Deor. *Ante videlicet in tenebris, tanquam in gurgustio habitare.* Et in L. Pisonem: *Meministine cœnum, cum ad te quinta fere hora cum C. Pisone venissem, nescio quo è gurgustio te prodire, inuoluto capite, soleatum.* Appuleius. *Ergo breuitatem gurgustioli nostri ne spernas, peto sis contentus lare paruulo.*

VII. In Nicia Ciceronis loca sunt lib. IX. ad Familiares ep. X. vbi *exspectandæ* pro *expetendæ* editur: & lib. XII. ad Atticum Epist. XXV.

Idem Suet. denuo correctus. Super Sallustii loco de Cn. Pompeio disputatum: de eius stylo vitaque.

CAPVT XVIII.

I. IN Lenæo Pompeii Magni liberto, Grammatico ita Suetonius: *Tanto amore erga patroni memoriam exstitit, vt Sallustium historicum, quod eum oris improbi animo inuerecundo scripsisset, acerbissima Satyra lacerarit.* In antiquis membranis disertè scriptum vidi, *quòd eum oris improbi animo verecundo subscripsisset.* Scio I. Duzam, qui post Lud. Carrionem I. C. Brugensem Sallustii reliqua explanauit, legentem contendere, *oris probi, animoq; inuerecundo.* Ego quod in antiquo libro repperi repræsentaui: Plinius lib. XXXVII. cap. II. *Imago Cn. Pompeii è margaritis, illa regia honore grata, illius probi oris, verecundique per cunctas gentes: illa inquam ex margaritis seueritate victa, & veriore luxuriæ triumpho.* Lenæus igitur magis iniuria patrono facta offensus strinxit styli aciem in C. Sallustium, quòd bis mentiretur, *improbi oris & inuerecundi animi*, qui à pusillanimo & abiecto non longe abest, appellando. Si enim vt reuera erat, *probi oris, & inuerecundi animi* Pompeius habebatur, quid erat cur tantopere vero libertus offenderetur? *Subscribere* autem si hic recte habet, erat & statuarum titulos affigere; & forense est in iudiciis vocabulum. Seneca in ἀποκολοκυνθώσει: *Lege Cornelia, quæ de Sicariis lata est, quærebat. Postulat nomen eius recipi, & cedit subscriptionem.* Sic enim in vet. legitur Cod. vulgares enim edunt, *recipi: edit subscriptionem.* Appuleius in Apologia: *Quanto grauius habendum, quod in iudicio subscribitur, quam quod in epistola scribatur.* Et infra de Rhetorib. claris. Octacilius ob ingenium ac studium literarum manumissus accusanti patrono subscripsit, & Iureconsulti l. 3. §. item scribere D. de accusat. II. Quod sequitur de eo ipso Sallustio, *vita scriptisque monstrosum, præ-*

terea priscorum, *Catonisq; verborum ineruditißimum furem.* In antiquo erat libro, *intentißimum furem.* Furem enim intentum ad omnia & excubare oportet, vt mendacem memorem esse necesse dicimus Prouerbio. M. Fabius de ipso Crispo lib. XII. cap. XX. proprietatis ait in verbis *retinentißimum* consuetudini concessisse. De vita autem illius turpi ac libidinosa è M. Varrone Agellius lib. XVII. Noctium c. XVIII. Horatius lib. I. Satyra II. Lactantius lib. II. c. XVIII. & Symmachus lib. V. epist. LXVI. Nam de priscarum Catonis vocum fure, & vetus Epigramma apud eundem Fabium lib. VIII. cap. III. Suetonius in Augusto, & sup. in Philologo.

III. In C. Melisso: *Ob discordiam parentum expositus, cura & industria educatoris sui altiora studia percepit.* Membranę sic: *Expositus curiæ, & ob industriam educatoris sui, &c.* Post non longè: *Quare cito manumissus Augusto & insinuatus est, quod eleganter curam ordinandarum bibliothecarum in Octauiæ porticu suscepit.* In vet. lib. aberant, *Augusto & insinuatus est quod*, forte quod traiecta coniunctio offendisset scribas, & *elegantem curam* tentabam. Sed quod post cõperi, *quo delegante* rectum est, ac tenendum. Mox in M.S. Pithœano erat, *quibus & animos diuersi operis postea addidit*: Lege, *quibus & mimos diuersi operis.* Sæpè enim hæc vox *mimos* in varias mutata est à librariis Protei in morem formas, nunc *animos*, nunc *alios*, vt *omina* in *omnia*: vt idem Pithœus admonuit lib. I. Subseciuorum Aduers. cap. XVII. & Gul. Canterus lib. I. Nouar. lect. cap. VIII. & lib. II. cap. XXVIII.

IV. In M. Marcello, etsi *modestißimus exactor* editur, leg. tamen *molestißimus* sequentia vincunt.

V. In Remmio Palæmone *mulieris verna*, legitur, lego è membranis, *militaris verna.* De hoc Plinius lib. XIV. cap. IV. de vineis & vuis agens: *Eiusdem Stheueli opera Remmio Palæmoni, alias Grammatica arte celebri, in hisce XX. annis mercatores DC. nummûm in eodem Nomentano decimi lapidis ab Vrbe diuerticulo.*

VI. In Valerio Probo: *Antiquorum memoria necdum omnino abolita, sicut Romæ. Hos cum diligentius repetere atque alios.* Vetus liber legit & interpungit ita: *necdum omnino abolita. Sic cum Romæ hos diligentius repeteret, atque alios deinceps.* Atque de his satis superque.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

ANDR. SCHOTTI

OBSERVATIONES POETICÆ.

LIBER II.

GRÆCI	LATINI
	Q. Ennius
Orpheus	P. Virgilius
Homerus	Statius Papinius
Hesiodus	Q. Horatius
Theognis	P. Ouidius
Theocritus	Q. Catullus
Lycophron	Albius Tibullus
Oppianus	Sex. Aur. Propertius
Euripides	Valerius Flaccus
Sophocles	Cl. Claudianus
Cleanthes	Iunius Iuuenalis
Epicharmus	Aulus Persius
Menander.	Lucilius
	M. Plautus
	P. Terentius Afer
	Dec. Ausonius.

Poemata Cyclica. παιδεία. *Horatius è Procli χρηστομαθείᾳ illustratur.*

CAPVT I.

QVæsitum à nonnullis obseruaui, quænam apud Proclum nostrum ἐν χρηστομαθείᾳ, quæ in Photii C. P. legitur Bibliotheca, τὰ ἐπικοῦ κύκλου ποιήματα vocentur. Κύκλια *carmina*, quasi triuialia, quæ in triuiis canebantur. Isidorus lib. VI. Originum cap. XVII. An forte quia orbem efficiunt, & in corona hominum accinebantur? Vnde & artes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

artes *Cyclicæ* dictæ, Græcè, *κύκλια* quidem ſemper apud Ariſtophanem pro Dithyrambicis ſumuntur tantùm, propter genus chori, quo vtebantur. Vnde & *κυκλιοδιδάσκαλοι* Cineſias & Philoxenus & alii Dithyrambici ab eo appellati: & *pueri Cyclici* Plutarcho in Ariſtide, fortaſſe pro choro, qui dithyrambos canebat: ſed hæc ſignificatio nihil ad Procli locum, licèt illam ad omnia Lyrica traducat Io. Tzetzes in Chiliadibus, quam & maximè propriam τῶν ἐγκυκλίων ſignificationem eſſe voluit. Multò autem magis ab hoc loco aliena, quibus idem docet ex Porphyrio *de vitis Philoſophorum*, iſto nomine contineri τὴν ἐγκυκλοπαιδείαν, hoc eſt, quas vulgus *liberales* appellat *ſeptem artes*, & præterea Philoſophiam. Ita Interpres Ariſtophanis in Nebulis, *κύκλια μαθήματα* vocat metricam & rythmicam, & alias: ſed videndum an apud eundem ἐν ταῖς ὄρνισι intelligi poſſit hoc genus poematis, de quo loquitur Proclus, dum ait: κύκλια δὲ καλοῦνται μέλη τὰ ἐπεκτεταμένα. ἔστι δὲ διηγηματικὸν. Nam hoc genus poematis, vt ait Proclus, à Chao ad reditum vſque Vlyſſis, perpetua ſerie hiſtoriarum & temporum perducebatur, atque erat διηγηματικόν. Illud torquet, quod μέλη appellat: ſed potuit γενικώτερον, τὸ, μέλη vſurpari. Veriorem tamen ſententiam exiſtimo Ioannis Philoponi, in lib. I. Analyt. poſter. Ariſtotelis, cuius verba, non Græcè (ſunt enim plurima,) neque vt vulgò ineptè verſa circumferuntur, ſed vt ipſe reddenda cenſeo, apponam; Κύκλον *ait Ariſtoteles* τὰ ἔπη, *Carmina*, *hoc eſt Epigrammata ſic conſcripta, non vt vltima primi verſus voce inchoet ſequens, & tertius, ſicque deinceps, ſed vt liceat idem carmen, nunc initio, nunc in fine collocare. Quale eſt illud:*

Χαλκῆ παρθένος εἰμὶ, Μίδου δ᾽ ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
ἔς τ᾽ ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ.
ἠέλιός τ᾽ ἀνιὼν λάμπῃ, λαμπρά τε σελήνη.
αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐπὶ τύμβῳ
ἀγγελέω παριοῦσι Μίδης ὅτι τῇδε τέθαπται.

AEnea ſum virgo, Midæque incumbo ſepulcro.
Dum fluit vnda leuis, ſublimis naſcitur arbos.
Dum ſol exoriens, & ſplendida luna relucet.
Hic conſtanter ago, lacrymis in marmore tincto
Fixa, Midam moneo tumulatum hic, care viator.

Vides enim tanquam in circulo, licere à quolibet verſu initium ducere, hoc modo:

Αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐπὶ τύμβῳ.

Deinde χαλκῆ παρθένος, *& deinceps.*
Vel ſic χαλκῆ παρθένος. *Deinde*
Αὐτοῦ τῇδε μένουσα. *mox*
ἔς τ᾽ ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, *& quod inde excurrit.*

Refert autem in Homeri vita Herodotus. Homeri eſſe hoc carmen in Midam Phrygiæ Re-

giæ Regem conſcriptum. Vnde nunc talia Epigrammata κύκλον *appellant. Eſt & aliud* κύκλος, *poema propriè dictum, quod alii aliis tribuunt, non-nemo Homero, &c.* Hæc Philoponus, è quorum extremis verum ſenſum Procli eruo, de quodam certo poemate & opere ſic dicto. Themiſtius item eruditus Ariſtotelis explanator, in eundem librum: εἰ δὲ λέγεται καὶ ἔπη τινὰ κύκλος, ἀλλ' οὐκ ἐᾷ ταῦτα κύκλον ὑπολαβεῖν τὸν γεωμέτρην ὁ τοῦ κύκλου λόγος. *In Ethicis Nicomachiis* idem Philoſophus *Encycliorum* à ſe ſcriptorum meminit, lib. I. ibidemque, & *in Analyticis*, Homero *Cyclica* tribuit; in ποιητικοῖς verò ἀνωνύμου eſſe ait. Et in libro *De cælo*, vbi Simplicius ἐγκύκλια φιλοσοφήματα laudat. Hoc etiam nomine *artes liberales* comprehenduntur, vt in Oppiani vita incerti auctoris; καὶ ἐγκύκλιον ἅπασαν παίδευσιν καὶ τὰ λοιπὰ τῶν μαθημάτων ἐκπαιδεύσας. Idcirco fortaſſe, quod vniuerſim totum artium κύκλον, ab ouo, quod dicunt, ad mala, hoc eſt, à Grammatica & Logicis, quas in Scholis vocant, diſciplinis, & deinceps Mathematicas complecterentur. Has ſimul connexas Græci ἐγκυκλοπαιδείαν vocant. Plutarchus περὶ παίδων ἀγωγῆς, ἐγκύκλια παιδεύματα appellat. M. Fabius lib. I. *orbem diſciplinarum* vertit. Seneca Epiſt. LXXXVIII. ἐλευθερίας *artes* nominat. Reponit verò ibidem M. Ant. Muretus, haud ſcio an de veteri libro, ἐγκυκλίους. Προβλήματα item *Encycliorum* citat Agellius, lib. XX. cap. III. quæ hodieque reperiuntur ad verbum in Ariſtotele Sect. XXX. Probl. lib. IX. qui & Politic. cap. IV. ἐγκύκλια διακονήματα, & mox διακονίας ἐγκυκλίους dicit, *Encyclia miniſteria.* Item in Ethicis Nicomachiis, hærente ibi aqua Dion. Lambino, cætera accurato. Hinc etiam planius intelligi queat, quod eſt à grege interpretum Horatii diligenter quæſitum, à pauciſſimis tamen hactenus intellectum, quem in Arte Poëtica *patulum orbem* nominet, cum ait:

Nec circa vilem, patulumque moraberis orbem.

Nam per *orbem patulum*, poema κύκλος dictum intelligit, quod cyclicus ille ſcriptor τὰ ἰλιακὰ, κύκλῳ ſcripſerit, quaſi à gemino ouo, belli Troiani reliqua καθολικῶς *vniuersè* complectens. *Vilem* vocat, qui proiecti eſt animi κατὰ πλάτος, καὶ παχυλῶς docere: quomodo interpretatur Auſonium Ioſ. Scaliger, Epiſt. ad Claudium Puteanum, opuſculis poſtumis & Is. Caſaubonus ad Athenæum, Animaduerſ. lib. VII. cap. III. Pet. Victorius in Ariſtot. Politica: Franc. Patricius lib. VI. Diſcuſſionum Peripateticarum, & ſingulari, vt audio, libello Octauianus Ferrerius Mediolan.

Virgilius quà illuſtratus, quà emendatus.

CAPVT II.

Viuite felices, quibus eſt fortuna peracta
Iam ſua.

Sic lib. III. Æneid. v. 492. In quo quidem versu à doctissimis viris ei vitio vertitur, quòd parum Latinè dixerit *sua*, cum dicendum esset *nostra*, & non *sua*. In primis arguit Nic. Perottus, Episcopus Sipontinus. Sed nos Virgilii partes suscipiamus, & vmbone Homerico defendamus, ad cuius imitationem hoc Poeta dixit. Sic enim Iliad α. v. 344.

Ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί. & alias frequenter.

Item Orpheus:

ῥᾶσα περὶ φρεσὶ δ' ᾗσι δοκεύομεν, οὐδέ τις ἡμείων.

nec multo pòst:

——— τόφρ' ἀνελόντες

δέρμα, ἀπονοστήσωμεν ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Quid enim mirum si ab his Virgilius sua desumserit, cum alia plurima à Græcis mutuatus sit? Vidi qui post *Viuite*, interpungendum censerent, esseque benè precantis formulam. Vt in illo Flacci:

Omnes composui. Felices. nunc ego resto.

Eodem quoque libro Maro:

Protinus aerias Phæacum abscondimus oras
Littoraq; Epiri legimus, portuq; subimus
Chaonio.

Nec *portu* legendum, nec *Chaonio* est auferendi casus, vt Seruius Honoratus existimauit, quod sic probat Probus Grammaticus *in Artium institutis: O littera genitiuus terminatus Græcus est, eamq; produci necesse est: vt:*

In foribus letum Androgeo.

Est enim propriè genitiuus Græcus, licet aliqui sic legant. In foribus letum Androgei. Græcæ declinationis ignari: & portusque subimus Chaonio, pro Chaonii patris portus, quamuis legatur, portusque subimus Chaonios. Ex his Probi verbis clarum, quomodo castiganda & intelligenda sit Virgiliana sententia. Nec sanè mirum, quod vnius tantum litteræ immutatio, ablatio, additio, Seruium in errorem induxerit. Cum huic illud decimi Æneidos eiusdem Virgilii simile sit:

AEneas nubem belli dum detinet, omnes
Sustinet.

Vbi legendum *detonat*, *omnem*, id est, tonare desinet: aliàs nullus sensus est. Cui lectioni fauent antiqui libri, præcipuè codex venerandæ vetustatis, quem inspicere licuit Salmanticæ, in Bibliotheca Collegii Bartholomæani. Sic idem Maro:

Dum pelago desæuit hyems. ———

Et Val. Flaccus lib. IV. Argonautic.

Illum insperata turbatum fraude furentem
Oebalidem prima refugit dum detonat, ira.

Et Statius Papinius *Detumendi* sic verbo est vsus. Vt III. Thebaid.

——— tum stagna lacusque sonori
Detumuere. ———

hoc est, tumorem posuerunt. Et lib. V. Thebaid.

Detumuere animi maris, & clementior Auster
Vela vocat. ———

Idem libro V. Æneid. versu CXLIII.

Conuulsum remis, rostrisque stridentibus æquor.

Legere equidem malim *tridentibus*, vt & lib. VIII. vers. 690. qui idem est cum priore. Quam lectionem habet vetustissimus codex, & grandioribus litteris exaratus Card. Carpensis, quem dono dedit Iouianus Pontanus Angelo Colotio. Confirmat idem Val. Flaccus, lib. I. Argonaut.

Infinditq; salem, & spumas vomit ore tridenti.

Quod de rostro trifido accipio.

Pleias Tragicorum Græciæ. *Statius in Syluis contra aliorum sententiam explicatus.*

CAPVT III.

PLeiada septem insignium Tragicorum à numero stellarum in Tauri signo, Ptolemæi Philadelphi ætate ingeniorum fecunda, floruisse, inter doctos satis conuenit, qui post illos III. Viros Tragœdiæ, *AEschylum, Sophoclem & Euripidem*, orchestram impleant,

Qui doceant magnumq; loqui, nitiq; cothurno.

Sic & septem Lyrici principes celebrantur, præter *Pindarum*, *& Sappho*, *1. Alcæus, 2. Anacreon, 3. Alcman, 4. Bacchylides, 5. Ibycus, 6. Simonides, 7. Stesichorus*: de quibus caput CCXII. in Hygini Mythologicis temporis iniuria defecisse doleo. Nouem quoque *poetrias* Græcia, præstantissimorum ingeniorum studiorumque parens extulit. Sunt & VII. Græciæ *Sapientes*, quorum & de nominibus docti certant. Sic & in tanta Tragicorum Græcorum celebritate atque frequentia, qui in hoc album sint referendi, est controuersum. Hinc etiam Brodæum lib. Miscellan. V. cap. XV. *Amplius*, dum certiora reperiat, pronuntiasse video. Nos variantes Græcorum hominum sententias, & quasi diribendo suffragia collegisse contenti, aliis iudicandi partes relinquemus. Hephæstion in ἐγχειριδίῳ, eiusque interpres hunc septenarium efficiunt: ὅτι τῶν χρόνων Πτολεμαίου τοῦ φιλαδέλφου ἑπτὰ ἄριστοι γεγόνασι τραγικοὶ, οὓς πλειάδας ἐκάλεσαν, διὰ τὸ λαμπρῶς εἶναι ἐν τῇ τραγικῇ, ὥσπερ ἄστρα τὰ ἐν τῇ πλειάδι. εἰσὶ δὲ οὗτοι. Ὅμηρος, οὐχ ὁ ποιητὴς, ἀλλ' ὁ υἱὸς Μυροῦς τῆς Βυζαντίας ποιήτελος, καὶ Σωσίθεος, καὶ Λυκόφρων, καὶ Ἀλέξανδρος, καὶ Αἰαντίδης, καὶ Σωσιφάνης καὶ Φιλίσκος. Alius verò inter-

interpres eiusdem pro *Sosiphane* ponit *Dionysiadem*. Isacius autem Tzezes Lycophronis Scholiastes alios enumerat. Verba apponam ex prolegomenis: ὁ Λυκόφρων ἦν εἷς τῶν ἑπτὰ ποιητῶν, οἵτινες διὰ τὸ ἑπτὰ εἶναι τῆς πλειάδος ἐλέγοντο, ὧν τὰ ὀνόματα, Θεόκριτος, ὁ τὰ βουκολικά, Ἄρατος, ὁ τὰ φαινόμενα γράψας, καὶ ἕτερα, Νίκανδρος, Αἰαντίδης, ἢ Ἀπολλώνιος, ὁ τὰ Ἀργοναυτικά, Φίλικος, Ὅμηρος, ὁ νέος τραγικός. ἔστι γὰρ καὶ ἕτερος Ὅμηρος, ὅσπερ ἐγὼ τὸν Ἡσίοδον νομίζω ἰσόχρονον, κἄν περ τὰ τοῦ παλαιοῦ Ὁμήρου μεταφέρωσιν εἰς αὐτόν, ὁ Ἀνδρομάχου Βυζάντιος δράματα ποιήσας νζʹ. καὶ οὗτος ὁ Λυκόφρων καὶ ἕτεροι, μὴ εἰδότες, ἄλλους φασὶν εἶναι τῆς πλειάδος. ἦσαν δὲ οὗτοι ἐν χρόνοις Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, καὶ Βερενίκης, οἱ παῖδες ἦσαν ἀμφότεροι Πτολεμαίου Λαγώου καὶ Βερενίκης τῆς Ἀντιόχου θυγατρός. Nomina mirè vari nt. Nam quòd hic Φίλικος legitur, operarum puto mendum, & Φίλισκος reponendum. Sic enim & Suidas appellat, qui & sex ἀποράδην recenset, quem lege in Ὅμηρος, & Theocriti Scholiasten. Strabo lib. XIV. extremo, *Dionysidem* Pleiadum principem sic laudat: ποιητὴς τραγῳδίας ἄριστος τῶν τῆς πλειάδος καταριθμουμένων Διονυσίδης. Et Athenæus extremo lib. XIV. de Machone Sycionio Comico: ἦν δ' ἀγαθὸς ποιητής, εἴ τις ἄλλος, τῶν μετὰ τοὺς ἑπτά. Eustathius quoque ad illud ὀδυσσ. ε.

πληϊάδας τ' ἐσορῶντι καὶ ὀψεδύοντα Βοώτην.

Αἷς δὴ πλειάσιν ἐξ ἀστέρων ἑπτὰ οὔσαις, δύο ὕστερον ὁμώνυμοι πλειάδες συνεξέλαμψαν. τραγικοί τε γάρ τινες ἑπτὰ λόγου πολλοῦ ἄξιοι, πλειὰς ἐλέγοντο, καὶ ἕτεροι δέ τινες ἄλλως σοφοὶ πλειώνυμοι οὐχ ἥκιστα καὶ αὐτοί. De his Statium Papinium accipio, lib. V. Siluarum in Epicedio patris, qui Romæ poeticam docuerat. Poetarum igitur chorum enumerans, sic de Tragicorum Pleiade:

——— *Quosque orbe sub omni*
Ardua septena numerat sapientia fama:
Qui furias regumque domos, auersaque cœlo
Sidera, terrifico super intonuere cothurno.

Domitius enim, cætera non indiligens, quia de VII. illis Græciæ Sapientibus accipit, frustra est. Non enim de Philosophis hic, sed de poetis agi, præsertim à poeta in funere poetæ patris, constat: quod & *cothurnus* ipse, sequentiaque facilè euicerint: & sapiens semper habitum est genus poetarum. *Septena* igitur *sapientia* dictum videtur, vt à Q. Flacco, *virtus Catonis*, & Cicerone, *virtus & humanitas Crassi*, pro ipsis hominibus. Græcorum exemplo: quibus familiare est βίη ἡρακλείη pro *Hercule*: συὸς χρῆμα pro *sue*: ἲς Τηλεμάχοιο, *robur Telemachi* pro *Telemacho*. Βίη πριάμοιο, vis Priami, id est, *Priamus*, & sexcenta alia. Vnum si addidero, reliqua Statii, quæ suppetunt plurima, in alium locum reiiciam. Quod sequitur de Vrbibus, quæ sibi præter natale solum sellas in Epiro, vindicabant patrem ob singularem doctrinam:

Mæon, & inde suum longo probat ordine vitæ
Mæonidem, aliæque aliis natalibus vrbes

Deri-

Deripiunt, cunctæq; probant non omnibus, ille
Versus, alit victos immanis gloria falsi.

Idem Domitius, vt *ille versus*, pro *Prouerbio* dictum persuadeat, Sisyphi instar

Versat saxum nitendo, neque proficit hilum,

Lego ab ingenio, *Verus*, parua commutatione, & interpungo

Cunctæq; probant: non omnibus ille
Verus, alit victos immanis gloria falsi.

Mutæ, inquit, ciuitates eum sibi vindicant, non tamen omnibus ille verus alumnus, vni tamen proprius vrbi: reliquas, etsi victas, alit nihilominus gloria, & inanis opinio tanti alumni.

Theognidis Gnomæ è Latinis auctoribus lucem accipiunt.

CAPVT IV.

THeognis, Ethicus poëta, iuuentuti nunquam satis commendari poterit, qui quo facilius in eorum se manus insinuet, à me hoc capite nonnihil è Latinis poëtis illustratus prodibit. Sic itaq; versu 7.

Ἀθανάτων κάλλιστον ἐπὶ τροχοειδεῖ λίμνῃ.

Statius 1. Thebaidis idem dixit:

Namq; vt passa Deum Nemeæi ad fluminis vndam.

Ad quæ verba vetus interpres Luctatius. *Morem*, inquit, *habent poëtæ, vt diis genitos super fluminis ripas memorent esse conceptos, vt facilis nimirum possit esse ablutio.* Virgilius itidem lib. I.

Túne ille Aeneas, quem Dardanio Anchisæ
Alma Venus Phrygii genuit Simoëntis ad vndas?

Theogn. vers. 236. ἀκρόπολις καὶ πύργος ἐὼν κενεόφρονι δήμῳ.

Horatius lib. I. Oda I. id respexit, vocando Mæcenatem *præsidium suum.*

Vers. 568. ὀλέσσας ψυχὴν κείσομαι ὥστε λίθος.
Ἄφθογγος.

Allusit ad id Ouidius elegantissima illa nænia de morte Tibulli:

Viue pius, moriere pius; cole sacra, colentem
Mors tamen à sacris in sua busta trahet.

Versu 597. Ἄνθρωπε ἀλλήλοισιν ἀπόπροθεν ὦμεν ἑταῖροι
Πλὴν τούτου παντὸς χρήματός ἐστι κόρος.

Et 697. Εὖ μὲν ἔχοντος ἐμοῦ πολλοὶ φίλοι. ἢν δέ τι δεινὸν
Ἐγκύρσῃ, παῦροι πιστὸν ἔχουσι νόον.

Naso eodem respexit, dum cecinit I. Tristium:

Donec eris felix multos numerabis amicos:
Tempora si fuerint nubila, solus eris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Versu 700. πλήθει δ' ἀνθρώπων ἀρετὴ μία γίγνεται ἥδε,
πλουτεῖν· τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν ἄρ' ἦν ὄφελος.

Obscurius paullò supra versu 653. Ἆ δειλὴ πενίη. &c.
Imitatus est hæc I. Epistola Horatius:

O ciues, ciues, quærenda pecunia primùm
Virtus post nummos.——

Idem Phocylidæ Plato attribuit, III. de Republica: Φωκυλίδου γὰρ, ἦν δ' ἐγὼ, οὐκ ἀκούεις πῶς φησὶ δεῖν, ὅταν τῳ ἤδη βίος ᾖ, ἀρετὴν ἀσκεῖν.

Versu 797. Ἀνθρώπων δ' ἄψεκτος ἐπὶ χθονὶ γίγνεται οὐδείς,
Ἀλλ' ὡς λῷον, οὐ μὴ πλεόνεσσι μέλει.

Idem Horatius ad se quoq; traxit:

Nam vitiis nemo sine nascitur, optimus ille est
Qui minimis vrgetur.——

Versu 853. Πολλάκις ἡ πόλις ἥδε δι' ἡγεμόνων κακότητα
Ὥσπερ κεκλιμένη ναῦς παρὰ γῆν ἔδραμε.

Imitatus est hoc Hesiodus ἔργοις:

Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἐπαυρεῖ,
ὅστις ἀλιτραίνει, καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.

Et Flaccus in Epistolis:

Quicquid delirant Reges, plectuntur Achiui.

Turpem mortem fugere. *Accius è Græcis illustratus scriptoribus.*

CAPVT V.

PRæclaram certe Antiquitati operam nauarunt quidam in colligendis veterum Tragicorum fragmentis: & in vnum opusculum, veluti naufragii tabulis comportandis. In his Accius in Athamante sic ait:

Cuius vita sit indecoris, mortem fugere turpem
Haud conuenit.

Iunius autem Hadrianus negatione expuncta sic legendum censebat:

Mortem fugere turpem conuenit,

id est, eluere notam priorem illustri morte. Manuscriptus Complutensis, quem inspicere contigit, aliter præfert: ----*cuius sit*
Vita indecoris mortem fugere haud conuenit.

Mortem porro fugiendam non esse in hanc sententiam dixit & σοφὸς ille Sophocles, Aiace lorario:

αἰσχρὸν ἄνδρα τοῦ μακροῦ χρῄζειν βίου,
κακοῖσιν ὅστις μηδὲν ἐξαλλάσσεται.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

τί γὰρ παρ᾽ ἦμαρ ἡμέρα τέρπειν ἔχει
προσθεῖσα κἀναθεῖσα τοῦ γε κατθανεῖν;
οὐκ ἂν πριαίμην οὐδενὸς λόγου βροτὸν
ὅστις κεναῖσιν ἐλπίσιν θερμαίνεται·
ἀλλ᾽ ἢ καλῶς ζῆν, ἢ καλῶς τεθνηκέναι
τὸν εὐγενῆ χρή.

Idem in Electra: τοῦτο γινώσκω, ὅτι
ζῆν αἰσχρῶς τοῖς καλῶς πεφυκόσιν.

Stephanus Byzantius libro De vrbibus, Iulienſium in Ceo inſula legem eſſe ait, ὁ μὴ δυνάμενος ζῆν καλῶς, οὐκ ζῇ κακῶς. Cuius & meminit Strabo lib. X. ex Menandro:

Καλὸν τὸ Κείων νόμιμόν ἐστι Φανία,
οὐ μὴ δυνάμενος ζῆν καλῶς, οὐ ζῇ κακῶς.

Iuuenalis Sat. VIII.

Summum crede nefas animam præferre pudorẽ,
Et propter vitam viuendi perdere cauſas.

Iuuenalis de Iſide explicatus.

CAPVT VI.

Satyra III. Iuuenalis:

Decernat quodcunq; volet de corpore noſtro
Iſis, & irato feriat mea lumina ſiſtro,
Dummodo vel cæcus teneam, quos abnego, nummos.

Interpretes ad fabulam referunt, Iſin peierantes oculis orbare. Vnde Ouid. lib. I. de Ponto ſic ait:

Vidi ego linigeræ numen violaſſe fatentem
Iſidis, Iſiacos ante ſedere focos.
Alter ob huic ſimilem priuatus lumine culpam,
Clamabat, media ſe meruiſſe via.

Equidem maiori huius loci declarationi addo è Græcis, Deos *Iſim & Amphicratem* medicum fortaſſe, homines excæcare ſolitos, vt lib. II. Antholog. notatur εἰς Ἰατροὺς κεφ. κϐ. à Lucillio:

Ἤν τιν᾽ ἔχεις ἐχθρὸν, Διονύσιε, μὴ καταράσῃ
τὴν Ἶσιν τούτῳ, μηδὲ τὸν Ἀμφικράτη.
Μηδ᾽ εἴ τις τυφλοὺς ποιεῖ θεὸν, ἀλλὰ Σίμωνα·
καὶ γνώσῃ τί θεὸς καὶ τί Σίμων δύναται.

Auſonius ſic reddidit:

Odiſti ſi quem Dionyſi, ne pete vt Iſis
Harpocrateſue huic ſit trux, aliuſue Deus.
Excæcas: voueas vt Simo ſit medicus, tunc
Et noris poſſit quid Simo, quidq; Deus.

Propet.

Propertio, ex aliis Poëtis lux data.
Plautus Amphitruone castigatus.

CAPVT VII.

Cynthia facundi carmen iuuenile PropertI:

Adeò elegans est, & scitum, nihil vt eo venustius hoc in genere reperiri queat. Callimachum Græcum vt expressit, Euphorionem, aliosq; nonnullos; ita & illum similiter alii expressere. Exemplis nonnullis hic fidem faciam.

I. Lib. I. Eleg. VII.

Sæpe venit magno fœnore tardus Amor.

Ita Ouidius epistola Phædræ, vers. 20.

Venit amor grauius, quò serius.----

II. Eleg. VIII. vers. 23.

Nec me deficiet nautas rogitare citatos.

pro, rogare assiduè non cessabo. Hellenismus est poëtæ illi familiaris. Sophocles in Oedipo Tyranno:

λείπει μὲν οὐδ' ἃ πρόσθεν ἤδειμεν τὸ μὴ οὐ
βαρύστον' εἶναι.

III. Ibidem Propertius, vt Passeratius edebat:

Quin ego vita tuo limine verba querar.

Ios. Scaliger tentarat, *tuo lumine acerba querar*, Malim equidem, si fas post magnos illos Criticos, *limine vera querar*. *Vera*, pro *iusta*, veteres, qui & *falsa* dixit sensu eodem Lib. III. Elegia XXII. & Horatius, pro *recto*:

Metiri se quemq; suo modulo ac pede verum est.

IV. Idemq; mendum in M. Plauti Amphitruone insedit:

Miserrima isthæc miseria est, seruo bono
Apud herum qui verba loquitur.

Nam germana lectio est, *vera*, quam & Ioach. Camer. vidit: ne quem sua fraudasse laude videar. Sed eadem opera in eo ipso Comico alterum emendemus locum. Nam quod scribitur: -----*si id vi verum vincitur*. Vera lectio: *Si did verum vincitur*, ἀρχαϊκῶς, pro *si id verum vinc.* Veteres enim hiatus vitandi gratia, D. interiiciebant, sequente plurimùm vocali, *vt me derga*, aliaq; eidem vsitata: vt ad Catulli locum infra adnotabam.

V. Ibidem propertius:

Nunc mihi summa licet contingere sidera plantis.

Malim *palmis*: vt Horatius lib. I.

Sublimi feriam sidera vertice.

Seneca Thyeste:

Aequalis

Aequalis astris gradior, & cunctos super
Altum superbo vertice attingens polum.

Et vetus adeo sermone tritum Prouerbium est, *Cœlum digito contingere.*

VI. Eleg. IX.

Plus in amore valet Mimnermi versus Homero:
Carmina mansuetus lenia quærit Amor.

Horatius lib. I. Epist. V. de eodem Lyrico ad eundem propè modum:

Si, Mimnermus uti censet, sine amore, iocisq;
Nil est iocundum: viuas in amore iocisq;.

Respexit credo vterq; ad Mimnermi hoc distichon, apud Plutarchum περὶ ἀρετῆς ἠθικῆς, & Stobæum Sermone LXI.

τίς δὲ βίος, τί δὲ τερπνὸν ἄτερ χρυσῆς Ἀφροδίτης;
Τεθναίην, ὅτι μοι μηκέτι ταῦτα μέλει.

Sic Stobæus. Plutarchus enim ita:

Τίς δὲ χάρις, τί τὸ τ' ἄνευ χρυσῆς Ἀφροδίτης;

VII. Eleg. XVII.

Ah pereat quicunq; rates, & vela parauit,
Primus & inuito gurgite fecit iter;

Sic Tibullus Eleg. VII. lib. I.

Prima ratem ventis credere docta Tyros.

Et Claudianus, de raptu Proserpinæ:

Quas natura negat, præbuit arte vias.

VIII. Libro II. Eleg. XIII. Incipit:

Non tot Achæmeniis armantur Susa sagittis,

Ante Beroaldum *Etrusca* legebatur: Pontanus *Itura* reposuit: *Susa* tueor, quæ Persarum regia fuit: vnde *Susiana regio*: & Claudianus de bello Gildonico, versu 31.

——non vt proculcet Oaxem (vet. cod. meus, *Araxem*)
Consul ouans, nostræq; premant pharetrata secures
Susa, nec vt rubris aquilas figamus arenis.

Plura Passeratius, Doctor meus Lutetiæ, loca suggeret.

IX. Rursum Eleg. XVI. v.19.

Atq; vtinam Romæ nemo esset diues, & ipse
Straminea posset dux habitare casa.

Ouidius lib. II. Eroticῶn. Eleg. IX. vers. 17.

Roma nisi immensum vires promosset in orbem,
Stramineis esset nunc quoq; densa casis.

Et III. Fastorum:

Quæ fuerit quondam, si quæris, regia nati,
Aspice de canna, straminibusq; domum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Tibullus Elegia V. lib. II.

Et stabant humiles in Iouis arce casæ.

Ouidius V. & VII. Metamorphos. expositus & emendatus. Theognis *è Megara Attica, non Siciliæ.*

CAPVT VIII.

I. OVidius lib. V. Metamorphoseos, raptoris Ditis vbi astum & dolos significat, hæc habet:

Haud procul Aetnæis lacus est à mœnibus altus.

Vitiosè sanè locus ille circumfertur: quippe pro *Aetnæis*, legere *Hennæis* maluerim, ex Strabone, & hoc ipso in Fastor. lib. IV. Tradunt namq; prope Hennam Siciliæ vrbem à Plutone raptam Proserpinam. Item notandum non *Ennæis*, sed cum spiritu legendum *Hennæis* ex Plinio, qui lib. III. Nat. Hist. inter populos ab aspiratione H. incipientes *Hennenses* numerat.

II. Eodem libro infra paullò:

Fertilitas terræ latum vulgata per orbem
Sparsa iacet, primis segetes moriuntur in herbis.

Quid significet *sparsa fertilitas*, alii pluribus exponunt; sed cadente fundamento, cadit & ædificium. Videtur namq; *sparsa* minimè posse retineri: sequenti enim versu ait: *Segetes primis moriuntur in herbis*. Quamobrem puto legendum: *spreta iacet*, è vestigiis antiqui codicis præferentis *spræsa iacet.*

III. Libro autem VII. vitiosè etiam scriptum est:

Strage canum primò, volucrumq; auiumq; boumq;.

Nam si erat *strages volucrum*, quid necesse erat subiicere *auium*? Vnde ex antiquo codice emendabam *ouiumq;*.

IV. Quin etiam ibidem

Tutus ad Alcathoën Lelegeïa mœnia limes
Composito Scyrone patet ———

Megaram *Alcathoën* vocatam neminem vidit Parrhasius qui traderet. Quamobrem rectè putat legendum:

Tutus ad Alcathoi Lelegeïa mœnia limes.

Quandoquidem *Alcathoi mœnia* dicta sunt Megararum mœnia quæ Apollo in gratiam Alcathoi construxit, vt ex Theognidis disticho notatur, ver. 771.

Φοῖβε ἄναξ αὐτὸς μὲν ἐπύργωσας πόλιν ἄκρην
Ἀλκαθόῳ Πέλοπος παιδὶ χαριζόμενος.

Ex quo etiam disticho colligo Theognidem Megarensem ex Megara Attica, non Siciliæ, vt vult Suidas, oriundum. Nam in eo Lexicographus ille

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

hallucinatus, vt ex multis poëtæ versibus cognoscitur, & Stephanus apertè eum ait ex Attica Megara oriundum.

Statii locus in Thebaide de coniectura emendatus, & alter Achilleide illustratus.

CAPVT IX.

Statius lib. III. Thebaid. V. 479.

Branchus & vndosæ qui rusticus accola Pisæ
Pana Lycaonia nocturnum exaudit in vmbra.

Est qui locum hunc esse vitiosum credat. Nam *vndosæ* epitheton *Pisæ* nunquam se legisse meminit.. Quid si *vmbrosæ*, inquit, legatur? Testis enim Homerus, qui in Hymno Panos Dei, arborosam, hoc est, vmbrosam vocat Pisam.

——ὅς τ' ἀνὰ Πίσῃ
Δενδρηκέντ' ἀμυδὶς φοιτᾷ χοροήθεσι νύμφαις.

Quin ipse Statius paullò post *depressam* eam vocat. Hi porro versus per hypallagen intelligendi sunt, id est, Pana Lycaonium in vmbra nocturna exaudit accola Pisæ vmbrosæ. quod crediderim latuisse aut aliter certe legisse Ang. Politianum. Sic enim in nutriciis canit:

Moxq; Lycaonias Pan carmine terruit vmbras.

Pana autem vatem fuisse notatur ex interpretibus Pindari. ἔμαθε δὲ τὴν μαντικὴν τέχνην ἀπὸ τοῦ Πανός. οὗτος γὰρ τοῖς Ἀρκάσι θεμιστεύει πᾶσιν ἐπιμελῶς, εἶτα ἔρχεται ἐπὶ τὸ μαντεῖον.

Verum enimuero retineamus vulgatam *vndosæ*: quòd eam Alpheus amnis præterfluat: vnde & *Alphea Pisa* dicta Maroni X. Æn.

——*Alphæ ab origine Pisæ*
Vrbs Hetrusca solo.——

Et III. Georgic.

Aut Alphæa rotis prælabi flumina Pisæ.

Et Claudianus de bello Gildon.

——*nec Alpheæ capiunt naualia Pisæ.*

Ad alia transilio. motoriam enim ago fabulam.

In Achilleide idem de Antilocho verba faciens sic ait:

——*nec cogitat annos*
Antilochus.

Interpres magno sanè errore *seniles* interpretatur. Nam Antilochus iuuenis admodum ad bellum Troianum profectus est: quod manifestissimè declárant Philostrati Icones: τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Ἀντιλόχου πεφώρακας οἶμαι

παρ' Ὁμήρῳ νεώτατον τοῦ Ἑλληνικοῦ ὁρῶν τὸν Ἀντίλοχον, καὶ τὸ ἡμιτάλαντον τοῦ χρυσοῦ ἐννοῶν τὸ ἐπὶ τῷ ἀγῶνι. De *Antilocho* vero cæſo nos è Naſone alibi.

Horatii locus inſignis explicatus.

CAPVT X.

IVlium Antonium hortatur Flaccus, vt Pindari tuba laudes canat Auguſti, lib. IV. od. II.

Concines maiore poëta plectro
Cæſarem, quandoq; trahet feroces
Per ſacrum cliuum merita decoros
Fronde Sigambros.
Concines lætosq; dies, & vrbis
Publicum ludum ſuper impetrato
Fortis Auguſti reditu, forumq;
Litibus orbum.

Quæri video cur *forum litibus orbum* prædicetur. Acro vetus interpres *æquitatem Cæſaris* interpretatur: quaſi verò forenſibus litibus non æquum quæratur, cum ex æquo & bono iudex ius dicit. Aliorum mitto ineptias. Magnus ille Interpres Lambinus ad Aeſchinem confugit, qui ſtatim initio nobilis *De corona* orationis, tum demum beatam fore Remp. prædicit, quæ litibus careat. ἀλλ' οὐδὲν πρὸς Διόνυσον. Nam & Tranquillus Auguſtum, tertium forum litibus iudicandis adiecisse auctor eſt, tantum abeſt vt ſuſtulerit. Equidem de iuſtitio interpretabar, quòd feſtorum dierum, ludorum, pomparum, ac ſupplicationum tempore, parta victoria, ductoq; triumpho, nihil iudicabatur, tacerentq; forenſes cauſæ, dum panegyris agitur. T. Liuius Lib. XXX. ab V. C. *Victoria*, inquit, *Numidica læti Senatores extemplò edixerunt, vt æditui ædes ſacras omnes tota vrbe aperirent, circumeundi ſalutandiq; Deos, agendiq; gratias totum diem populo poteſtas fieret.* De hac itaq; publica lætitia feſtum diem intelligo. Vt enim inter arma ſilent leges, ita in communi totius populi gaudio triumphoq; lites forenſes tacebant. Minucius Felix in Octauio. *Feriis res proferuntur*, id eſt, lites & negotia differuntur, vt meſſium & vindemiarum tempore, de quo Iuriſconſultorum filii, Cod. de feriis. & Cyprianus Epiſt. ad Donatum.

Locus Tibulli ex Sophocle. Item alter ex Callimacho expressus.

CAPVT XI.

Optat idem iuuenis quod nos, sed tectius optat:
Nam pudet hæc illum dicere verba palàm.
At tu Natalis quoniam deus omnia sentis,
Annue, quid refert clámne palámue roget?

Sic apud Tibullum lib. IV. domina de Cerynthо; vtraque ex Graiorum mysteriis deriuata. Quorum hoc à Sophocle in Electra mutuatus elegans ille poeta est. Clytemnestra enim sic Phœbum orat, ne regno, quod iniusto titulo possidebat, exueretur:

Ταῦτ' ὦ Λύκει' Ἄπολλον ἵλεως κλύων
Δὸς πᾶσιν ἡμῖν ὥσπερ ἐξαιτούμεθα.
Τὰ δ' ἄλλα πάντα, καὶ σιωπώσης ἐμοῦ
Ἐπαξιῶ σε δαίμον' ὄντ' ἐξειδέναι.
Τοὺς ἐκ Διὸς γὰρ εἰκός ἐστι πάνθ' ὁρᾶν.

Tale & Hesiodium illud:

Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς καὶ πάντα νοήσας,
Καί νυ καὶ τήνδε δίκην πόλις ἐντὸς ἐέργει.

Alterum de *tacitis votis* contra Pythagoreorum decretum est. Prisca enim superstitione, quædam non nisi tacita vota fiebant, quæ palàm concepta pudorem erant incussura. De illis sic Clemens Alexandrinus Strom. IV. τί τοίνυν οἱ Πυθαγόρειοι βουλόμενοι μετὰ φωνῆς εὔχεσθαι κελεύουσιν. ἐμοὶ δοκεῖ οὐχ ὅτι τὸ θεῖον ᾤοντο μὴ δύνασθαι τῶν ἡσυχῆ φθεγγομένων ἐπαΐειν, ἀλλ' ὅτι δικαίας ἐβούλοντο εἶναι τὰς εὐχάς, ἃς οὐκ ἄν τις αἰδεσθείη ποιῆσαι πολλῶν συνειδότων. Quare hanc veriorem, *sed tectius optat*, ea quæ in vetustis quibusdam libris exstat, lectionem esse existimo, *sed tutius optat*. Sic enim infra idem Poeta:

Præcipit & natæ mater studiosa, quod optat,
Illa aliud tacita iam sibi mente rogat.

Et lib. II.

Vos celebrem cantate Deum, pecoriq; vocate,
Voce palam pecori, clam sibi quisq; vocet.
Aut etiam sibi quisque palam; nam turba iocosa
Obstrepit, & Phrygio tibia curua sono.

Et Catullus:

Non ingrata, tamen frustra, munuscula diuis
Promittens, tacito suspendit vota labello.

Vbi tamen liber vetus *succendit*. Martial. lib. I. Epigr. XLI.

Si quis erit recti custos, imitator honesti,
Et nihil arcano qui roget ore deos.

Persius Satyra II.

At bona pars procerum tacita libabit acerra.

Et: *Haud cuiuis promptum est murmur, tacitosq; susurros*
Tollere de templis, & aperto viuere voto.

Cicero in Maniliana: *Hoc breuißimè dicam, neminem vnquam tam impudentem fuisse, qui à Diis immortalibus tot & tantas res tacitus auderet optare, quot & quantas Dii immortales ad Cn. Pompeium detulerunt.* Et Appul. Apolog. I. *Votum in alicuius statuæ femore aßignasti: igitur magus es: aut cur signasti? Tacitas preces in templo Deis alligasti, igitur magus es? aut quid optasti?* Idem verò Tibullus lib. I. Eleg. VIII. & illud è Græco fonte deduxit:

Quid tibi nunc molles prodest coluisse capillos,
Sæpeq; mutatas disposuisse comas?

Callimachum enim altero versu expressit, casune an dedita opera, non habeo dicere. Nec enim vnus Propertius Rom. ille Callimachus, sed & Catullus ipse *comam Berenices*, & Tibullus hic illum exprimere voluit. Sic enim ille λουτροῖς Παλλάδος, v. 21.

οὐδ᾽ Ἥρη. Κύπρις δὲ διαυγέα χαλκὸν ἑλοῖσα,
Πολλάκι τὰν αὐτὰν δὶς μετέθηκε κόμαν.

Angelus sic reddidit feliciter:

Nec Iuno: sed sola Venus se splendido in ære
Vidit, eandem iterum disposuitq; comam.

Vitrus videnſque *Prouerbium. Liuor à morte quiescit. Locus Martialis è Philosophia depromptus.*

CAPVT XII.

SApiens semper habitum genus Poëtarum, qui primi & Theologi & Philosophi habiti sunt: illi quippe de deorum natura, de ipsa rerum origine, deque animorum conditione, doctè & eleganter disseruerunt. Quis autem existimet etiam in nepotum nepote Martiali hoc genus doctrinæ contineri? Equidem quoad potero, in præsens declarabo. Sic enim de se lib. I. Epigr. I.

Cui, lector studiose, quod dedisti
Viuenti decus atque sentienti,
Rari post cineres habent poetæ.

Rursum lib. VIII. Epigr. XXXVIII.

Qui præstat pietate pertinaci

Sensuro bona liberalitatis
Captet forsitan, aut vicem reposcat:
At si quis dare nomini relicto
Post manes, tumulumq; perseueret,
Quærit quid, nisi parcius dolere?
Refert, sis bonus, an velis videri?
Præstas hoc, melior, sciente fama:
Qui solennibus anxius sepulti
Nomen non sinis interire Blæsi,
Et de munifica profusus arca
Ad natalicium diem colendum
Scribarum memori piæq; turbæ,
Quod donas, facis ipse Blæsianum.
Hoc longum tibi vita dum manebit,
Hoc & post cineres erit tributum.

E media Philosophorum Schola depromptum est, præcipuè verò ex primo Ethicorum Aristotelis, vbi de felicitate agens humanâ, videri ait homini quoque mortuo bonum quiddam esse, & malum, sicuti & viuenti, nec sentienti contingit; vt honores & infamiæ liberorum & posterorum, & prosperitates aduersitatesque. Ad hæc igitur Aristotelica respiciens Martialis, non sibi ait contingere, quemadmodum nonnullis viuentibus, quibus non-sentientibus prosperitates obueniunt: sed & viuenti sibi & sentienti delatos esse tales honores, quales paucis post mortem & non-sentientibus contingunt. Sed & Plinius lib. VII. cap. XIII. *consecratus est viuus sentiensque oraculi eiusdem iussu.* Et Cicero pro Sestio: *Viuus, vt aiunt, & videns, cum victu aut vestitu suo publicatus.* Illorum tamen aliquando placuit esse sententiæ, qui sic illud Martialis carmen accipiunt, sibi viuenti sentientique contingere, quod aliis tantum post mortem contingere datum est, vt ait Iustinus: *Sufficit enim mihi in hoc tempore iudicium tuum: apud posteros, cum obtrectationis inuidia decesserit, industriæ testimonium habituro.* Propert. lib. III. initio:

Omnia post obitum fingit maiora vetustas,
Maius ab exsequiis nomen in ora venit.

Item Ouid. lib. I. Eroticῶν:

Pascitur in viuis liuor: post fata quiescit.

Idem Martialis libro V. Epigr. X.

Esse quid hoc dicam quod viuis fama negatur?

Verum enimuerò sententiæ priori libentius accedo. His autem plura addet collega noster Matthæus Raderus, qui Martialem quà mendis, quà spurcis perpurgauit.

Moto-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Motoriam agimus fabulam & desultorem. Illud Martialis lib. XI. Epigram. XXIII.

———nec in clara balnea luce placent.

Nemo hactenus enodauit, lucemque accipit è Iulii Cæsaris loco libro VI. de bello Gallico de puberibus, quem & Mercurialis Medicus singulari doctrina lib. variarum Lect. VI. cap. XXIII. explanat: sed, verum vt fatear, capitis illius initio, quàm aberrat de cognoscendis puberibus! Quæ de solo Martialis loco dilucidantur, etsi loca sint Medicorum infinita, quæ idem prodant.

Tibullus è Græcis scriptoribus lucem accipit.

CAPVT XIII.

SCITVS & elegans tum in verbis, tum in numeris Tibullus: sed qui è Græcis pleraque fontibus expresserit. Exemplis fidem faciam.

I. Lib. I. Eleg. I.

Martia cui somnos classica pulsa fugent.

Eadem Bacchylides apud Stobæum in Sermone de Pace:

χαλκῶν δ' οὐκέτι σαλπίγγων κλύπος οὐδὲ συλᾶται
μελίφρων ὕπνος ἀπὸ βλεφάρων ἀμός.

Et Claudianus de bello Gildon.

Excitet incestos turmalis buccina somnos.

II. Eleg. II.

Vidi ego qui iuuenum miseros lusisset amores,
Post Veneris vinclis subdere colla senem.

Euripides apud Plutarchum Romanis Quæst. eadem extulit.

ἀλλ' ἢ τὸ γῆρας τὴν Κύπριν χαίρειν ἐᾷ,
ἡ 'Αφροδίτη τοῖς γέρουσιν ἄχθεται.

III. Sub finem libri primi.

———at tristia duri
Militis in tenebris occupat arma situs.

Prius hoc idem dixit Bacchylides, in Pæanibus, eod. *de Pace* Serm. apud Stobæum:

ἔγχεά τε λογχωτὰ
ξίφεά τ' ἀμφάκεα δάμναται.

Hastæq; præferratæ, Ancipitesq; gladii iacent.

IV. Tibull. lib. II.

Luce sacra requiescat humus, requiescat arator,
Et graue suspenso vomere cesset opus.

Eadem, sed longo pòst interuallo, in Ῥωμαϊκοῖς Problem. habet Plutarchus: Ῥωμαῖοι τὸ παλαιὸν ἐν ταῖς ἑορταῖς οὐδὲν ᾠκονόμουν, οὐδὲ ἐφρόντιζον, ἀλλ' ἢ περὶ τοὺς

θεοὺς

θεοὺς ἠκολούθουν, καὶ τοῦτο ἔπραττον, ὥσπερ ἐπὶ νῦν προκηρύττουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰς θυσίας βαδίζοντες.

V. Eadem Elegia:

Ludite, iam nox iungit equos, currumq́ue sequuntur
Matris lasciuo sidera fulua choro.

Expressit Tibullus Theocritum Idyll. II.

——— χαίρετε δ' ἄλλοι
Ἀστέρες εὐαήλοιο καὶ ἄντυγα νυκτὸς ὀπαδοί.

Idemq́ue dixit Isidorus Pelusiota Cathena in Lucam, & ibidem B. Chrysostomus, quæ ad Obseruationes sacras reseruo.

VI. Elegia V.

Et fœtus matrona dabit, gnatusq́ue parenti
Oscula compressis auribus eripuit.

Hoc de osculandi modo Plutarch. lib. περὶ ἀκούειν: οἱ πολλοὶ τὰ μικρὰ παιδία καταφιλοῦντες, αὐτοί τε τῶν ὤτων ἅπτονται, καὶ τούτοις τοῦτο ποιεῖν κελεύουσιν. αἰνιττόμενοι μετὰ παιδιᾶς, ὅτι δεῖ φιλεῖν μάλιστα τοὺς διὰ τῶν ὤτων ὠφελοῦντας. Theocritus εἰδ. ε.

Οὐκ ἔραμ' Ἀλκίππας. ὅτι με πρᾶν οὐκ ἐφίλασε,
Τῶν ὤτων καθελοῖσ', ὅκα οἱ τὰν φάσσαν ἔδωκα.

VII. Lib. III. Eleg IV.

Ite procul vani, falsumq́ue auertite visum:
Desinite in votis quærere velle fidem.

Ita loquitur Chorus in Sophoclis Electra, de quodam nocturno viso immisso Clytemnestræ:

Ἦτοι μαντεῖαι βροτῶν
Οὐκ εἰσὶν ἐν δεινοῖς ὀνείροις
Οὐδ' ἐν θεσφάτοις, &c.

VIII. Elegia VI.

Hei mihi difficile est imitari gaudia falsa:
Difficile est tristi fingere mente iocum.

Similia postea Iustinus Martyr ad Serenum, sed soluta oratione, dixit: ἀδύνατον γάρ ἐστιν ἑαυτοῦ κατήγορόν τινα γενέσθαι.

IX. Lib. IV. Panegyrico Messallæ:

Nec qua vel Nilus, vel regia lympha Choaspes
Profluit. ———

Plutarchus περὶ φυγῆς. εἶτα τῶν μὲν Περσῶν βασιλέων καταγελῶμεν, εἴγε δὴ ἀληθὲς τὸ τοῦ Χοάσπου μόνον ὕδωρ πίνοντες, ἄνυδρον αὐτοῖς τὴν ἄλλην ποιοῦσιν οἰκουμένην. Eadem Clemens in Pædagogo.

X. Tibull. in laude Sulpiciæ ad Martem:

Illius ex oculis, cum vult exurere Diuos,
Accendit geminas lampadas acer Amor.

Cecinit hæc prius Euripides, Hippolyto coronato:

> ἔρως, ἔρως, ὁ κατ᾽ ὀμμάτων
> στάζεις πόθον, εἰσάγων γλυκεῖαν
> ψυχᾷ χάριν, οὓς ἐπιστρατεύσῃ.
> *O Cupido, ô Cupido, qui per oculos*
> *Stillas desiderium dulcem animis*
> *Inducens voluptatem, quos quidem inuaseris.*

In Natalitiis epulis laridum *appositum. Plautus & Iuuenalis explicati.*

CAPVT XIV.

NAtali die quotannis recurrente conuiuari solitos veteres vel pueri norunt. Illud tamen quæri video, cur porcus Genio, natali Deo, & Lari immolaretur, Horatii auctoritate lib. III. Carm. Oda XVII. ad Ælium Lamiam:

> *——cras genium mero*
> *Curabis, & porco bimestri.*

Et Satyr. III. lib. II. Sermonum.

> *——immolet æquis*
> *Hic porcum laribus.——*

Quo in loco Dion. Lambinus, *curare* pro immolare interpretatur, probatque Martinus de Roa lib. de die Natali. Alter tamen Martinus Delrio ad Senecæ Medeam, *curare genium* pro indulgere, sic accipit, vt nefas duxerit natali Deo Genio animal immolari. Viderint Critici. Equidem credam porcam & laridum natalibus epulis apponi de more solitam. Suillam igitur, etsi non apud Iudæos, in deliciis natali festo fuisse, testem dabo M. Accium Plautum in Pseudolo, scena *Exite:* Vbi tamen in vasto illo Taubmanni Commentario tot tantique Critici magis quam pisces muti tacent:

> *Mihi hodie natalis dies est, decet eum vos omnes concelebrare.*
> *Pernam, callum, glandium, sumen, facito in aqua iaceant.*

Et Iuuenalis Sat. XI.

> *Moris erat quondam festis seruare diebus,*
> *Et natalitium cognatis ponere lardum,*
> *Accedente noua, si quam dabat hostia, carne.*

Sed quidnam esse causæ dicemus, cur suilla & laridum potissimum natalitiis apposita? An quia dapsilis admodum caro ac tenera? Vel quia ad pastum natum animal, cui, vt Chrysippus dicebat, *anima pro sale est, ne putiscat*, auctor Cicero II. de Natura Deorum. Alia longè sed nihil huc pertinentia, colligit argumenta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

menta Plutarchus lib. IV. Sympoſiac. Quæſt. vlt. vt homo Ethnicus, de ritu Iudæorum à ſuilla religioſè abſtinentium cauſas quaſi diuinans. Morem porro munera mittendi Natalitiis, quando diſertè alii explanarunt, non attingam.

Diomedes Danaum fortiſſimus. *Seruii error. Creuſa à matre Deûm liberata. Virgilius locis duobus illuſtratus.*

CAPVT XV.

OPeræ pretium facturus videbor, ſi, cur Diomedem *Danaûm fortiſſimum* I. Æneid. Virgilius dixerit,

——ô Danaûm fortiſſime gentis
Tydide. ——

Am-quiram, cum Achilles viuis ablutus vndis, Deûm ſoboles, citra dubium eo fortior fuerit. Fortiorem quoque Diomede Aiacem fuiſſe tradit Homerus, Iliad. ή. verſ. 178.

ὧδέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν.
Ζεῦ πάτερ ἢ Αἴαντα λαχεῖν, ἢ Τυδέος υἱὸν,
ἢ αὐτὸν βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκήνης.

Et Iliad. δ. Sthenelus eius militiæ comes refert, ſe, & Diomedem patribus eſſe meliores:

Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι.

Quid autem Seruius ſuper hoc carmine coniiciat, non tranſcribam. Id tamen dictum crediderim ad imitationem Homeri Iliad. ζ. apud quem Helenus fortiſſimum Græcorum *Tydidem* nuncupauit, verſ. 277.

Αἴκεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς
Ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο.

Eundem Q. Flaccus lib. I. Oda VI. vocat *ſuperis parem*. Et Od. XV. *patre meliorem*, id eſt, fortiorem, vt & Sat. V. lib. I.

Qui locus à forti Diomede eſt conditus olim.

De *Creuſa* autem à Matre Deûm liberata, ex auctoritate Pauſaniæ, quod dixit Virgilius II. Æneid. extremo v. 788, fictitium eſſe minimè credendum:

Sed me magna Deûm genitrix his detinet oris.

Poetæ quidem Interpres Seruius de Cybele multa affert, ad hiſtoriam verò ne gry quidem attulit: quo certè nomine culpa non vacat. Attamen non adeo mirum videri debet, cum ea non fuerit rerum Græcarum præditus cognitione, quæ Virgilianum interpretem decebat. Sed ne quis hoc maledicendi cauſa à me dictum exiſtimet, ſic confirmo, quod idem Seruius in expoſitione operis maioris Virgilii dixerit, *Eoum* ab ἠώς dici, cum illud η Græcis ſit longum, & ε in *Eous* breue apud Latinos. Virg.

Vota Deûm prima victor ſoluebat Eoo.

 Dicen-

Dicendum igitur erat deſcendere ab ἑώς. Idem quoque in Bucolicis ait *Corydonis* nomen Virgilium effinxiſſe cum antea à Theocrito vſurpatum fuerit. Sed ad rem redeo. Quod Virgilius dixit de Berecynthia Creuſam Troianæ ruinæ eripiente, Pauſanias expreſſit: Sic enim in Phocicis: ἐπὶ δὲ τῇ Κρεούσῃ λέγουσιν, ὡς ἡ Θεῶν μήτηρ καὶ Ἀφροδίτη δουλείας ἀπὸ Ἑλλήνων αὐτὴν ἐρρύσαντο. εἶναι γὰρ δὴ καὶ Αἰνείου τὴν Κρέουσαν γυναῖκα. Λέσχευς δὲ καὶ ὁ ποιήσας ἔπη τὰ κύπρια διδόασιν Ευρυδίκην γυναῖκα αὐτῷ.

Eodem libro Virgilius Chorœbi erga Caſſandram amorem declarans, Homerum more ſuo expreſſit:

Addunt ſe ſocios Ripheo, & maximus annis
Iphitus, oblati per lunam, Hypaniſq; Dymaſq;,
Et lateri agglomerant noſtro, iuueniſq; Chorœbus
Mygdonides, illis qui ad Troiam forte diebus
Venerat, inſano Caſſandræ incenſus amore.

Quod hic de Chorœbo Maro, Homerus de Othryonæo tradit XIII. Iliad. verſ. 363. Idomenei geſta referens.

πέφνε γὰρ Ὀθρυονῆα Καβησόθεν ἔνδον ἐόντα,
ὅς ῥα νέον πολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει.
ἤτεε Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην
Κασσάνδρην, ἀνάεδνον. ὑπέσχετο δὲ μέγα ἔργον,
ἐκ Τροίης ἀέκοντας ἀπωσέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
Lyctius Idomeneus vicit ſtrauitq; ſuperbum
Othryonea manu, qui nuper ab vrbe Cabeſo
Venerat, inſano Caſſandræ incenſus amore,
Iliacam ad Troiam: Priamo qui pactus amatæ
Caſſandræ thalamos, etiam ſine dote: ſua vi
Et virtute ſua, Troiæ promiſit ab oris
Pulſurum Danaos, niſi ſponte abſcedere mallent.

Opera & meritum, *pro culpa. D. antiquè interpoſita. Catullus aliique illuſtrantur.*

CAPVT XVI.

QVemadmodum M. Tullium *beneficium* pro *culpa* vſurpaſſe docui libro III. Nodorum Ciceron. ita & Catullum eius æqualem, *operam* obſeruo poſuiſſe: vt in Carmine illo feſtiuiſſimo in paſſerem, vt Muretus quidem olim edendum curauit:

O factum male. ô malæ tenebræ.
Tua nunc opera m. p.
Flendo turgiduli rubent ocelli.

Codex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Codex in membranis non contemnendæ vetustatis A.CIↃ CCCC. XXVIII. manu Matthæi Palmerii scriptus, (qui & anno CIↃ. CCCC. XXV. primum repertum esse Catullum, pessimeq; acceptum in manus hominum venisse adnotarat:) quem mihi Ant. Couarruuias Iureconsultus egregius Toleti vtendum dedit, sic habebat:

Bonum factum: malè, ô misselle passer.

Achilles Statius, homo diligens reposuit, è suis codicibus an ab ingenio incertum, certè è vestigiis scripturæ veteris odoratus sagaciter hanc lectionem:

O factum malè, ô misselle passer.

Et verò illud *Bonum factum* ex ora irrepsisse suspicor, cum tanquam contrarium illius, *ô factum malè* esset ab homine docto adscriptum, de qua boni ominis formula memini adolescentem me ad Auctorem de Viris Illustribus (siue is Corne. Nepos est, siue C. Plinius, aut Sex. Victor) ex Plauto, Suetonio, Tertulliano adnotasse plurima. Legebam igitur è vestigio codicis illius, vt hiatus expleretur:

O factum maled, ô misselle passer.

Ex D. ficta factaq; affinis est littera B. & more cusum *bonus ille passer*. D. autem addi antiquitus solet vt hiatus vocalium impediretur, vt ab eodem illo Poëta: *At tu Catulled obstinatus obdura.*

Et lib. III. Carmin. Flaccus

——maled' ominatis

Parcite verbis. Et

Omnem crede diem tibi diluxisse supremum,

Assentior Mureto Var. lect. lib. XV. cap. XIX. scripsisse poëtam, *tibid illuxisse supremum.* Plautus Rudente, *tibi propinod eccum.* Hinc etiam *mederga, tederga, medeccum*, & similia apud eundem Comicum. & in basi quoq; columnæ Duilianæ rostratæ, PRAEDAD. ALTOD. MARID. reperias, quod & M. Fabius lib. I. Orator. Institut. notarat. Pandectæ Florentini (sic enim masculinè efferendum docuit Ant. Augustinus, V. C. edito pridem Ilerdæ *Propriorum in Pandectis Nominum Indice*) præferunt lib. XLVI. Tit. III. *sed hæredem, pro se hæredem*: vt facile assentiar in iisdem cusam & *Redhibitionem*, quomodo & *Redeo*, & *Redintegratio* apud Terentium, vbi in suo longè antiquissimo codice scriptum etiam fuisse, *Amantium iræ amoris reintegratio*, Pet. Bembus Card. disertissimus affirmabat.

Operam, vt ad rem redeam, sic apud Nonium in *Frangescere* Accius Eurysace adhibuit: *Nunquam erit tam immanis, cum mea opera exstinctum sciat, quin frangescat.* Corn. Nepos: *Hac victoria Lysander elatus, cum antea semper factiosus audaxq́ue fuisset, sic sibi indulsit, vt eius opera in maximum odium Græciæ Lacedæmonii peruenerint.* Sic & Porcius Poëta (quem nescio cur etiam *Licinium* nominat Agellius lib. XVII. extremo) de Terentio Comico, tribus tum principibus viris,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

viris, *Lælio*, *Scipioni*, *&* *Furio*, qui tum agebant facillimè, caro, non tamen

eorum ille opera, ne domum quidem habuit conductitiam;
saltem vt esset quod referat obitu domini seruulus.

Meritum quoq; Tibullus sequiori sensu, pro culpa, vel delicto sumsisse videtur. lib. I. Eleg. II.

Non ego si merui, dubitem procumbere templis.

Exaudiendum *culpam* vel *noxam*. Propert. lib. IV.

Præcipueq́; oculos, qui meruere, ferit.

Et Ouid. lib. de Ponto. Eleg. I.

Alter ob huic similem priuatus lumine culpam,
Clamabat, media se meruisse via.

hoc est, *peccasse*. Et apud Comicum, senex ille se-ipse-puniens peregrè profecto filio:

Sic meritum, inquit, *est meum*.

Versus Homeri, Epicharmi, Et Euripidis in Fulgentio repositi.

CAPVT XVII.

FVlgentius lib. III. Mythologicω̃n *Berecynthiam quasi mortuam dominam* dictam putat. Credo scripsisse *montiam dominam*, quasi ὀρῶν κυρίαν: sed ineptè ludit ille in Etymologiis ex Græcis fontibus derivandis, vt contra M. Varro nimio sæpe linguæ latinæ studio. Mox in Epicharmi illis: παγκάρπιος στέφανος καὶ περὶ ἀκτῶν περιβάτη ἢ χρυσάλλος, in aliis περιβαίνει, in nonnullis περίβαλεν excusum vidi. At in scripto, quo olim vsus sum, longè diuersa leguntur. κινθοειδὴς στεφοφόρος καὶ ἀναχθεὶς περιβέβηκε χρύσαλλος: *floriger & coronatus atq; ebrius præcessit Chrysallus*. τὸν κίνθον Attica dialecto *florem* significare docet, qui vulgò ἄνθος, vnde & ἰάκινθος. Vulgata lectio repudianda. Nec enim hic quadrat. Vereor ne ab aliquo mediocriter Græcè intelligente ex obscuris veteris scripturæ vestigiis, vt sæpe fieri amat, vel ex interpretatione subiecta, conficta sit. Eiusdem verò poëtæ, cuius dicitur

Plautus ad exemplum Siculi properare Epicharmi,

Illa laudat Fulgentius in Musis, ex Diphili Comœdia: θαλῶν ὡς οὐ βλέπει βούλιμος ἐπίταξεν.

Ceterum ex iisdem membranis Homeri versum repone, depromptum ex illa Nestoris, qua de virtutibus suis senex gloriosè prædicat, oratione, Iliade α' vers. 279. Σκηπτοῦχος βασιλεὺς ᾧ τε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν. Cybelem autem quasi *cydos baleon* deriuat, *gloriæ firmitas*, puto scribendum κύδους βέβαιον.

Alte-

Alterum Homeri locum à Bapt. Pio nescio an satis piè, excogitatum obseruaui. Hic cum forte ἀτρείδη vocem vocandi casu legisset, ex Iliad. β'. hunc versum, qui tum forte occurrebat, per fas & nefas obtorto collo intrusit:

Ἀτρείδη, τέο δ' αὖτ' ἐπιμέμφεαι, ἠδὲ χατίζεις.

Qui & ipse versus hic non quadrat in dæmonum etymologia, itaq; rescribo de veteri lib.

ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρήγενες, ὀλβιόδαιμον,

ex Iliad. γ'. vers. 182.

E vestigio Euripidis quoq; versus in editis absunt, ex iisdem schidis restituendi:

ὁ γὰρ μακάριος κ' οὐκ ὀνειδίζω τύχας
Διὸς πεφυκώς, ὥς λέγουσι, Τάνταλος:

Quæ in Oreste Euripidis initio leguntur. Fulgentius tamen ex Electra, memoria fortè lapsus, citat, vertitq; malè, *Iouis æqualis*, pro *à Ioue genitus*. Si modò illius, non Grammatistarum sunt interpretationes. Tragicus enim nescio quis, siue is Ennius est, siue Accius, qui multa Euripidis Latina fecit, apud Fabium Quinctil. lib. IX. Cap. III. περὶ κλίμακος, hæc reddidit:

Ioue propagatus est vt perhibent Tantalus;
Ex Tantalo Pelops; ex Pelope autem satus
Atreus, qui porro nostrum propagat genus.

Quæ postrema sunt ex illis Euripidis:

οὗτος φυτεύει Πέλοπα, τοῦ δ' Ἀτρεὺς ἔφυ.

De Virgilii IV. Æneidos loco & altero Seruii Honorati disputatum.

CAPVT XVIII.

VIrgilius lib. IV. de Venatione Æneæ & Didonis verba faciens, arma & ornatum vtriusq; describit. ac de Ænea quidem:

Cui pharetra ex humero, crines nodantur in aurum:
Aurea purpuream subnectit fibula vestem.

Legendum hic putem non *ex humero*, sed *ex auro*, tum quod Æneæ diuitias illo carmine monstrare voluerit; tum etiam quod antiqua omnis lectio sic præfert. Accedit etiam, hanc figuram Virgilio familiarem ac nimis peculiarem esse, quam Cicero *Traductionem*, alii ἐπάνοδον, alii verò πλοκὴν appellant. Adde & illud, quod apud me plurimum valet, Isidori lib. I. Originum: Eclipsis fit, vt: *Cui pharetra ex auro.* Virgilius sæpius hac vsus est, vt lib. I. Æneid.

Aurea

Aurea cui gradibus surgebant limina, nexæq;
Aere trabes, foribus cardo stridebat ahenis.

Et lib. VII. Quod huic loco propè geminum videatur.

Aurea pectoribus demissa monilia pendent,
Tecti auro, fuluum mandunt sub dentibus aurum.

Item Ecloga VIII. de Medea liberos trucidante, indignata quòd à Iasone repudiata esset:

Sæuus amor docuit natorum sanguine matrem
Commaculare manus. Crudelis tu quoq; mater,
Crudelis mater magis, an pater improbus ille?
Improbus ille pater, crudelis tu quoq; mater.

Sic enim bis legere recte mea sententia maluit *pater* quam *puer*, vir doctissimus Io. Meursius erudito ad Lycophronis Alexandram Commentario.

Rursus Ecloga vltima:

Illum etiam lauri, illum etiam fleuere myricæ,
Pinifer illum etiam sola sub rupe iacentem.

Imitatus in his namq; Theocritum est, qui I. Eidillio:

Πολλοὶ οἱ παρ ποσὶ βόες, πολλοὶ δὲ τε ταῦροι,
Πολλαὶ αὖ δάμαλαι καὶ πώρτυες ὠδύραντο.

Et paullò post idem Theocritus:

Ἦνθον τοὶ βῶται, τοὶ ποιμένες ὡ᾽πόλοι ἦνθον,
Πάντες ἀνηρώτευν τί πάθοι κακόν· ἦνθε. &c.

Quem noster imitatus in eadem Ecloga, sic ait:

Venit & opilio, tardi venere bubulci,
Vuidus hyberna venit de glande Menalcas.

Lib. quoq; secundo Æneid.

Sanguine placastis ventos & virgine cæsa,
Cum primùm Iliacas Danai venistis ad oras,
Sanguine placandi reditus, animaq; litandum
Argolica.

Ouid. item lib. II. Metamorph.

Aureus axis erat, temo aureus, aurea summæ
Curuatura rotæ, radiorum argenteus ordo.

Venit & illud in mentem quod apud Seruium lib. I. Georg. vers. 113. legimus,

Cum primum sulcos æquant sata-----

Sanè hemistichium hoc vnum est ex inuictis, mendosum haud dubiè videri. Ecquæ enim alia *inuicta* apud Maronem annotauit? An quæ obscuritatis nomine explicari, ac veluti expugnari nequeant? Suspicor Honoratum scripsisse *de iniunctis*, pro *non coniunctis*, vt sæpe Cicero, *vincta* pro *iuncta* in Philosophicis dixit:

cis dixit:

cis dixit: vel certè de *iniectis*, vel *insertis* rescribendum videri, vt ex eo numero sit versuum, de quibus Ioan. Philoponus disseruit, qui quouis inserti loco sensum eiiciunt, de quibus supra Cap. I. disserebamus, cum de Cyclicis ageremus.

Iulia Domna *Seueri. Oppiani Cynegeticon explicatur. Spartianus emendatur.*

CAPVT XIX.

SVauis in primis poëta Oppianus Cilix est, qui Venationum libros Antonino Bassiano Caracallæ Septimii Seueri F. offerens,

Retulit acceptos regale numisma Philippos.

Sic enim in initio affatur.

Αὐσονίου Ζηνὸς γλυκερὸν θάλος Ἀντωνῖνε
Τὸν μεγάλη μεγάλῳ φυτήσατο Δόμνα Σεβήρῳ.

Non me fugit doctissimos interpretes Brodæum ac Bodinum Gallos, ac nuper, Rittershusium I. C. in Noricis pereruditum, de *Domina* nescio quid argutari, quasi δόμνα Graiis, quæ Romanis *Domina, Diua, Augusta*. Atqui ex antiquis numismatum inspectionibus *Domnæ* cognomentum *Iuliæ Syræ* adhæsisse didici, in quibus sic legitur: IVLIA DOMNA AVG. & : ΙΟΥΛΙΑ ΔΟΜΝΑ ΣΕΒ. &: ΙΟΥΛΙΑ ΔΟΜΝΑ ΣΕΒΗΡΟΥ. Et Scæuula I. C^tus li. XXXII. Tit. 38. An ad *Iuliam Domnam*, quæ habuit patruum maiorem Iulium Agrippam, pertinerent. Ex hac porro *Iulia* secunda vxore, *Baßianum & Getam* liberos Seuerus sustulit, teste Dione, Xiphilino, Herodiano, Oppiano, & nummis. Capitolinus & Herodianus eius sororem *Iuliam Mæsam* agnoscunt. Spartianus tamen in Seuero è Iulia Syra, Getam; è Marcia Bassianum habuisse his verbis testatur: *Legisse me apud Aelium Maurum Phlegontis Tralliani libertum memini, Septimium Seuerum immo deratißimè cum moreretur lætatum, quod duos Antoninos pari imperio Reipub. relinqueret, Antoninum scilicet Baßianum, quem ex priore matrimonio susceperat; & Getam, quem ex Iulia genuerat.* Quæ verba præposterè locata arbitror, rescribendumq; *apud Aelii Hadriani libertum Phlegontem Trallianum.* Eius enim libertus *Phlegon* fuit, teste Eusebio, & Photio nostro ἐν μυριοβίβλῳ Volumine XCVII. ἀνεγνώσθη Φλέγοντος Τραλλιανοῦ ἀπελευθέρου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ ὀλυμπιονικῶν καὶ χρονικῶν συναγωγή. Ex huius autem Chronico putem Spartianum narrationem suam mutuatum hausisse: exstantq; ἀποσπασμάτια, veluti naufragii tabulæ edente Gul. Xylandro; cum Antonino de vita sua. Quod mendum magnos æui nostri Criticos fugisse, quos nihil pæne fugit, equidem miror: sed & posteris spicas relinquunt non inuiti. Illud adiicio corollarii vicem: alios pereruditos exstitisse libertos scriptis etiam claros: Augusti quidem *Hyginum*;

Tiberii *Phædrum* Æſopiarum lepidum ſcriptorem: & antea Ciceronis *Tironem*: ſic & Hadriani Imp. hunc *Phlegonta Trallianum* fuiſſe, plures etiam enumerante Suetonio Tranquillo.

Argo an vocem humanam habuerit quæſitum. Claudiani verſus reſtitutus, & Orphei correctus.

CAPVT XX.

HVmana voce præditum fuiſſe nauis Argus malum è quercu Dodonæa memoriæ prodidere Sophocles in Trachiniis, & Philoſtratus in imaginibus & Apollonius Rhodius ſæpe: Lycophron in Alexandra:

Ἀλλ' αὐτόκλητον ἁρπάζας κεραΐδα,
Τὴν γνωτοφόντιν καὶ τέκνων ἀλάστορα,
Εἰς τὴν κάληθρον κίσσαν ἡρματίξατο
Φθογγὴν εἰδωλίων χαονικῶν ἄπο
Βροτησίαν ἱεῖσαν ἔμπνιον δρόμων.

Ioſ. Scaliger ſic reddidit:

Sed & bidentem ſponte ſectantem auferens,
Germanicidam, peſtitatem liberûm
Picæ ad loquacis alueum aurigans tulit,
Humanum ab altis Chaoniticis ſonum
Tranſtris loquentis, & petitæ currere.

Locum verò exponens Iſacius Tzetzes interpres, *Argo*, inquit, *ſignificat, quia eius carina ex Dodonæa quercu facta eſt vocalis & loquax. Picam autem vocat, quod hæc auicula humanæ vocis imitatrix eſt.* Idem Orpheus Crotoniates in Argonauticis ait, qui λάλον τρόπιν, id eſt, loquacem eam vocat, & εὔλαλον Ἀργώ. Quin & tempeſtatem quam circa Hiberniam inſulam paſſi ſunt Argonautæ, cum per Oceanum Arctoum nauigarent, Argo ipſa prædixit. In Codicibus tamen Orphei impreſſis locus deprauatiſſimus eſt: Ἔξομαι εἰ νήεσιν ἐρεννύσιν ἄσσον, ἵκωμαι. Lego εἰ νήσοις Ἱερνίσιν, id eſt, *inſulis Hibernis*, quod ex ſequentibus conſtat. Nam à Græcis, auctore Stephano, *Hibernia* ἱερνὶς vocatur. Straboni verò ἱερνά. Vnde & à Latinis *Iuuerna*, & *Ierna*. & Iuuenalis Sat. II.

——Arma quod vltra
Littora Iuuernæ promouimus.——

Claudianus in IV. Conſulatu Honorii:

Scotorum cumulos fleuit glacialis Ierne.

Quamquam & *Ibernam* legi notat Hermolaus ex eodem Claudiano.

——totam cum Scotus Ibernam
Mouit, & infeſto ſpumauit remige Thetys.

Argus

Argus autem, vt diximus, meminit & Mela lib. III. cap. VI. & Seneca in Medea verſ. 349.

Ipſamq; vocem perdidit Argo.

Quin etiam Æſchylus ἐν φιλελευθέροις, citante Philone, libro πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον,

Ποῦ δ' ἐστὶν Ἀργοῦς ἱερὸν αὐδᾶζον ξύλον;

Argus vbi ſint ſacra ligna dicito.

Traditq; neminem ſeruum, ſed ingenuos conſcendere nauem illam paſſum Iaſonem. Ferunt & illi cum hæc nauis fabricaretur, materiam quandam loquacem à Minerua inſertam fuiſſe: vnde humana voce præditam fuiſſe tunc creditum. Et Claudianus Panegyrico:

——rurſusq; locutæ
In te Chaoniæ mouerunt carmina quercus.

Rurſus de bello Getico, verſ. 14.

——licet omnia vates
In maius celebrata ferant, ipſamq; ſecandis
Argois trabibus iactent ſudaſſe Mineruam.
Nec nemoris tantum vinxiſſe carentia ſenſu
Robora, ſed cæſo Tomari Iouis augure luco
Arbore præſaga tabulas animaſſe loquaces.

At è Iouis luco domum redeamus. Tradit hanc nauem ab Argo opifice Aceſtoris filio conſtructam Mineruæ iuſſu Apollonius, & Orpheus: Pindarus in Magneſiæ opido, cui Demetriæ nomen eſt, fabricatam vult. Alii alia commenti ſunt.

C. Lucilii Satyræ caſtigantur. T. Lucretii notha non eſſe indicantur, contra Giſanium.

CAPVT XXI.

Libenter facio, vt iis auctoribus, quorum reliquiæ modò ſuperſunt, medicinam adhibeam; vt *Lucilio*; qui licet aliorum auctorum beneficio ex parte ſit conſeruatus, illuſtratusq; etiam nuper à Douziis, vt à Doctiſſimo H. Columna, & P. Merula Q. ENNIVS; tamen ad nos truncatus peruenit. Lib. itaq; II. Satyrarum ——*Hoſtilibus contra*
Peſtem perniciemq; catax qui Manlius nobis.

Emendo ——*Hoſtibu' contra*
Peſtem perniciemq; ſagax, qui & Manlius nobis.

Libro XXX. *Caluus Palantinus quidam vir nobilis bonus bello.* Lego, *vir non bonus bello*, pro non fortis, non ſtrenuus. Tὸ *nobilis* enim gloſſema eſt. Eidem enim poëtæ: *Et ſæuo ac duro in bello multo optimus hoſtis.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Et lib. IV. *Cum Pacidiano componitur optimu' multo*
Post homines natos gladiator, qui fuit vnus.

Et Iuuenalis Sat. VIII.

Esto bonus miles, tutor bonus——

Horatius: *Ceruus equum pugna melior.*——

Sic Græcis κρείττων, κάῤῥων, & ἀμείνων, pro *fortior*, vt ἧττον pro *imbecillior* dicunt. Ianus tamen Guilielmius lib. II. Verisimilium cap. III. aliter hunc locum interpolauit, & forte-an Douziani.

Idem lib. XXXVII.

Hymnis velim te id quod rerum est credere.

Et lib. XXVIII. *Hymnis ego sic animum induco, quod tu ab insano auferas.*

Tametsi librorum numerus adscriptus sit, suspecta mihi prima vox *Hymnis* de mendo. Nec enim ad sensum facit, obest potius, putemq; ex *Epodis hymnis* esse desumpta, quas laudat idem Nonius in *Eugium*: nec raro titulus libri apud Nonium cum verbis sententiæ co[n]luit. Cæcilius(quod est affine nomen cum *Lucilio*) in Hymnide citatur à Tullio lib. II. de Finibus, & alibi.

Idem lib. XXVIII. *Concedat homini id quod vult, deliniat, corrumpat prorsus, ac neruos omnes eligat.* De tribus Nonii locis centonem consarcinaui. Quoniam verò *delicet* quidam ediderunt, malim *elidat*. Et in Nonio *elidere* legi, vel *eligare* quasi dissoluere. Sermo est durioris senis & patris de indulgentiori patruo, quales apud Terentium in Adelphis *Mitio & Demea*. Ad T. Lucretium desultoriè gradum facio. Is lib. II. pag. Plant. 71. v. 22.

Nec satis est proquam largos exæstuat artus.

In membranis *æstus* pro *artus* reperias. quomodo lib. VI. p. 219: v. 19.

Hos igitur tellus omnes exæstuet æstus
Exspiretq́; foras——

Scioppius tamen in suspectis lection. corrigebat:---*largo se exæstuat æstu.* *Aestu* id est motu, vt Iustinus lib. I. *Quæ materia in illis locis passim è terra exæstuat.* lector arbitrabitur.

Rursum libro VI. pag. 195. v. 27.

Quandoquidem semel insignem conscendere currum
Ventorum exhortantur spes; atq; obuia rursum
Quæ fuerant, sunt placato conuersa furore.

Hos vt spurios inducere omnino contendebat post editionem Lucretii Obertus Gifanius, neq; Latinè satis dici putabat: Spes ventorum vel vincendi me exhortatur, tametsi opponi illud Ciceronis posset: *Ne eos locus ipse possit ad faciendum bellum adhortari.* Itemq; hoc: *Cum & ætas & ambitio me hortabantur.* Sed erat eiusdem hoc latinum negare, & *Absterguit* formare ab *Abstergeo*: & *Dispersa* pag. 90. v. 9. à *Disperdo* deducere: Forte quia Itali hodie *Perso* pro perdito vsurpant. Illud vero quale tandem, quamq; ridiculum; quod pag 40. v. 37.

Siue

Siue puer membris muliebribus hunc iaculatur:

Puerum Cupidinem putat esse qui amatorem iaculetur? En cor Zenodoti!

Virgilii in Pollione locus, & alter in Daphnide examinatus.

CAPVT XXII.

C. Asinii Pollionis Cos. An. ɪↃCCXIII. filio recens nato Genethliaco carmine gratulatur Maro. ex libris Sibyllinis:

Tu modo nascenti puero, quo ferrea primum
Desinet, ac toto surget gens aurea mundo;
Casta faue Lucina, tuus iam regnat Apollo.

Augustum hic *Apollinem* vocari Seruius putat, & in Suetonii Augusto cap. LXX. & XCV. non semel repperi, & in nummis atque imaginibus priscis Augustum Apollinis specie, & idem poeta lib. VIII. de bello Actiaco Augusti cum M. Antonio, & Cleopatra:

Actius hæc cernens arcum intendebat Apollo.

Turnebus verò de *Apolline Deo* accipit lib. XVI. Aduersar. cap. XIII. quàsi ostenderet præsagia Apollinis iam comprobata, certaque, fidem merentur & vigent. Equidem si tertio pedatu sententiam dicere liceat, de *Diana & Apolline* Diis, qui sæculari carmine, centesimo anno, inuocari solent, vt ἀλεξίκακοι, populoque Rom. erant propitii, intelligendum censeo, eosque rectè coniunxisse Maronem, vt eâdem tempestate Horatium duplici carmine sæculari lib. I. Carm. Od. XXI. & in fine ἐπῳδῶν, vt antea à Catullo Epigram. XXXII. Pollicetur enim aureum sæculum Maro ex libris Sibyllinis, *toto surget gens aurea mundo.* Qui libri Sibyllini ibidem carmen hoc persolui iubebant à virginibus puerisque castis. Sic etiam Q. Flaccus extr. Epodon:

Quo Sibyllini monuere versus
Virgines lectas, puerosque castos,
Diis quibus septem placuere colles
Dicere carmen.

Et Catullus:

Dianæ sumus in fide
Puellæ & pueri integri:
Dianam pueri integri
Puellæque canamus.

Solebat autem *Diana* sæculari carmine, vt obstetrix vocari, vt ibidem à Catullo atque Horatio. Hinc Plautus in Aulular. Act. 4. Sc. 7. *Iuno Lucina tuam fidem.* Et Terent. Andria. Act. 3. Sc. 1. *Iuno Lucina fer opem: serua me obsecro.* Vbi

Donatus. Rectè itaque Maro, tanquam in sæculari carmine, & aureum sæculum augurans, atque exoptans, præsides Deos *Apollinem & Dianam* inuocans coniunxit, cum Horatio. Vt fortasse etiam *τὸ regnet*, optantis modo legi queat, si libri fauerent, vt supra paullo; *Siluæ sint consule dignæ*, potius quam *sunt*. Quod verò illud:

Iam noua progenies cœlo demittitur alto,

ad Stoicorum opinionem ibidem Seruius retulit, ingeniosum id quidem, non tamen, mea quidem sententia cum fide bona Sibyllina oracula transtulit, vt alibi sæpè, ad Philosophorum sententias identidem respexit.

Eadem porro opera medeamur loco eiusdem poetæ corrupto Ecloga V.

Sed tu desine plura puer; successimus antro.

Hæc Menalcæ continenter verba sunt, non vt in editis aliquot, Mopsi, hunc placantis, & quasi palinodiâ mitigantis, qui molestè tulerat opponi sibi Amyntam: tum quia Mopsus iunior erat Menalca. Sic enim ait: *Tu maior:* puerum itaque vocat blandiens, iubet iram deponere, quòd eum iuuenili calore iam iritatum videbat: & quod potius ille optauerat, iam antro successimus; tu cane prior funus Daphnidis.

Debere, *Græcis* ὀφλισκάνειν. *Terentius contra aliorum sententiam expositus.*

CAPVT XXIII.

APud Comicum Eunucho Pythias cum Chærea rixatur, Actu V. *Monstrum etiam vltro derisum venit.*

Pyth. *Debeam, credo, isti quidquam furcifero, si id fecerim,*
Præsertim cum se seruum fateatur tuum.

Summus Criticus Aduersar. lib. XII. accipit ex lege XII. Tabb. & Atheniensium legibus, apud quos qui liberum hominem pulsauerat, ære multabatur. Mihi secus, pace tanti viri dixerim, videtur. Græcismum enim interpretor in palliata Comœdia, & transmarinam Venerem, qua ὀφλισκάνειν δίκην, καὶ γέλωτα venustè, &, vt populari hodiè sermone, dici solitum. Loca è Platone, Demosthene, Euripide, Luciano, cæterisque afferunt Budæus & Lambinus Galliæ & ipsi lumina, quæ non exscribo. Donatus quoque *Debere*, inquit, *dicimur pœnas pro iniuria ei, cui iniuriam fecerimus. Si id fecerim, hoc est, si inuolauero in capillum eius.* Hæc ille. Quouis igitur supplicio dignum se deputet, & quamuis mereri pœnam, nisi malè illum recipiat. Eadem forma Flaccus lib. I. Carm.

Tu, nisi ventis debes ludibrium, caue.

Sic Ma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

Sic Maro lib. XI. de vita functo.

Nos Iuuenem exanimem, & nihil iam cœlestibus vllis
Debentem, vano mœsti comitamur honore.

Contra verò *debere gratiam*. Plautus, Mostell. Scena *Quid tibi. Eam mihi debes gratiam atque animo meo.*

Ennii locus vnus & item alter à Varrone expressus. Auspicium. De Satyræ Varronianæ inscriptione. Atque *pro statim.*

CAPVT XXIV.

MAgnam in Varrone Antiquitatis doctrinam; magnam veteris ritus, sacrorum & cerimoniarum cognitionem; eumque in Ennii lectione assiduum fuisse obseruo: testes superstites subiiciemus. Sic enim Eudæmonibus, apud Nonium in *Tempestas:*

I. *Dum sermone cœnulam variamus,*
Interea tonuit bene tempestate serena.

Versum esse Q. Ennii M. Tullius augur docuit, II. de Diuinatione: *Ad nostri*, inquit, *augurii consuetudinem dixit Ennius:*

Cum tonuit læuum bene tempestate serena,

Sudo enim cœlo tonante Ioue infaustum erat augurium, cladis signum. Exempla in promtu sunt apud Homerum, Hesiodum, Virgilium, Q. Ennium, (ad quem vir nobiliss. ac doctiss. Hieronymus Columna Neapolitanus, Annali I. multa pag. 71. attulit) &, ne longè abeam, ipsum adeo Varronem lege Mœnia, apud eundem Nonium in *Rimari*, & *Plagæ*: *Admirantes quod sereno lumine conniuisset, oculis cœli rimari plagas.* Alibi legitur, *inde tonuisset oculis.* Lege: *quod sereno lumine tonuisset*: vt rectè Iunius. Turnebus enim, cum in Nonii Marcelli corruptum codicem incidisset, qui *Varro Dos admœniados* præferret, in postumis illis Aduersariis, vt Deorum miniatorum Plinii & Arnobii numerum augeret, sic legit: *Varro, Deos miniatos admirantes.* lib. XXIX. Aduersar. cap. XXVIII. adeo in bonos Codd. incidisse magni refert.

Iulius Obsequens de Prodigiis. *M. Cicerone* (vulgati malè *M. Cæsone*) *C. Antonio Coss. Anno ab* V. C. ↄↄCXC. *fulmine pleraque decussa; sereno Vargunteius Pompeius de cœlo exanimatus.*

II. Idem Varro ὄνος λύρας, apud Nonium in *Vulgus & Vulgare. Iurgare cœpit dicens, quæ facis atque in vulgum vulgas.* Puto scripsisse M. Terentium: *Quæ scis atque in vulgum vulgas;* Atque Ennianum illud respexisse:

——— *Quæ scis*
In vulgum vulgas, artemque expromis inertem.

Labor

Labor tamen, vt Ennium potius cecinisse credam:

——— *Quæ facis atque*
In vulgum vulgas, artemque expromis inertem.

M. Varronis auctoritatem secutus, & *Atque* pro *statim* interpretor, vt Maronianum illud I. Georg. Agellius libro X. Noctium Attic. cap. XXIX. & Nonius *de doctorum indagine* exponunt:

Atque illum præceps prono rapit impetus alueo.

Et Ennius ipse alibi:

Atque atque ascendit muros Romana iuuentus.

Ouidii Metamorphosis illustrata.

CAPVT XXV.

I. P. Ouidius Naso sexto Metamorphoseos:

——— *aries Bisaltida fallis.*

Interpres nihil de ea se legisse fatetur. Assero itaque eam esse Theophanem filiam Bisaltidis, vt Arati antiquus interpres prodidit, in Arietis signo, ex qua in ouem conuersa, Neptunus in arietem conuersus Chrysovellerem genuit, qui vexit Phryxum & Hellen. Nec obstat forma patronymica: quam non producere diceret aliquis, quia à *Bisaltides* deducitur Bisaltidides masculinum, & fœmininum Bisaltis. Nam à nominatiuo desinente in *des* patronymica deducta non superant primigenia, à quibus deriuantur: vt à *Simychides* nomen patronymicum *Simychides* descendit, & à *Lycides*, *Lycides*, quod fieri videtur ad concursum duorum DD. euitandum. Theocriti Scholiastes in Idyllion ζ. Θαλυσία, ad illum vers. 21.

Σιμιχίδα, πᾶ δὴ τὺ μεσαμέριον πόδας ἕλκεις;
Simichida, portant media, quò luce pedes te?

Hæc annotat: Εἰσὶ καὶ Πατρωνυμικὰ οὕτως ἀπαραλλάκτως λεγόμενα καὶ ἐπὶ τῶν υἱῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν πατέρων. ὥσπερ ὁ Θεόκριτος Σιμιχίδα υἱὸς ὤν, Σιμιχίδαν ἑαυτὸν ὀνομάζει πατρωνυμικῶς, &c.

II. Eodem libro sexto Transformationum legitur:

Ille, vt erat pronus per crura admissa iubasque,
Voluitur, & calido tellurem sanguine fœdat.

In huius loci expositione aberrat Ra. Regius, cum *per crura admissa* exponit propinqua, equus adstrictus: cum exponendum esset per *crura admissa*, i. laxata in cursu, vt *Equum admittere*, & *fræna* dicimur in celeritate cursus.

III. Libro porro sequenti de Medea loquens:

Huius in exitium miscet Medea quod olim
Attulerat secum Scythicis aconiton ab oris,

Illud

Illud Echidneæ memorant è dentibus ortum
Esse canis. ———

Cur Ouidius autem Cerberum canem Echidneum vocârit, non satis accuratè idem exponit Raphael. Ouidius mea sententia, ad Hesiodum in Theogonia respexit, vbi Cerberus Echidnæ filius, vt & apud Sophoclem in Trachiniis dicitur:

——— τὸν ὑπὸ χθονὸς
ᾅδου τρίκρανον σκύλακ᾽ ἀπρόσμαχον τέρας
Δεινῆς ἐχίδνης θρέμμα. ———

Cicero Tusculana II. sic reddidit.

Hæc è tartarea tenebrica abstractum plaga
Tricipitem eduxit Hydra generatum Canem.

Scholiastes verò Græcus: τὸν Κέρβερον, ὃν Ἡσίοδος πεντηκοντακέφαλόν φησιν εἶναι. οὗτος δὲ τρίκρανον. Horatio etiam lib. II. Carminum *bellua* est centiceps. Confirmat etiam Hesiodus in Theogonia, Poetæ versus hi sunt:

Ἣδ᾽ ἔρυτ᾽ εἰν Ἀρίμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρὰ ἔχιδνα,
Δεύτερον αὖτις ἔτικτεν ἀμήχανον, οὔτι φατειὸν
Κέρβερον. ὠμηστὴν, ἀΐδεω κύνα χαλκεόφωνον.

Et infra denuò:

——— Δεινὸς δὲ κύων προπάροιθε φυλάσσει.

Propertio ex Euphorione lux. Fuit tanti; *Prouerbiale. Alter eiusdem Poetæ expositus castigatusq; locus.*

CAPVT XXVI.

DE Cornelii Galli morte variæ sunt & repugnantes scriptorum sententiæ, quas quia in medium alii attulerunt, nobis per singula eundi laborem ademerunt: Propertius lib. II. extremo:

Et modo formosa quâ multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna vulnera lauit aqua.

Quod ex Euphorione Chalcidico expressisse, mihi quidem dubium non est, cum in Photii nostri Bibliothecam incidi, apud quem in Hephæstione, volumine CC. hic versus Euphorionis legitur:

Κωκυτὸς μοῦνος ἀφέλκεα νίψεν Ἄδωνιν.

Euphorionem porro transtulit Gallus poeta, teste ad illud Virgilii Ecloga vltima Seruio Honorato:

Ibo, & Chalcidico quæ sunt mihi condita versu.

Eubœa insula est, in qua est Chalcis ciuitas, de qua Euphorion, quem transtulit Gallus, & hoc dicit: Ibo & Theocriti stylo scribam carmina Euphorionis. Hephæstionem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

ſcio aliter accipere, & Cocytum Medicum intelligere, qui Adonin ab apro ſaucium curaret: ita enim tradit: τοιοῦτόν ἐστιν Κωκυτὸς ὄνομα, Χείρωνος ἐπὶ τῇ ἰατρικῇ μαθητὴς ἐθεράπευσε τὸν Ἄδωνιν ὑπὸ τοῦ συὸς τρωθέντα. Equidem de Stygia aqua accipiam, qua ablutum Euphorion tradit Adonidem. Exſtat Romæ ſtatua inſignis in ædibus Tiberii Ciuoli, in qua Adonidis vulnera ad ſiſtendum ſanguinem ſpongia deterguntur. Cæterum de Adonidiis ſacris nos pluribus ad Procli Chreſtomathеian, & in Obſeruationibus ſacris ex Hieremia. Alter eſt *Propertii* locus aliis intactus, Elegia XX. lib. III.

Tantiſne in lacrymis Africa tota fuit?

Sic paſſim editur: ſcriptum tamen à Poeta Vmbro exiſtimo:

Tantin' in lacrymis. ——

Scaliger nihil hîc contulit, cætera diligens: Io. Paſſeratius, quem me olim Lutetiæ audiſſe non pœnitet, ingenuè fatetur, ſi legas, *tanti*, ſe non intelligere, & aquam hærere. Mihi Prouerbii ſpeciem præferre videtur: *Fuit tanti, Non eſt tanti*, frequens Ciceroni, atque adeo ipſi Propertio. Sic enim Orator lib. XII. ad Att. Epiſt. 3. *Nihil tanti, vt à te abeſſem, fuit.* Eius æqualis Brutus T. Attico, Ep. *16. Nil tanti fuit, quo venderemus fidem & libertatem.* Et Cælius lib. VIII. Famil. Ep. *14. Tanti non fuit Arſacem capere, vt earum rerum ſpectaculo careres.* Plura è Tullii Catilinaria, Roſciana, & Officiis colligit Hotmannus lib. II. Obſeruat. cap. *10.* quo M. Ant. Mureto reſpondet: vtiturque & Plinius Iunior lib. III. Epiſt. *9.* & lib. VIII Epiſt. *2.* Propertius verò lib. I. Eleg. *6.* & 8. Lib. II. Eleg. *16.* Lib. III. Eleg. *12.* Lib. IV. Eleg. 3. Hunc verò ſenſum Poetæ attribuo: *Durus, ait, ac dirus videatur, quiſquis amori lucrum anteponit. Ergóne pluris apud illum Africanæ merces quam lachrymæ amantis fuerunt?* Sic & Ouidius in Epiſt. Didus ad Æneam:

Non ego ſum tanti, quamuis merearis, iniquè
Vt perdas. —— Et Epiſt. I.
Vix Priamus tanti, totaq; Troia fuit.

Ex his Naſonis locis, fingamus (quid enim docendi cauſa vetat?) duo illa Propertianæ Elegiæ diſticha eſſe Annæ ſororis, ſic Didonem alloquentis, cum ſacra iam fieri imperaret Regina, de Ænea vela iam faciente:

Credis eum iam poſſe tuæ meminiſſe figuræ, &c.

Vel reſpexerit fortaſſe, (vt coniectare pergam, priuſquam manum de tabula tollo) ad luctum Carthaginis Africæ, atque vlulatum, quem Maro cadente, manuſque ſibi adferente Didone, ſic affingit, vt hiſtoriam omnem, extremo lib. IV. Æneid.

—— *it clamor ad alta*
Atria: concuſſam bacchatur fama per vrbem:
Lamentis, gemituq; & fœmineo vlulatu.
Tecta fremunt, reſonat magnis plangoribus æther.

De Cir-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.112

De Circensibus Maro explicatus.

CAPVT XXVII.

CIrcensibus ludis primum omnium quatuor quadrigæ seu bigæ aut trigæ sorte ductæ ex quatuor factionibus, *Prasina, Russata, Alba, & Veneta*, in carceribus constituebantur. Deinde mappa à magistratu, qui ludis præsidebat, missa, hoc est signo dato quadrigæ carceribus emissæ, septem spacia siue curricula circa metas conficiebant. Deinde victore coronato, vnus missus peractus erat. Hi missus cum XXV. essent, atque in singulis quaternæ currerent quadrigæ, Maro dixit Georgic. III. v. 18.

Centum quadriiugos agitabo ad flumina currus.

Quo loco Seruius: id est, *vnius*, inquit, *diei exhibebo Circenses.* En tibi alterum ad id probandum insignem locum apud Suetonium in Domitiano: *Circensium*, inquit, *die, quò facilius centum missus peragerentur, singulos à centenis spaciis ad quina corripuit.* Solenne igitur fuit singulos missus septenis spaciis confici, quod L. Seneca etiam Epistola XXX. ostendit, cum scribit: *Quomodo manifestior notari solet agitatorum lætitia, cum septimo spacio palmæ appropinquent.* Naso in Halieuticis:

Seu septem spaciis Circo meruère coronam.

Et Arnobius lib. VII. aduersus Gentes: *Canterios de velocitate certantes, replicantes gyros septem.* Quamobrem efficitur singulis diebus Ludorum Circensium viginti quinque missus confici solitos: singulos verò missus septenis spaciis siue curriculis constare: quod idoneis iam auctoribus & probaui, & Onuphrius accuratius è Nummis pertractauit, post Cassiodorum Senatorem, in Variis.

Theognidis auctæ & illustratæ Gnomæ.

CAPVT XXVIII.

INter γνωμολόγους facilè princeps est Theognis, Megara Atticæ oriundus (vt ipse innuit, auctorque Stephanus & Harpocration) non Siciliæ, vt ante Suidam Plato lib. I. de Legibus; cum testimonium eius laudat, vt & Aristoteles, Isocrates, & Xenophon. Et, vt fieri solet, adiecta multa vulgo circumferuntur, tanquam γνήσια, ex Solonis, Tyrtæi, Mimnermi, & aliorum versibus: vt ex Xenophonte, Plutarcho, Basilio, Stobæo, & libro Ἀνθολογίας Epigramm. Græcorum obseruare memini. Quas ego ἐλεγειακὰς γνώμας dum animi causa cum Manuscripto Salmanticæ confero, disticha aliquot repperi, quæ hic apponere, ne altera editione necesse haberem Lectorem onerare, placuit. Ante distichon 365. Ζεῦ πάτερ, erat amplius in calamo exarato:

Φροντίδες ἀνθρώπων δ' ἔλαχον πτερὰ ποικίλ' ἔχουσαι
Μειρόμεναι ψυχῆς εἵνεκα καὶ βιότου.

Poſt diſtichum 539. Οὐδένα τῶν ἐχθρῶν μωμήσομαι, ſubiiciuntur IV. hæc diſticha:

Κύρνε, κύει πόλις ἥδε, δέδοικα δὲ μὴ τέκῃ ἄνδρα
Ὑβριστὴν, χαλεπῆς ἡγεμόνα στάσιος.
Ἀστοὶ μὲν γὰρ ἔασι σαόφρονες, ἡγεμόνες δὲ
Τετράφαται πολλὴν εἰς κακότητα πεσεῖν.
Μή μ' ἔπεσιν μὲν στέργε νόου, δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλη
Εἴ με φιλεῖς, καί σοι πιστὸς ἔνεστι νόος.
Ημοφίλει καθαρὸν θέμενος νόον, ἤ μ' ἀποείπων
Ἔχθαιρ', ἀμφοδίην νεῖκος ἀειράμενος.

Quæ locum me auctore occupabunt trium diſtichorum, quæ bis eadem repetuntur Diſticho 221. & 581. Sunt autem hi verſus:

Οὐδείς τοι πάντ' ἐστὶ πανόλβιος, ἀλλ' ὁ μὲν ἐσθλὸς
Τολμᾷ ἔχειν τὸ κακὸν κ' οὐκ ἐπίδηλος ὅμως.
Δειλὸς δ' οὔτε κακοῖσιν ἐπίσταται, οὔτ' ἀγαθοῖσι
Θυμὸν ἔχων μίμνειν [al. θυμὸν ὁμῶς μίσγειν] ἀθανάτῳ δὲ δόσεις
Παντοῖαι θνητοῖσιν ἐπέρχοντ', ἀλλ' ἐπιτολμᾷν
Χρὴ δῶρ' ἀθανάτων οἷα διδοῦσιν ἔχειν.

Talis eſt autem diſtich. *444.* querela de patriæ interitu, cui lucem è Græcorum adferam Commentariis.

Οἴμοι ἀναλκίης, ἀπὸ μὲν Κήρινθος ὄλωλε,
Ληλάντου δ' ἀγαθὸν κείρεται οἰνόπεδον.
Οἱ δ' ἀγαθοὶ φεύγουσι, πόλιν δὲ κακοὶ διέπουσιν,
Ὡς Κυψελλίζον Ζεὺς ὀλέσειε γένος.

Suidas enim in *Coloſſo*, quod Cypſelidarum anathema fuiſſe auctor eſt Plato in Phædro, & in Eliacis Pauſanias hoc Epigramma inſcriptum fuiſſe ait:

Αὐτὸς ἐγὼ χρυσοῦς σφυρήλατός εἰμι Κολοσσός.
Ἐξώλης εἴη Κυψελιδῶν γενεά.

Ὅπερ Ἀπελλᾶς ὁ Ποντικὸς οὕτω προφέρεται:

Εἰμὶ ἐγὼ νάξιος παγχρύσεός εἰμι Κολοσσός.
Ἐξώλης εἴη Κυψελιδῶν γενεά.

Pòſt diſticho 550. Ὕβρις καὶ μάγνητας, additur & hoc:

Δόξα μὲν ἀνθρώποισι κακὸν μέγα, πεῖρα δ' ἄριστον
Πολλοὶ δ' ἀπείρητοι δόξαν ἔχουσ' ἀγαθῶν.

Ante diſtichon 584. Τοῖς ἀγαθοῖς σύμμισγε, præmittuntur hæc duo, quorum in editis nec vola nec veſtigium apparet:

Τοιοῦτός τοι ἀνὴρ ἔστω φίλος ὃς τὸν ἑταῖρον
Γιγνώσκων ὀργὴν καὶ βαρὺν ὄντα φέρει

Ἀντὶ